ضبب ضب

- (على) هـ — držati u /ruci/
إِضْطَبَأَ من ه — kriti se, skrivati se od
ضَابِيء — lug, pepeo /Dabi' - npp.
ضَابِئَة — velika vreća
ضَبِيء — priljubljen; k. čuči
مَضْبَأ ج مَضَابِيءُ — skrovište
* (ضبب) ضَبَّ ـَ ضَبَب — b. pun gušterova; i. oteklinu na prsima (koljenu ili kopitu) /dromedar/
- ـِ ضَبّ — šutjeti; b. priljubljen uz; b. zabijen u, b. pričvršćen za
- على ه هـ — čuvati, paziti na; uhvatiti, uzeti (za), (po)zgrabiti, ščepati; obuhvatiti
- ه — musti čitavom šakom /devu/; sakupiti, sabrati, držati na okupu
يَضِبُّ فُوهُ (تَضِبُّ لِثَاتُهُ) ب (على) هـ — teče mu voda iza zuba; raste mu zazubica za; jako je pohlepan (lakom) za
ضَبَّ ـُ ضَبّ ، ضُبُوب — oteći i krvariti /
- ضَبّ ، ضَبِيب — teći, curiti; baliti
- ضُبُوب — trčeći mokriti se /životinja/
ضَبُبَ ـُ ضَبَابَة — obilovati gušterovima
ضَبَّبَ (ل) هـ — dati da jede pomašćenog ukuhanog voća /djetetu/
- هـ — staviti rezu, zakračunati /vrata/; gvožđem okovati /drvo i sl./
- — (na)odrasti /dječak/
- على ه هـ — obuhvatiti; uzeti; (po)zgrabiti; uloviti /guštera/ uhvativši ga za rep
أَضَبَّ — b. puna gušterova; šutjeti; vikati govoriti; izvršiti napad; doći u grupama /ovce/; b. bujna, gusta /kods/; b. bujno obrasla /zemlja/; na šavovima propuštati vodu /mješina/; b. maglovit /dan/; i. mnogo magle /zemlja/; svi se zajednički dati na posao
- ب هـ — (pre)šutjeti o
- على ه هـ — prigrabiti, zadržati; (pri)sakriti; ne govoriti o; b. blizu da uspije; skupiti se, sjatiti se, nagomilati se oko (protiv); obuhvatiti
- فى هـ — razići se da traže
- ل ه — rasuti se da bi našli (potražili)
- دَمًا — krvariti /desni/
- ه هـ — stalno pratiti (biti uz), nikad ne napuštati; (pro)liti
تَضَبَّبَ — početi debljati /dijete/
إِنْضَبَّ — b. pod nadzorom,

- عن هـ — ne b. dorastao (ne moći), odustati od
إِضْطَأَلَ — b. malen, slab, tanak, mršav; b. beznačajan, bijedan, jadan
أَضْأَلُ — (naj)slabiji
تَضَاؤُل — sićušnost; beznačajnost; slabost; mršavost; malobrojnost; skupljanje; gubljenje
ضَآلَة — sićušnost; neznatnost, ništavnost; slabost, mršavost; malobrojnost; skupljanje; kvrčenje; iščezavanje, nestajanje
~ القِيمَة — bezvrijednost
ضُؤُلَة — slabašan, slabunjav, izmršao; prazan
ضُؤُولَة — sićušnost; beznačajnost; slabost, mršavost; malobrojnost; skupljanje; nestajanje
ضَئِيل ج ـون ، ضُؤَلَاءُ ، ضِئَال — malen, sitan; tanak, mršav; slab; beznačajan, neznatan, ništavan, jadan, bijedan, mizeran
~ الرَّأْي — slabouman
ضَئِيلَة — tanka zmija; resica /an. = uvula/
مُتَضَائِل — vitak; tanka /tkanina/
مُضْطَئِل — malen, slab, tanak, mršav; beznačajan, bijedan
* ضَالَة ← صيل
ه ضَامَة — dama /igra/
* ضَأَنَ ـَ ضَأْن ه — odvojiti (razlučiti) od koza /ovce/
أَضْأَنَ — i. mnogo ovaca /brava/
ضَأْن ، ضَأَن — ovce, bravi
ضَأْنَة — nosni prsten /od tetive/
ضَأْنِيّ (ضَانِيّ) — bravetina; ovnovina, ovčetina
ضَائِن — brav(če), ovan / širok bijel pješčani trak
- — slab, nemoćan; blag, dobroćudan; mlohava (opuštena) trbuha; lijep; vunat
ضَائِنَة ج ضَوَائِن — ovca
ضَوَائِنُ الرَّمْلِ — bijel i prostran pijesak
ضَيْأَن — ludo smion, nepromišljen
ضِئْنِيّ — (velika kožna) mješina
ضَئِين ، ضِئِين — ovce, bravi
* ضَأَى ـَ ضَأْي — b. suhonjav, mršav
* ضَبَأَ ـَ ضَبْء ، ضُبُوء — priljubiti se uz drvo; čučnuti; sakriti se /lovac/
- الى — skloniti se, pribjeći, potražiti utočište kod
- على ه — iznenaditi, bahnuti, nahrupiti (na, kod)
- من ه — (po)stidjeti se od (pred)
- ه ب هـ — pritisnuti uza /zemlju/
أَضْبَأَ هـ — sakri(va)ti
- على هـ — prikri(va)ti, (za) tajiti

* ض — ḍ/ḍād, ḍat; 15, slovo ar. alf.; br. vrijednost 800/
ضأب — Δ ضَيْأَب (ضَيْأَب) — ludosmion, nepromišljen
ضئب — Δ ضِئْب — biser(na zrna); /vrsta morske životinje/
ضأبل — * (ضَأْبَل) ضَئْبُل ، ضِئْبِل — nesreća, nedaća
ضأبن — * (ضَأْبَن) ضُؤْبَان — debeo; jak, snažan
ضاد — * ضَاد ـ ـد — ḍād (= ḍat), ime 15. slova ar. alf./
ضأد — ضَادِيّ — k. se odnosi na slovo „ḍād"; arapski /jezik/
* ضَأَدَ ـَ ضَأْد ه — u svađi pobijediti, nadgovoriti
ضُئِدَ ـَ ضُؤَاد — prehladiti se, ozepsti, prokihati
أَضْأَدَه — dati prehladu /Bog/
ضَأْد — stidnica /an. = vulva/
ضُؤْد (ة) — prehlada, hunjavica
ضُؤُودَة — prehlada, hunjavica
مَضْؤُود — prehladjen
ه ضَارَاب — Darab - npp.
ضأز — * ضَأَزَ ـَ ضَأْز ، ضَأَز — b. nepravedan, nasilno postupati prema
- ه +هـ — okrnjiti /pravo/
ضَأْزَى — nepotpun /udio/
ضُؤْزَة ـ ذ — bijednik, jadnik
ضُؤْزَى — nepotpun /udio/
ضَيْأَز — poduzetan, odlučan, (ludo) smion
ضِئْزَى — nepotpun /udio/
ضأضأ — * ضَأْضَأَ — halabučiti, (po) uzvikivati /u borbi/
ضَأْضَاء — ratna vreva, halabuka
ضؤضؤ — ضُؤْضُؤ — korijen; porijeklo; rudnik; brojno potomstvo; /vrsta ptice/
ضِئْضِيء — korijen; porijeklo; rudnik; brojno potomstvo
ضأط — * (ضأط) ضَئِطَ ـَ ضَأَط — uvijati se, mahati
ضئط — ramenima idući
ضأك — * (ضأك) ضُئِكَ ـَ ـ ضُؤَاك — prehladiti se, nazepsti
ضئك — ضُؤَاك — prehlada, nazeb, hunjavica, kihavica
ضأل — مَضْؤُوك — prehlađen, nazebao
ضءل — * ضَأَلَ ـَ ضَأْل — skupiti se, šćućuriti se
ضَؤُلَ ـُ ضَآلَة ، ضُؤُولَة — b. malen, sitan; b. sićušan, neznatan, beznačajan; b. bijedan, jadan, mizeran; b. slab, mršav, tanak; smanjiti se; iščeznuti, nestati, izgubiti se
ضَاءَلَ من هـ — umanjiti, potcijeniti
- شَخْصَهُ — skupiti se, skvrčiti se, šćućuriti se
تَضَاءَلَ — b. malen, sitan, neznatan, jadan, slab; smanjivati se; slabiti; sakriti se; skupiti se, skvrčiti se, šćućuriti se

b. jedar, nabijen, čvrst –
juriti ispružajući se u ضَابَرَ فِي هـ
sabrati, skupiti أَضْبَرَ هـ
b. popravljen تَضَبَّرَ
sveska; أَضْبَارَة ، إِضْبَارَة جـ ات ، أَضَابِيرُ ، أَضَابِرُ
svezak; fascikl; svežanj /strijela/; dosije; spis, akt
sveska, fascikl أُضْبُور (ة) جـ أَضَابِيرُ
Dabbar /ime psa/ ضَبَّار
knjige ضُبَار ، ضِبَار
/neko drveće/ ضُبَّار / ة /
jedrina, čvrstina, nabijenost, jačina /tijela/ ضَبَارَة
sveska ضُبَارَة جـ ضَبَائِرُ
sveska; skupina ضِبَارَة جـ ضَبَائِرُ
jedar, čvrst, snažan ضَبْر
siromaštvo, bijeda; grupa napadača; –
orašćić, orašak, muškatnjak, muskatovo
drvo /bot. Myristica fragrans/; divlji šipak
(nar, mogranj) /bot. Punica granatum/
(drvena) opsadna kornjača – جـ ضُبُور
/obložena kožama/ - mil.
divlji orah /bot. Juglans/ –، ضَبَر
pazuho ضِبْر
k. mnogo skače (poskakuje) /lav ضَبِر
silan, žestok /lav ضَبُور
silan, žestok, jak; tvrd ضَبِير
jedar, nabijen, čvrst /lav مُضَبَّر
jedar, čvrst /konj, deva/ ~ الخَلْق
k. mnogo poskakuje /lav مِضْبَر
jedar, čvrst /srp مَضْبُور
jedar, čvrsto građen * (ضبرز) ضُبَارِز
ضبرز
lav; junak / * (ضبرك) ضُبَارِك جـ ضَبَارِكُ
ضبرك
snažan; krupan; k. ima mnogo čeljadi
jak; krupan ضِبْرَاك
gorostasan; hrabar ضَبْرَك
krupnih (debelih) kukova /žena/ ضِبْرِك ـ ـة
jedar, čvrstog tijela / junak * (ضبرم) ضُبَارِم
ضبرم
junak; lav ضُبَارِمَة ـ ذ
ضبز
jedar, čvrstog tijela/ – ـ ـة
divljim (plamenim, * ضَبَزَ ـُ ضَبْز ه
oštrim) pogledom pogledati
divljeg (plemenog) pogleda /vuk/ ضَبِز
s divljim (plamenim) ضَبِيز
pogledom / snažan i lukav vuk
pritijesniti, dojaditi, * ضَبَسَ ـُ ضَبْس على ه
navaljivati na /dužnika/
ضبس

zgrabiti, ščepati إِضْطَبَثَ ب هـ
lav ضَبَّاث
meki dijelovi lavlje šape ضُبَاث
k. silovito pograbi ضُبَاثِيّ
krupna i snažna ruka /cijela/ ضُبَاثِيَّة
lav ضَبَث
grabljenje, ščepavanje ضَبَثَة
žig /na devi/ – جـ أَضْبَاث
lav /napola ugojena /deva za k. se ضَبُوث
ne zna je li debela, pa je opipavaju/
k. se opipava da se utvrdi je li debela /deva/ – ـ ـة
kandža, pandža, nokat; lav مِضْبَث جـ مَضَابِثُ
žigosan /dromedar/ مَضْبُوث
lav مُضْطَبِث
lav ضبثم * (ضبثم) ضُبَاثِم
lav ضبج ضَبْثَم
pasti, baciti se na ضبج Δ ضَبَجَ ـُ ضَبْج
zemlju /od umora, udarca/
štektati, kevtati, ževkati / lisica /; * ضَبَحَ ـَ ضُبَاح
lajati; siktati / otrovnica /; kmečati
/zec/; kričati, kriještati /sova/; (za)zujati /luk/
opaliti, ofuriti; ugariti – ضَبْح هـ
brektati, dahtati /konj u trku/; – ضَبْح ، ضُبَاح
frktati; trčati sporije /nego što je tzv. „taqrīb"/
vriđati, grditi, napadati ضَابَحَ ه
međusobno se vriđati (grditi, napadati) تَضَابَحَ
b. opaljen, ofuren; potamnjeti,
izblijedjeti, posivjeti /boja/ إِنْضَبَحَ
tak. = k. glasno čita Q.
pepeo, lug ضَابِح جـ ضَوَابِحُ
vatrom opaljen (lūk) ضَبْح
tave, tignjevi ضَبْحَاءُ
crni vulkanski kamen مَضَابِحُ
ugareni kremen مَضْبُوح
smiješati zrele i nezrele مَضْبُوحَة
smiješati zrele * ضَبَدَ ـُ ضَبْد
ضبد
i nezrele datulje (hurme) ضبر
podsjetivši rasrditi –، ضَبَّدَ ه
srdžba, bijes Δ ضَبَد (ضَمَد)
nagomilati, naslagati; * ضَبَرَ ـُ ضَبْر هـ
skupiti, sabrati
spojiti (prošiti) listove u svesku (knjigu) – الكُتُبَ
sastavljenih nogu skakati; – ضَبْر ، ضَبَرَان
b. jedar, nabijen, čvrst
skupljati, sabirati; popravljati ضَبَّرَ هـ

čuvano /dijete/; b. skupljeni i uzdi-
gnuti /skutovi/; b. držano skupa (u ruci)
s oteklinom na prsima أَضَبُّ م ضَبَّاءُ جـ ضُبّ
(koljenu ili kopitu) /dromedar/;
k. ima otečenu usnu (iz k. krvari)
oteklina na prsima (koljenu ili papku) - ضَبّ
/deve/; otečenost i krvarenje iz usne; prednji zubi,
(sjekutići); vilica, čeljust; ščepavanje, grabljenje
(šakom); nerastvoren plodni omotač /palme/
podmukao; smion; drzak; jak; tak. → habb –
bodljorepi – جـ أَضُبّ ، ضِبَاب ، ضُبَّان ، مَضَبَّة
gušter
skrivena mržnja; srdžba, bijes –، ضِبّ جـ ضِبَاب
vršak, oštrica /mača/ ضَبَاب
magla; para /iz lonca/; ضَبَابَة جـ ضَبَاب
pjega /na suncu/
pun gušterova ضَبِب
prodavač gušterova ضَبَبِيّ
(bodljorepa) gušterica; ضَبَّة جـ ضِبَاب
mješina od gušterove kože; reza, kračun;
držak /nožа/; nerastvoren plodni omotač /palme/;
metalna pločica /za krpljenje razbijene posude/;
muzenje uz silovito stiskanje (vimena)
Dabbetu-bnu-Udd /ar. pleme u Nedždu/ ~ ابْنُ أُدّ
zubalo ~ الأَسْنَان
Dabba - npp. ضَبَّةُ ـ ذ
ضَبَّةُ ← بَنُو ~
k. se trčeći mokri /životinja/; ضَبُوب ـ ـة
uskih mliječnih kanalića /ovca/
Dabbi - npp. الضَّبِّيُّ
Dibbi - npp. الضِّبِّيُّ
vršak, oštrica /mača/ ضَبِيب
zamašćeno ukuhano voće /za djecu/; ضَبِيبَة
libijski gušter /zo.Crocodilus terrestris/
maglovit; kome (po)teče krv iz desni kada مُضِبّ
(pro)govori
škrt, cicija مِضْبَاب
maglovit; taman مُضَبَّب
hvatač gušterova مُضَبِّب
puna gušterova /zemlja/ مَضَبَّة جـ مَضَابُّ
udariti; opipati * ضَبَثَ ـِ ضَبْث ه ضبث
/da utvrdi je li debela - deva/
pograbiti, nasrnuti na – ب ه
zgrabiti, ščepati – ب (على) هـ
b. istučen ضُبِثَ على ه

ضَبِسَ ـَ ضَبَس b. zao, opak, zloban /duša/
ضَبْس škrt, cicija
ضَبِس opak, prgav, težak nesnosan / nesreća; prijevara, izdaja
ضِبْس : ~شَرّ zao, opak, loš
ضَبِيس zločast, naprasit, mučan, dosadan; težak, trom, lijen; plašljiv; glup; slabunjav
~ شَرّ zao, opak, loš
ضبضب * ضَبْضَبَ b. zamagljeno /nebo/; b. pokrivena maglom /zemlja/
ضُبَاضِب ج ضَبَاضِبُ omalen, zdepast; jak, snažan; smion, odvažan; bestidan, pokvaren
ضِبْضِب ـ ـة (ة) debeo, gojazan; besraman, pokvaren, drzak
ضبط * ضَبَطَ ـُ ضَبْط ، ضَبَاطَة ه هـ čvrsto (se) držati; (po)zgrabiti, uloviti, ščepati, uhvatiti; zadržati; zatvoriti, uhapsiti; postaviti; oduzeti, zaplijeniti, konfiskovati, sekvestrirati; vladati, upravljati, regulirati; postaviti, instalirati, montirati; namjestiti, naravnati, podesiti; upraviti, nani-šaniti /top/; utvrditi /izgovor i pisanje/, vokalizirati /riječ/; dobro (pažljivo) učiniti, izraditi, napraviti; (s)urediti, napraviti; odrediti, precizirati; s(urediti, (o)državati u redu; pridržavati se /roka/; (is)popraviti; izmjeriti; zabilježiti, zavesti, unijeti, zapisati, proknjižiti, registrirati, vršiti nadzor, kontrolirati; tačno odmjeriti, uzeti pravu mjeru; dobijati; domaći se; vršiti /dužnost/; zauzimati /položaj/; tačno znati
ـ الأَمْنَ održavati (javni) red i poredak
ـ أَنْفَاسَهُ فِي صَدْرِهِ zadržati (pritajiti, prigušiti) dah
ـ القِرَاءَةَ tačno (ispravno, pravilno) pročitati
ـ المَوَاعِيدَ b. tačan, dolaziti na vrijeme, ne zakašnjavati
ـ نَفْسَهُ svladati se, obuzdati se, suzdržavati se
ـ على ه uhapsiti, zatvoriti
ضَبَطَ ـَ ضَبَط podjednako se služiti i desnom i lijevom rukom
ضُبِطَ b. sva zahvaćena kišom /zemlja/
تَضَبَّطَ malo jesti; ugojiti se, odebljati
ـ ه silom zatvoriti, domoći se
إِنْضَبَطَ b. (s)uređen, reguliran; b. naravnan, podešen; b. discipliniran; b. zaplijenjen, konfiskovan; b. vokaliziran; b. utvrđen; b. tačno (precizno) urađen
أَضْبَطُ ج ضُبْط lav
ـ م ضَبْطَاءُ ج ضُبْط k. se jednako služi objema rukama /ili nožicama - mrav/
ـ (naj)tačniji, - precizniji
إِنْضِبَاط red, poredak; disciplina
ضَابِط ج ضُبَّاط lav; oficir; nadzornik; policijski činovnik
ـ آمِر viši oficir
ـ مَأْمُور niži oficir
~ الإِتِّصَال oficir za vezu
~ الإِسْتِيدَاع rezervni oficir
~ الصَّفّ podoficir
~ العِنَان Vozar - ast.
~ الكُلّ Sveopći gospodar /-Bog/
~ المَدْرَسَة školski nadzornik
ـ ج ضَوَابِطُ (opće) pravilno, norma; poredak, sistem; spisak; regulator; kontrolni uređaj /pl. tak. gr. = znakovi
ـ دَوَرَانِيّ zakretni transformator
~ الصَّوْت regulator jačine zvuka /na radioaparatu/
~ الوَقْت mjerač vremena, kronometar
لا ~ لَهُمْ u neredu
ـ k. silom drži; silan, snažan, jak; odlučan, čvrst, postojan
~ الأُمُور energičan u vođenju (izvršavanju) poslova
ضَابِطَة ج ضَوَابِطُ policija; priručnik, podsjetnik, regulator; kočnica; opće pravilo, zakon
~ الإِيقَاع metronom
~ المُوَازَنَة (automatski) regulator
ضَابِطِيّ policijski
ـ ج ـة policajac; policijski agent
ضَابِطِيَّة služba (položaj) policijskog agenta
ضَبَّاط brižljiv, razborit, oprezan
ضَبْط zadržavanje; hapšenje; obuzdavanje, suzdržavanje; nadzor, kontrola; zapljena, oduzimanje, konfiskacija; tačnost, ispravnost, pravilnost, preciznost; popravak; ravnanje, upravljanje, reguliranje, namještanje, podešavanje; vokalizacija; unošenje, bilježenje, zapisivanje, knjiženje, uvođenje, gradska uprava; policija
الـ ~ وَالرَّبْط disciplina; čuvanje javne sigurnosti; policija
~ الأَرَاضِي (~ الأَمْلَاكِ العَقَارِيَّة) katastar
~ الحِسَابَات računovodstvo
~ الشَّهْوَة samoobuzdanje
~ الكَلَام čistoća stila
~ النَّفْس samosavladavanje; hladnokrvnost; umjerenost
~ الوَقَائِع istraga, isljeđenje; hronika
بالـ ~ ، ضَبْطًا tačno
ضَبْط ج ضُبُوط protokol
ضَبْطَة /vrsta igre u Arapa/; zabran ili put /za ovce u polju/
Δ ضَبْطِيّ zaplijenjen / zapljenjivač
ضَبْطِيَّة ج ـات policijska uprava (ili straža); policija; policijska postaja (stanica)
مَضْبَطَة ج مَضَابِطُ protokol; izvještaj; službeni spis; sudska odluka; zapisnik; polica /osiguranja/
~ التَّأْمِين polica osiguranja
~ الشَّحْن tovarni list
مَضْبُوط tačan, precizan; rigorozan; uzet, zaplijenjen, konfiskovan; uhapšen, zatvoren; ispravan, korektan
غَيْرُ~ netačan; neispravan, nepravilan, nekorektan
مَضْبُوطَات stvarni dokazi /jur. = corpora delicti/
ضبطر * ضَبَطْر brzi lav / jedar; krupan
ضبع ضَبَيْطَر hitri lav
* ضَبَعَ ـَ ضَبْع ه ispružiti ruku prema /da bi udario/; pograbivši za nadlaktice oboriti /dromedar drugog/
ـ هـ الى ه ب هـ pružiti /ruku/ da bi udario /sabljom/
ـ هـ ل ه prepustiti dio /puta i dr./ na upotrebu
ـ činiti nepravdu, vršiti nasilje; povijati kopito to prema nadlaktici /konj/
ـ على ه dići ruke proklinjući
ـ ضَبْع ، ضَبَعَان ، ضُبُوع ispružiti prednje noge pri hodu /konj, deve/; brzati; trčati /brže nego „taqrīb"/
Δ ـ (ضَبَحَ) brektati, dahtati, frktati /konj u trku/
ـ ل هـ b. sklon, željeti /mir/
(ـ ،) ضَبِعَ ـَ ضَبَع ، ضَبَعَة b. spolno nadražena /žena/; b. uspaljena, tražiti mužjaka /deva/
ضَبَّع b. plašljiv(ac), kukavica; ispružati prednje noge idući /konji, deve/
ـ ه pomesti /lovca/ prošavši između njega i divljači
ضَابَعَ ه ispružiti jedan prema drugom ruku sa sabljom; rukovati se s
أَضْبَع b. spolno nadražena /žena/; b. uspaljena /deva/

إِضْطَبَعَ otkriti nadlakticu (mišicu)
ـ (ب) هـ ogmuti se /plaštem/ uzevši
jedan njegov kraj pod desno pazuho,
a drugi prebacivši preko lijevog ramena
ـ هـ metnuti (uzeti) pod pazuho
إِسْتَضْبَعَ b. uspaljena, tražiti mužjaka /deva/
Δ أَضْبَعُ (‹أَعْضَبُ›) s jednom kraćom
rukom (bez šake)
أُضَيْبِع mala (mlada) hijena
ضَابِع ج ضُبَّع k. mnogo (ili dobro) trči
(ili brže nego što je „taqrīb“); k. se
naginje ustranu i povija vrat u trku /konj/
ضِبَاع ج ضَبْع dizanje ruku (radi kletve)
ضَبَع uspaljenost; putenost
ضَبْع ج أَضْبَاع nadlaktica /čovjeka ili prednjih
nogu životinja/; mišica; ruka; pazuho;
kas /konja, brži od „taqrīb“ -a/; crn odulji brijeg
ضَبْعًا لَبْعًا uzalud, beskorisno
ـ، ضَبُع ج ضَبُعَات، أَضْبُع، ضِبَاع ـ م hijena
/ pl. Al-Dibā‘; ضُبْع، ضُبُع، ضُبُوعَة، مَضْبَعَة
ast. = sitne zvijezde ispod
Medvjeda; neke zvijezde u Bootesu
ـ، ضُبْع، ضِبْع ج أَضْبَاع strana, kraj
ضَبُع tak. = nerodna godina
ضِبْعَان ج ضِبَاعِينُ mužjak hijene
ضِبْعَانَة ج ات hijena
Δ ضَبْعَة hijena; šablona
الـ~ Dab'a /npl. u Siriji/
الضَّبْعِيَّةُ Dab'ijja /npl. u Egiptu/
ضُبَيْعَةُ ← بَنُو ~
مَضْبَعَة tak. = kožica pod pazuhom sprijeda
مُضَبَّعَة isturenih prsa, a zabačenih nadlaktica /deva/
مَضْبُوع koga je pojela hijena
* (ضبعط) ضَبَعْطَى ج ضَبَاعِطُ glupak;
riječ kojom plaše djecu
ضبعط
* (ضبغط) ضَبَغْطَى ج ضَبَاغِطُ jak, snažan
ضبغط
* (ضبغطر) ضَبَغْطَرَى snažan, krupan;
ضبغطر
visok, dugačak; glup / riječ kojom plaše
djecu; strašilo /u žitu/; na glavi nošen i rukom
pridržavan teret; hijena /ženka ili mužjak/
* ضَبَكَ ـُ ضَبْك mahati rukama - jem.
ضبك
ضَبَّكَ mahati rukama - jem.
إِضْبَأَكَّ zazelenjeti se /zemlja/
ضُبُوك prvo bilje; predznaci /kiše/
ضَبِيك prvi gutljaj k. podoji novorođenče

مُضْبَئِكّ zeleno /žito/
ضبن
* ضَبَنَ ـُ ضَبْن b. uzak, tijesan
ـ هـ staviti (uzeti) pod pazuho
ـ هـ عن ه uskratiti /dar/
ـ ـ ضَبْن ه (mačem, štapom ili kamenom)
odbiti ruku (nogu) ili izbiti oko; zagrliti
Δ ضَبَّنَ هـ uzeti pod pazuho
أَضْبَنَ ه هـ pritijesniti gurajući u rebra; staviti pod
pazuho (nositi pod pazuhom); dugo mučiti /bolest/
إِضْطَبَنَ هـ staviti pod pazuho, nositi pod pazuhom
أَضْبَان mjesta puna lavova;
klanci, klisure, gudure; strane; bokovi
ضَبَن gubitak, šteta
ضَبْن uskraćivanje; uzimanje pod pazuho,
nošenje ispod pazuha; strana tijela /od pazuha
do kratkih rebara/; plitka i bezvrijedna voda
ضَبِن tijesan, uzak; stalno bolestan,
kronično obolio / plitka i bezvrijedna voda
ضِبْن strana tijela /od pazuha do kratkih
rebara/, pazuho; tvrdo zemljište (tle)
ضَبْنَة، ضِبْنَة obitelj, porodica, familija, čeljad
ـ، ـ ذ siromašan drug
ضَبِنَة porodica; supruga
ـ ذ siromašan drug
ضُبْنَة obitelj, čeljad; supruga, žena
ـ ذ siromašan drug
مَضْبُون stalno bolestan / plitka i bezvrijedna voda
* (ضبنط) ضَبَنْطَى ـ سـ jak, snažan
* (ضبو) ضَبَا ـُ ضَبْو ه هـ opaliti, ofuriti
ـ الى ه pribjeći, (po)tražiti utočište kod
أَضْبَى ه هـ podignuti; zadržati, spriječiti
ـ i. nježno i vitko tijelo
ـ ب ه ne ostvariti očekivanu dobit na / putu /
ضبنط ـ على ه nadnijeti se da bi ga savladao
ضبو ضَاب lug, pepeo
ضبا ضَبْوَة (kožna) duhankesa
الضُّبِيَّةُ Dubejja / npl. u Libanu /
مُضَبَّاة u lugu pečen hljeb
* ضَبَيْطَر ← ضبطر
* (ضترب) ضُتَيْرِيب mali potres
* ضَتْع /vrsta životinjice ili ptice/
ضَوْتَع glupak; /vrsta životinjice ili ptice/
* (ضثم) ضَيْثَم lav
* (ضجج) ضَجّ ـ ضَجّ، ضَجَاج، ضُجَاج،
ضَجِيج (za)kričati, vrištati / od straha/; vikati,

bučati, galamiti; ričući uginuti / deva /; kreketati
ـ بالضَّحْك grohotom se (na)smijati
ضَجَّجَ otići; nageti se
ـ ه otrovati / lava, pticu /
ضَاجَّ ه svađati se, prepirati se; uzbunjivati;
nanositi zlo (nepravdu)
أَضَجَّ vikati, (hala) bučati, galamiti
ضَجَاج kričanje, vriska, vika, buka; slonova kost,
bjelokost; školjka /zo. Concha Veneris/; nasilje
ضَجَّاج bučan, kreštav, šuman
ضُجَاج kričanje, vriska, vika, buka
ضِجَاج jestiva smola; drvo otrovnog ploda;
svađa, prepirka / k. viče, galami
ضَجَّة vriska, vika, buka, žamor,
galama, vreva, graja
ضَجُوج ـ سـ bučan, k. viče i sl.; k. mnogo
riče /kad se muze - deva/
ضَجِيج vriska, kričanje; buka, vika, galama, vreva
* ضَجْحَرَ هـ moliti, napuniti /mješinu/
ضجحر
إِضْجَحَرَّ b. naljeven, pun
ضجر
* ضَجِرَ ـَ ضَجَر mnogo rikati / dromedar
ili pak deva pri muži/
ـ ب ، من هـ b. dosadno zbog; b. zlovoljan,
mrzovoljan, neraspoložen; ljutiti se, srditi se;
b. zabrinut, uznemiren, uzrujati se; b. nestrpljiv
ضَجَّرَ ه dosaditi; ozlovoljiti; uzrujati; zabrinuti
أَضْجَرَ ه dosaditi, dojaditi, (na)mučiti,
smetati, uznemiravati, uzrujati; ozlovoljiti,
ozlojediti, rasrditi, razdražiti; zabrinuti
تَضَجَّرَ ب ، من هـ dosađivati se, b. dosadno
zbog; ozlovoljiti se, ozlojediti se,
razljutiti se, razdražiti se; uznemiriti se,
uzrujati se, oneraspoložiti se; zabrinuti se
ضَجَر zlovolja, neraspoloženje, mrzovolja, dosada,
nezadovoljstvo; ozlojeđenost, srditost, ljutitost;
uznemirenost, uzrujanost; razdraženost; zabrinutost
ضَجْر، ضَجِر uzak, tijesan
ضَجِر zlovoljan, neraspoložen, mrzovoljan;
ozlojeđen, razdražen; k. osjeća dosadu;
srdit, ljut; uzrujan, uznemiren, zabrinut;
nezadovoljan; nestrpljiv; k. riče / deva /
ضُجَرَة jako zlovoljan (ljut,
uzrujan, zabrinut, nestrpljiv)
ضُجْرَة dosada, zlovolja, ljutnja, nemir,
briga, nestrpljenje; /vrsta ptičice/

ضترب ضتع
ضثم ضجج
ضج

ضَجُور ـ ـ سـ k.riče pri muži /deva/; vrlo mrzovoljan (srdit, uznemiren, brižan, neraspoložen, nestrpljiv)
مُتَضَجِّر (zlo) mrzovoljan, neraspoložen; ozlojeđen, ljutit, rasrđen; uzrujan, uznemiren; nezadovoljan; zabrinut; nestrpljiv
مُضْجِر ج مَضَاجِرُ، مَضَاجِيرُ dosadan, nesnosan, nepodnošljiv, težak, mučan, tegoban; k. razdražuje (ljuti, brine, uznemiruje)
ضجع * ضَجَعَ ـَ ضَجْع، ضُجُوع leći (na bok); ležati; spavati; spuštati se ka zapadu /zvijezda/; skrenuti s puta
ضَجَّعَ ه klonuti prema zapadu /zvijezda/
ـ فى هـ b. spor, raditi manje nego je potrebno
ضَاجَعَ ه leći s, ležati (spavati) zajedno s
ـ ه الهَمُّ b. stalno u brizi
اِنْضَجَعَ leći(u postelju)
أَضْجَعَ ه هـ položiti na bok; povaliti (da spava); leći; spustiti; isprazniti /vreću/; izgovoriti sa „i" /slovo/
تَضَجَّعَ ne micati se smjesta /oblak/
ـ فى هـ b. spor, lijen, ne izvršiti
تَضَاجَعَ عن هـ zanemariti, zapustiti
إِنْضَجَعَ leći (na stranu), ležati, spavati
إِضْطَجَعَ leći (na bok), ležati, spavati
إِضَّجَعَ leći (na stranu), ležati, spavati
إِضْجَاع povaljivanje, naginjanje, spuštanje; izgovor sa „i" ili „e" namjesto „a"
أَضْجَعُ م ضَجْعَاءُ ج ضُجْع k. prkosi ženi
~ الثَّنَايَا povijenih (nagetih) sjekutića
إِضْطِجَاع ležanje; isl. spuštanje prsa do zemlje /pri sedždi/
تَضْجِيع فى هـ oklijevanje, kolebanje, neostvarivanje, neizvršenje
ضَاجِع (ة) ج ضَوَاجِعُ k. se izležava, lijen; danguba; k. skoro nikud ne izlazi (iz kuće); nesposoban; bezvrijedan; glup, blesav; k. se spušta prema zapadu /zvijezda/; k. se stalno zadržavaju u kiselom bilju /deve/ / padina, strmina /doline/
ـ الى ه sklon, naklonjen
ضَاجِعَة ج ضَوَاجِعُ padina, strmina /dolina/; ušće /rijeke/; teška kofa /, k. se naginje pri vađenju iz bunara/
ـ mnogobrojni bravi (ovce)
ضَجْع / ة sredstvo za pranje, deterdžent; /vrsta bilja/
ضَجْع (na) sklonost, simpatija
ضَجْعَاءُ tak. = mnogobrojni bravi (ovce)

ضَجْعَة tak. = ležanje; ležeći stav (na boku); san; slaboumnost; spuštanje; pospanost; ljenost
~ القَيْلُولَة (po) podnevni san (odmor)
ضَجَعَة ležanje (na boku)
ضُجْعَة pospanost; ljenost; slaboumnost; bolest
ـ، ضُجَعَة ـ سـ k. se izležava, lijen, k. nikud ne ide (iz kuće); nesposoban
ضِجْعَة način ležanja; ležanje na strani; ljenost; pospanost; slaboumnost
ضُجْعِي، ضِجْعِيّ k. se izležava, lijen; k. nikud ne ide od kuće; nesposoban
ضُجْعِيَّة، ضِجْعِيَّة ـ سـ k. se izležava, lijen; k. nikud ne ide od kuće; nesposoban
ضَجُوع ـ سـ slabouman
ـ teška (puna) mješina /k. preteže nosača ustranu/; velika (široka) kofa; spor kišni oblak; deva k. po strani pase; širok, sa strana izlokan bunar; prkosna (nepokorna) žena
ضَجِيع glad
ـ(ة) k. leži (spava) zajedno (u istoj postelji) s; zakopan pored
مُضَاجِع k. zajedno (u istoj postelji) leži (spava) s
مَضْجَع ج مَضَاجِعُ ležaj, postelja, krevet; spavaonica, ložnica, spavaća soba; alkoven; mjesto smrti; spavanje, san /pl. tak. = žene, supruge
~ الثَّعْلَب lisičja jazbina
مَضَاجِعُ الْغَيْث mjesta gdje padne puno kiše
مَضْجُوع slabouman
مُضْطَجَع ležanje, spavanje; ležaj, postelja, krevet; spavaonica, spavaća soba
ضجم * ضَجَمَ ـَ ضَجَم b. iskrivljen, iskriviti se /usta, vrat i sl./; b. naget, kos /bunar/
تَضَاجَمَ بين ه b. sporna /stvat/ među
ضجم إِضْجَمَّ i. iskrivljena usta
اِضْجَامَّ i. iskrivljena usta
أَضْجَمُ م ضَجْمَاءُ ج ضُجْم iskrivljenih usta; kriva vrata (nosa); nagetih strana (bunar)
ضَجَم iskrivljenost /usta, vrata, nosa/; nagetost
ضَجِم prožđrljiv(ac), izjelica
ضُجْمَة /vrsta smrdljive životinjice/
مُتَضَاجِم iskrivljenih usta
* (ضحح) ضِحّ sunce; sunčeva svjetlost; prisojno mjesto; ravnica, nizija
* ضَحْضَحَ micati se tamo-amo, treperiti, svjetlucati se /fatamorgana/; rasvijetliti se, b. jasan; slabiti, smanjivati se
ـ هـ razmrskati, zdrobiti, smrviti, razbiti; razrušiti
تَضَحْضَحَ kretati se tamo-amo, presijavati se /fatamorgana/
ضَحْضَاح malo vode; plićak/ mnogobrojne deve plitak; mnogi /bravi/
ـ
ضَحْضَح mala količina vode
ـ، (ة)، ضُحْضُح kretanje (bljeskanje) fatamorgane
مُتَضَحْضِح malo (ostatak) vode
ضحك * ضَحِكَ ـَ ضَحَك začuditi se; prepasti se; ceriti se, kesiti se /majmun/; i. menstruaciju /žena, zečica/; izlučivati smolu /drvo/; izbeharati, procvasti /palma/; sijevati iz /oblaka/; rastvoriti se /cvat palme/; ukazati se, b. jasan /put/
ـ ب هـ pojaviti se /sijeda kosa/ na /glavi/
ـ عن هـ prekriti, osuti se /cvijećem - vrtovi/; prekriti se /biljem - zemlja/
ـ ضَحْك، ضَحِك، ضِحْك، ضِحِك (na)smijati se
ـ ب، على، من ه هـ ismijavati, rugati se
ـ مع ه šaliti se s, zabavljati se s
ـ بملْءِ شِدْقَيْه smijati se na sva usta
ـ حَتَّى بَدَتْ نَوَاجِذُهُ /otkriti sve zube smijući se/
ـ عَلَى ذَقَنه ب ه ismijati; prevariti
ـ عَنْ دُرٍّ مُنَضَّدٍ nasmijavši se otkriti biserni niz zuba
ـ فى عِبِّه podsmijavati se, potajno se smijati
ـ فى ذَقَنه u lice se smijati
ـ مَلْءَ شِدْقَيْه (مِلْءَ الْفَم) (na)smijati se na sva usta
ـ مِلْءَ قَلْبِه od sveg srca se nasmijati
ضَحَّكَ ه nasmija(va)ti
ـ على ه هـ ismija(va)ti
ضَاحَكَ ه smijati se s; šaliti se s; nadmetati se s... u smijanju; nasmijati se, (na)smiješiti se /kome/
ـ هـ podsmijevati se, rugati se
أَضْحَكَ procvjetati /palma/
ـ ه هـ nasmija(va)ti; preliti, prepuniti /bazen/; izazvati menstruiranje /hijene/
مَا يُضْحِكُ الثَّكْلَى što bi nasmijalo i osirotjelu majku
تَضَحَّكَ (na)smijati se
ـ على (ب، من) ه هـ ismija(va)ti
تَضَاحَكَ (na)smijati se (svi); međusobno se

životinja, kurban
vedra, svijetla /noć/ إِضْحِيَة
prinošenje žrtve, žrtveno klanje; žrtvovanje تَضْحِيَة
samopožrtvovanje ~ الذَّات
žrtvena životinja, kurban ـ ج ات
otvoren, ضَاحٍ م ضَاحِيَة ج ضَوَاحٍ
izložen suncu, prisojan; vanjski; van
bedema /palme/; golih grana, bez lišća /drveće/
vanjska koža ضَاحِي الْجِلْد
suncem obasjan ضَاحٍ لِلشَّمْس
bez hlada /drvo/ ضَاحِيَةُ الظِّلِّ
u k. nema hladovitog drveća /pustinja/ ـ الظِّلَال
stoka k. pije prije podne ـ المَال
spoljni (vanjski, izloženi) ضَاحِيَة ج ضَوَاحٍ
dio /tijela i dr./; strana; okolina;
predgrađe /pl. tak. = nebesa, nebeske
sfere; okolica; pogranične oblasti (zemlje)
javno, otvoreno ضَاحِيَةً
Kurejševići iz okoline Mekke ضَوَاحِي قُرَيْشٍ
kasno jutro, doba pred podne ضَحَاء
/nakon → ḍuḥan/; prijepodnevno jelo, užina
jutro kad već odskoči ضَحْو
sunce, poodmakli dan
jutro /po izlasku ili kad ضَحْوَة ج ضَحَوَات
odskoči sunce/; poodmakli dan
poodmaklo jutro, ضُحًى
sredina prijepodneva; doba užine; prijepodnevna
molitva; sunce; sunčeva svjetlost; jasnost, smisao
/govora/; /c. art. = naslov 93. poglavlja Q./
tak. = svijetla (vedra) noć ضَحْيَاءُ
čovjek ـ ـ ذ
k. užina, jede prije podne; ضَحْيَان (ة)
izložen suncu, prisojan
poodmaklo jutro, ضَحِيَّة ج ات
sredina prijepodneva
žrtva; žrtvena životinja, ـ ج ضَحَايَا
kurban /na bajram/
tak. = k. prije podne napasa deve مُتَضَحٍّ
prisojna, stalno izložena suncu /zemlja/ مَضْحَاة
mjesto gdje se užina مُضَحًّى
(iz, pro,po, ob)- * (ضخخ) ضَخَّ ـُ ضَخًّ هـ
ljevati; prskati; (na)pumpati ضخخ
suziti, liti suze /oko/ ضخ
daleko izbacivati /mokraću/ ـ ب هـ
b. (iz)proljeven; (iz, pro)ljevati se إِنْضَخَّ

plićak مَضْحَل ضحو ضحا
* ضَحَة ← وضح
b. vidljiv * (ضحو ، ضحى) ضَحَا ـُ ضَحْو
(jasan) u sunčevu svjetlu
stati (izaći) na ـ ضَحْو ، ضُحُوّ ، ضُحِيّ
sunce, sunčati se
b. izložen suncu ـ ضَحْو ، ضُحِيّ
ukazati se, b. potpuno vidljiv, jasan /put/ ـ ضُحُوّ
/umrijeti/ ـ ظِلُّهُ
b. izložen suncu ضَحِيَ ـَ ضَحًا
(o)znojiti se; pojaviti se, ukazati se ـ ضَحَاء
izaći na /sunce/ ـ ل هـ
b. izložen suncu * ضَحِيَ ـَ ضَحْي ، ضُحِيّ
b. izložen suncu; ضَحِيَ ـَ ضَحًى
b. vedra /noć/; b. bijel /konj/ ضحي
dati užinu /tj. nahraniti ضَحَّى ه
kad poodmakne dan/; napasati kad
odskoči sunce /stoku/; doći prije podne kod
ići (raditi) polako (promišljeno); užinati; ručati ـ
prinijeti kao žrtvu, zaklati ـ ب ه
/na bajram izjutra ili inače/; žrtvovati
ne žuriti se u; pokazati, razjasniti ـ عن هـ
žrtvovati se ـ بِنَفْسِه
život i imetak žrtvovati ـ بِالنَّفْسِ وَالنَّفِيسِ
Ne žuri previše! - Ne prenagljuj se! ضَحِّ رُوَيْدًا
doći (otići) prije podne u (kod) ضَاحَى ه هـ
i. od sunca sasušeno bilje /zemlja/ ـ
(prije podne) biti, nalaziti se, postati; أَضْحَى
dotle stići da; pokazivati se takav; zao-
sta(ja)ti; c. ipf. = početi, latiti se, dati se na
klanjati, (obaviti) prije podne (molitvu) ـ ب هـ
udaljiti se od ـ عن هـ
otkriti, pokazati ـ هـ
/usmrtiti, uništiti, ubiti/ ـ ظِلَّهُ
izaći na sunce, užinati /jesti kad poodma- تَضَحَّى
kne jutro/; dokasno izjutra spavati; b. žrtvovan,
prinesen (zaklan) kao žrtva, žrtvovati se, (za)klati se
zimi sjedjeti na /sunce/ اسْتَضْحَى ل هـ
žrtvena životinja, žrtva, kurban أُضْحَاة ج أَضْحًى
crnobijel, siv /konj/; أَضْحَى م ضَحْيَاءُ
svijetla, vedra /noć/; bez dlaka
kasnije docnije ـ
/vrsta biljeke/ إِضْحِيَان (أَضْحِيَان)
vedar, svijetao /dan, noć/ ـ (ة)
žrtvena أُضْحِيَّة (إِضْحِيَّة) ج أَضَاحِيُّ

nasmijavati; jedan drugog ismijavati;
usiljeno se (na)smijati, praviti se da se smije
(na)smijati se(s) إِسْتَضْحَكَ (مع ه)
nasmija(va)ti, izazivati smijeh kod ـ ه
predmet أُضْحُوكَة ج أَضَاحِيكُ ، أَضَاحِكُ
podsmijevanja; šala
k. se smije; iz k. sijeva /oblak/; procvala ضَاحِك
/palma/; jasno /mišljenje/ / bijela stijena (na brdu)
nasmijan, vedar, veseo ~ السِّنّ
prednji zub /k. se ضَاحِكَة ج ضَوَاكِ
ukaže pri smijehu/
k. se mnogo smije; uvijek nasmijan; ضَحَّاك
k. nagoni na smijeh /plin/; jasan /put/ veseljak,
šaljivčina; dvorska budala; sredina puta
Dahhak - npo. الـ~
snijeg; (bijeli) med; ضَحْك
bijeli (prednji) zubi; pjena (na
mlijeku; maslac; cvat /palme/; sredina puta
smijanje, ـ (ضَحِك ، ضِحْك ، ضِحِك)
smijeh, šala
bijelih zuba ضَحَك
smijeh ضَحْكَة ، ضِحْكَة ج ات
gorak (sardoničan) smijeh ـ صَفْرَاوِيَّة
kikot, hihot, pihit, prigušen smijeh ـ مَكْتُومَة
k. se previše smije / ضُحَكَة ـ ـ
podrugljiv(ac), podsmješljiv(ac)
predmet smijeha, ruglo ضُحْكَة
k. se puno smije ضُحُكَّة ـ ـ
k. se mnogo smije; jasan /put/ ضَحُوك ج ضُحُك
k. se mnogo smije مِضْحَاك ـ ـ
/ veseljak, šaljivčina
k. nasmijava, uveseljava, مُضَحِّك
zabavlja / šaljivčina; klovn, pajac
smiješan, šaljiv, مُضْحِك
komičan, zabavan / komičar
tragikomičan ـ وَمُبْك
šale, dosjetke, anegdote مُضْحِكَات
predmet smijeha (podsmjeha) مَضْحَكَة
predmet ismijavanja, ruglo مُضْحَكَة
i. malo vode * ضَحَلَ ـَ ضَحْل ، ضَحَالَة ضحل
/bazen/; b. plitka /voda/
Kako je malo dobra u tebe! أَضْحَلَ : مَا ـ خَيْرَكَ
ضَحْل ج أَضْحَال ، ضِحَال ، ضُحُول
plitak / plićak
plitkost; plićak ضُحُولَة

ضَاخٌ tak. = pumpni
مِضَخَّة جـ ات štrcaljka; šmrk, pumpa
~ الإِمْتِصَاصِ sisaljka
~ التَّفْرِيغِ vakumska pumpa
ـ جَذَّابَة (رَافِعَة ، مَاصَّة) sisaljka
ـ هَوَائِيَّة zračna (vazdušna) crpka (pumpa)
~ الحَرَائِقِ (الحَرِيقِ) vatrogasna štrcaljka
* ضَخَزَ ـَ ضَخْز هـ iščupati /oko/ — ضخز
* ضَخُمَ ـُ ضَخَامَة ، ضِخَم b. debeo, krupan; b. velik, ogroman, obiman, težak; b. moćan, silan — ضخم
ضَخَّمَ هـ povećati; napuhati, naduti; pojačati /glas/; preuveličati
تَضَخَّمَ povećati se; raširiti se, protegnuti se; napuhati se, naduti se, oteći; pretjerano se povećati u opticaju /valuta/
أَضْخَمُ (naj)veći, - krupniji, - deblji
ـ debeo, velik, krupan, ogroman, kolosalan, obiman
أُضْخُومَة جـ أَضَاخِيمُ /jastučić za umjetno povećanje zadnjice/
تَضَخُّم povećanje; proširenje; napuhanost, otečenost, nabujalost, nabreklost
ـ مَالِيّ (نَقْدِيّ) inflacija
ـ مَرَضِيّ hipertrofija
~ الإِنْتَاجِ hiperprodukcija
~ القَلْبِ proširenje (hipertrofija) srca
تَضْخِيم napuhivanje
ضُخَام velik, ogroman; krupan, debeo, korpulentan
ضَخَامَة veličina, ogromnost; krupnoća, korpulentnost, debljina; obimnost; težina; kolosalnost
ضَخْم (ضَخِم) جـ ضِخَام velik, ogroman; debeo, pretio; obiman, prostran; teška /industrija, artiljerija, voda i dr./; sjajan, raskošan, kolosalan; širok /put/; bombastičan /govor/
~ الجِسْمِ krupan, razvijen, korpulentan, punačak
~ العِيَارِ velikog kalibra
~ الفَرِيصَةِ odvažan, odlučan
ضَخْمَة široka, debela i nježnog tijela /žena/
مُضَخِّم جـ ات pojačalo
~ الصَّوْتِ zvučnik
مِضْخَم k. žestoko udara / silni (moćni) uzvišeni gospodar
* (ضخى) ضَاخِيَة nesreća, nedaća — ضخي
* (ضدأ) ضَدِئَ ـَ ضَدَأ (raz)ljutiti se — ضدأ
* (ضدد) ضَدَّ ـُ ضَدّ ه فى هـ pobijediti, nadgovoriti u /prepirci/ — ضدد
ـ هـ naliti, napuniti /mješinu/ — ضد
ـ ه عن هـ odvratiti od
ضَادَّ ه هـ b. suprotan, oprečan; b. protivnik; (usprotiviti se, oduprijeti se, suprotstaviti se
أَضَدَّ (ra)srditi se; (u)činiti suprotno
تَضَادَّ jedan drugom se opirati (suprotstavljati, protiviti); b. međusobno oprečni (suprotni), kontrastirati s; ast. = b. (stajati) u opoziciji /dva nebeska tijela/
تَضَادّ (međusobno) suprotstavljanje; suprotnost, oprečnost, kontrast; proturječnost, kontradikcija; gr. = međusobna suprotnost značenja jedne riječi, antonimija; stl. = antiteza; ast. = opozicija
ضَادّ (ضَادِد) جـ ضُدَد k. puni vodom posude drugima
ضِدّ جـ أَضْدَاد suprotnost, oprečnost, kontrast; protivnik, suparnik, neprijatelj, antagonist; pomagač; protuotrov; gr. = riječ sa dva suprotna značenja / suprotan, oprečan, protivan; sličan, ravan, jednak
~ الإِعْصَارِ anticiklon
~ ه عَلَى خَطّ مُسْتَقِيمٍ dijametralno oprečan
~ النَّزْعَة الْفَرْدِيَّة anti-individualist
بالـ~ضِدّ nasuprot, protiv
كَانَ عَلَى الـ~مِنْ ه učiniti (pomisliti) suprotno od; zauzeti oprečan stav
ضِدّ protiv, (kontra, - anti)
ـ القَانُون protuzakonit(o)
ضَدَّدَ جـ ضُدَد ه k. puni vodom posude drugima
ضِدِّيّ suprotan, oprečan, protivan
ضَدِيد oprečan; ravan, jednak, sličan
ضِدِّيَّة suprotnost, oprečnost, kontrast; suprotstavljanje, opiranje, istupanje (protiv); neprijateljstvo (prema); suprotnost značenja
مُتَضَادّ međusobno suprotni (oprečni, kontradiktorni)
~ التَّغَيُّرِ kontravarijantan
مُضَادّ (ة) suprotan, oprečan, protivan; anti-, kontra-protu-, protiv; raznoimen
ـ للدَّبَابَات protutenkovski
ـ للطَّائِرَات protuavionski
ـ للفَسَاد antifermentativan
ـ للقَانُون protuzakonit
مُضَادَّة جـ ات protivljenje, opiranje, suprotstavljanje / pl. tak. = sredstva protiv
مُضَادَّات حَشَرِيَّة insekticidi /sredstva protiv gamadi/
~ السُّمُومِ protuotrovi
ـ للحَبَلِ kontracepcijska sredstva
ـ للفَسَاد antiseptika
* ضَدَنَ ـِ ضَدْن opraviti, popraviti, urediti, (po)udesiti; olakšati — ضدن
* ضَدِيَ ـَ ضَدًى على هـ (raz)ljutiti se — ضدي
Δ ضَادَى (ضَادَّ) ه هـ protiviti se, opirati se, suprotstavljati se, b. protiv(nik)
أَضْدَى هـ do vrha naliti
ضَادٍ (مـ ضَادِيَة جـ ات ، ضَوَادٍ) srdit, ljut / pl. tak. = besmislice, prazne riječi; ružne riječi
* ضَرَأَ ـَ ضَرْء b. skriven — ضرأ
إِنْضَرَأَ b. suh, sasušiti se /drvo/; umirati, stradati / od suše - deve / — ضرء
* ضَرَبَ ـُ . . . ه u tući pobijediti — ضرب
ـ ـِ ضَرْب ه هـ (po)kucati, (za)lupati na /vrata/; (po)zvoniti na; (za)svirati na; ubosti /škorpion/; obuzeti /studen/; razapeti /šator/; isplesti /mrežu - pauk/; raspoređiti, postaviti /stražare/; (is)kovati /novac/; napraviti, izliti /prsten/; obaviti /molitvu/; navesti, upotrijebiti /poslovicu, primjer/; oljuštiti /rižu/; izrađivati, praviti /čerpič, opeke/; gatati iz /školjki/; povući /crtu/; proći, (pro)putovati kroz; dati /injekciju/
ـ ه هـ ب هـ ه udariti, tući; gađati, bombardirati /topovima/; (iz, po, s) miješati s; tresnuti o, baciti na /zemlju/
ـ هـ على ه nametnuti /porez/; narediti, naložiti; baciti /mrežu/ na /pticu/
ـ ه هـ عن ه هـ odbiti, odvratiti od, spriječiti u, uskratiti
ـ هـ فى هـ (po)množiti s /brojeve
ـ هـ ل ه odrediti, utvrditi /rok/; dati, dodijeliti /dio imetka/
ـ أَجْوَازًا ritati se
ـ أَخْمَاسًا لأَسْدَاسٍ (أَخْمَاسَهُ لأَسْدَاسِه) razmišljati; nagađati; razbijati sebi glavu zbog; b. zbunjen (u neprilici) zbog; zidati kule u zraku; kovati spletke
ـ أَسِرَّةَ رُؤُوسِهِمْ odsjekao im je glave, pogubio ih je
ـ أَطْنَابَهُ على (فى) هـ nastaniti se; ugnijezditi se, ukorijeniti se, zavladati
ـ الأَمْثَالَ davati pouke

ـ تْ عَلَيْهِ ٱلْأَرْضُ بِالْأَسْدَادِ svi putevi su mu bili zatvoreni
ـ عَلَى أُذُنِه (s)priječiti da čuje (sluša)
ـ عَلَى أَيْدِى الصَّيَّادِينَ zabraniti lov
ـ عَلَى صِمَاخِه uspavati
ـ عَلَى الْوَتْرِ الْحَسَّاسِ dirnuti u osjetljivo mjesto
ـ عَلَى يَدِه sprečavati, ometati, oduzeti pravo raspolaganja imetkom; zaplijeniti imetak
ـ عَنْهُ صَفْحًا odvratiti se od, okaniti se, proći se, odustati, (šutke) preći preko, ne obraćati pažnju
ـ فِى جِهَازِه zbacivši sedlo odjuriti /deva/
ـ فِى حَدِيدٍ بَارِدٍ uzalud pokušavati, bezuspješno nastojati
ـ فِى الْخَيَالِ zahtijevati (željeti) nemoguće
ـ ضِرَابَ ه skočiti na /devu - mužjak, pri parenju/
ـ ضَرْبٌ ، ضَرَبَانٌ kucati, lupati /srce/, pulsirati /arterija/; micati se, kretati se, (ot)ići, gibati se; odletjeti (tražeći hranu - ptica) prolaziti /vrijeme/; b. duga /noć/; spustivši rep poći /deva/; jako boljeti /zubi, rana/
ـ إِلَيْهِ (الْفَرَسَ) doći (dojahati) do
ـ عَن ه otići od
ـ فِى هـ putovati, hodati, krstariti, lutati po; ploviti, broditi; plivati po (u)
ـ الدَّهْرُ مِنْ ضَرَبَانِه prošlo je neko vrijeme
ضَرُبَ ـُ ضَرَابَةً jako udarati, i jak udarac
ضَرِبَ ـَ ضَرَبًا b. ofurena /od studeni/; b. oštećena /od vjetra - biljka/
ضُرِبَ ـَ tak. = b. prekrivena mrazom /zemlja/
ـ ضَرْبَةَ لَازِبٍ pogodila ga teška nesreća, doživio je težak udarac
ـ مَثَلًا navoditi se za primjer, postati poslovičan
ضَرَّبَ b. upale, upasti /oči/; b. zahvaćen snijegom, zapasti u snijeg; piti mlijeko smiješano od mlijeka više deva
ـ بين ه sijati razdor među, zavađati
ـ ه هـ jako (često, mnogo) udarati; (pri, pro)šiti; pudlovati/ od ugljika osloboditi - liveno željezo/
ـ هـ ب هـ miješati s
ـ ه هـ فى هـ (o)sokoliti, (o)hrabriti; (po)množiti /brojeve/
ضَارَبَ ه tući se, nadmetati se u; tući; boriti se; mjeriti se s; skočiti na /ženku/
ـ (ل) ه ب (فى) هـ trgovati /nečijim kapitalom/ uz njegov udio u dobitku (profitu)

ـ الْمَرَاكِبَ gusariti; b. gusar
ـ مَشْوَرَةً بين ه (po)savjetovati se među
ـ ه بِالْمَيْمُونِ obljubiti
ـ ه هـ بِالنَّارِ pecati na; spaliti
ـ النَّارَ فى هـ (pot)zapaliti; (za)pucati na
ـ ه هـ بـ (من) نَظَرٍ ugledati, opaziti
ـ بِنَفْسِهِ ٱلْأَرْضَ odmoriti se nakon puta; ostati; otići iz zemlje
ـ الْوَجْهَ natucati na nos učinjenu uslugu
ـ وَجْهَ ٱلْأَمْرِ وَعَيْنَهُ /pogoditi suštinu stvari/
ـ يَدًا بِيَدٍ (besposlen) mahati rukama
ـ ličiti na svoje pretke
ـ الى ه هـ nageti se prema; prelaziti u /neku drugu boju/
ـ ب هـ mahnuti, pokazati, dati znak /rukom/; brzo pričinjati /zlo/
ـ ب هـ الى هـ (iz)saliti /svoju kofu/ u
ـ ب هـ الى هـ oboriti, spustiti /glavu/ na /prsa/
ـ بين ه razdvojiti, rastaviti; zavaditi, (po)sijati razdor među
ـ على هـ هـ izbrisati, precrtati /riječ/; zapečatiti /pismo/; napasti na
ـ عن ه هـ odbiti se, odvratiti se od; kloniti se, izbjegavati
ـ فى هـ puhati, (za)trubiti, (za)svirati /rog. truba/
ـ بِأَطْنَابِه (za)vladati /tišina/
ـ بِجِرَانِه učvrstiti se, ustalitit se; doći, nastupiti /noć/
ـ بِالْحَصَى piljcima (iz kamenčića) poricati (gatati)
ـ بِذَنْبِه fig. = ostati čvrst (postojan)
ـ بِسَهْمٍ ب هـ baviti se /trgovinom/
ـ بِسَهْمٍ مُصِيبٍ فى هـ aktivno učestvovati u
ـ بِسَهْمٍ وَافِرٍ (فى مِضْمَارِ . . .) postići velik uspjeh (u oblasti, na polju)
ـ بِسَهْمٍ وَنَصِيبٍ فى aktivno se založiti, sudjelovati u
ـ بِعِرْقٍ فى هـ imati udjela, učestvovati u
ـ بِعَقْلِه pomutiti um
ـ بِعَيْنِه baciti pogled
ـ الْفَجْرُ بِعَمُودِه zablistali su prvi zraci zore
ـ بِاللِّجَامِ naglo zatezati uzdu
ـ بِاللِّسَانِ mlatarati jezikom, blebetati, naklapati
ـ بِنَصِيبٍ i. sreće, dobijati u /igri/
ـ بِنَظَرِه الى ه هـ upraviti (baciti) pogled, pogledati u (na, prema)
ـ بِوَجْهِ صَاحِبِه /osvetiti se samom počinitelju/

ـ الْبُوقَ /govoriti s visine (oholo)
ـ بُوَيَةً على هـ (o, pre)bojiti
ـ تَخَامِينَ spekulirati - com.
ـ تَقْلَبَةً prekobaciti se
ـ جِرْوَتَهُ على ه هـ naviknuti se; strpljivo podnositi
ـ جِرْوَتَهُ عن ه هـ proći se, okaniti se; uzdržati se, sustegnuti se
ـ جِرْوَتَهُ ل هـ pribrati, skupiti hrabrost za
ـ الْحِصَارَ على ه هـ opsijedati; vršiti blokadu
ـ حَلْقِيَّةً على هـ opsjesti, blokirati, opkoliti
ـ بِذَقَنِه ٱلْأَرْضَ b. kukavica, bojati se
ـ الذِّلَّةَ على ه poniziti
ـ ه بِرِجْلِه ritnuti se na, nogom udariti
ـ الرَّقْمَ الْقِيَاسِيَّ فى هـ (po)tući rekord u
ـ الرَّمْلَ gatati iz pijeska, baviti se geomantijom
ـ رِوَاقَهُ (رَوْقَهُ) razapeti šator; ulogoriti se; odsjesti, zadržati se, zaustaviti se; ostati, naseliti se, nastaniti se
ـ سَايَةً على ه nanijeti zlo, učiniti nešto neprijatno; naći puta da po svojoj želji učini nešto /nekome/
ـ سَايَةً ل ه pripremiti govor protiv k. (da ga prevari)
ـ السَّلَامَ على ه odati vojnu počast
ـ بِسِلَاحِه ٱلْأَرْضَ obaviti nuždu
ـ هـ بِشِبْرِه pedljom (rukom) (pre)mjeriti
ـ صُحْبَةً مع ه združiti se, sprijateljiti se s
ـ ه ضَرْبًا مُبَرِّحًا jako (is)kući
ـ عُرْضَ الْحَائِطِ ب هـ odbaciti, potcijeniti, prezreti, omalovažiti; ne obratiti pažnju na, ne voditi brigu o; upropastiti
ـ عَصًا izbatinati
ـ عُصْفُورَيْنِ بِحَجَرٍ (وَاحِدٍ) /jednim udarcem ubiti dvije muhe/
ـ ه عَلْقَةً izlemati, izdevetati
ـ عُنُقَهُ odrubiti glavu, pogubiti
ـ الْغَائِطَ izaći van (radi obavljanja nužde)
ـ قَالَبَهُ ugledati se u, oponašati, imitirati
ـ الْقُرْعَةَ bacati kocku
ـ ه هـ بِالْقَنَابِلِ bombardirati
ـ ه كَفًّا ošamariti; pljusnuti, klepnuti
ـ كَفًّا عَلَى كَفٍّ (za)pljeskati rukama
ـ ه كَلِمَةً pecnuti, bocnuti - fig.
بِلِسَانِه رَوْثَةَ أَنْفِه /imati dug jezik/
ـ الْمَاءَ /uzalud se mučiti/
ـ الْمَجْدَ tražiti (sticati) slavu

kovanje novca ~ المَسْكُوكَات
/gatanje promatranjem blistave površine/ ~ المَنْدَل
otvaranje vatre, obasipanje ~ النَّار
vatrom, pucanje, gađanje, strijeljanje
vrsta, rod, sorta, ـ جـ أَضْرَاب ، أَضْرُب ، ضُرُوب
varijetet; svojstvo, osobina; način;
posljednja stopa /drugog polustiha/
pobijelio zgusnut med ـ، ضَرَب
sličan; jednak, ravan ـ جـ أَضْرَاب
k. mnogo udara; ـ جـ أَضْرَاب ، أَضْرُب ، ضُرُوب
odlučan, smion, živahan; hitar, okretan, vješt;
lagan, suhonjav; slaba, laka /kiša/; kovan/novac/
k. udara ضَرْب
kucanje, pulsiranje itd. ضَرَبَان
zbivanje; udarci sudbine ~ الدَّهْر
dikobraz, bodljaš - zo. ضُرْبَان ، ضِرْبَان
neispravan /novac/ ٥ ضَرْبَجِيّ
kovnica (novca) ضَرْبَخَانَة
udar(ac); hitac, pucanj; kazna; ضَرْبَة جـ ضَرَبَات
muka; nesreća; zaraza, pošast, bolest, pomor /sto-
ke i dr./; pljusak lake kiše; ulov (bisernih školjki)
od jednog ronjenja; mah, put; otkucaj /pulsa/
korner /u nogometu/ ـ رُكْنِيَّة
slobodni udarac, jedanaesterac ~ الجَزَاء
kap /pat. = apopleksija/ ~ الدَّم
sunčanica - pat. ~ الشَّمْس
neophodan ~ لَازِب (لَازِم)
odjednom, u jedan mah ضَرْبَةً وَاحِدَةً
deset الضَّرَبَاتُ الْعَشْرُ (ضَرَبَاتُ مِصْرَ)
egipatskih kazni - bibl.
k. udara ضَرُوب
vrsta; oblik; udio; udes, sud- ضَرِيب جـ ضَرَائِبُ
bina; ogranak /plemena/; snijeg; mraz; led; smi-
ješano mlijeko od više deva; loše (ili polomljeno)
kiselo bilje /= hamd/; treća strelica /u mejsiru/
k. udara (pogađa); k. baca ـ جـ ضُرَبَاءُ
strelice /u mejsiru/; sličan, jednak
udaren, pogođen ـ جـ ضَرْبَى
priroda, narav, ćud, karakter; ضَرِيبَة جـ ضَرَائِبُ
sabljom ranjen; mjesto udarca
/na tijelu/; mač; oštrica, sječivo /mača/;
pramen, povjesmo /vune, pamuka, kose/;
porez, namet, taksa, carina, danak; „dariba"
/mjera za tekućine = 8 „ardeba" tj. 15, 84 hl/
vanredni porez ـ إِسْتِثْنَائِيَّة

generalni štrajk ـ عَامّ
obustava rada, štrajk ـ عَنِ الْعَمَلِ
k. (naj)bolje svira na أَضْرَبُ ل هـ
nemir, uznemirenost, uzrujanost, إِضْطِرَاب جـ ات
uzbuđenje; poremećaj, smetnja; kolebanje;
komešanje; burkanje, talasanje, ljuljanje; puto-
vanje; zamršenost, nejasnost; oluja /magnetska/
sukob(ljavanje), borba, تَضَارُب
konflikt; oprečnost, suprotnost, nesklad,
raznoobraznost, proturječnost, kontrast
oplođena /deva/ تَضْرَاب ـ مـ
pudlovanje /oslobađanje od ugljika/ تَضْرِيب
k. udara; k. se kreće; k. pliva; dug; k. izvla- ضَارِب
či strjelice pri gatanju; k. širi pomrčinu /noć/
k. prelazi u crvenu ـ إِلَى الْحُمْرَة . . .
boju. crvenkast /i sl./
oplođena /deva/; ـ جـ ضَوَارِبُ ـ مـ
k. se lupka repom; k. se rita /pri muži/ / pl. tak.
= uzburkani /valovi/; kucavice /žile/; selice /ptice/
množitelj, multiplikator ـ
geomant /k. gata iz pijeska/ ~ الرَّمْل
šumovita ravan; duguljast ـ جـ ضَوَارِبُ
kamenjar u ravnici; pješčana dolina
k. se lupka repom /deva/ ضَارِبَة جـ ات ، ضَوَارِبُ
tipkačica, daktilografkinja ~ الآلَة الْكَاتِبَة
gatara iz piljaka (kamenčića) ~ الحَصَى
k. žestoko (mnogo) udara borac; bokser; ضَرَّاب
izrađivač /ćerpiča/; dobar strijelac; svirač; bik
trubač ~ البُوق
geomant ~ الرَّمْل
gatar iz školjki ~ الوَدَع
gusar, pirat ~ المَرَاكِب
oplodnja /ženke/ ضِرَاب
klofač; klatno, bat /zvona/ ضَرَّابَة
porezi ضَرَائِبِيّ
udaranje, tučenje; lupa(nje), kucanje, pulsi- ضَرْب
ranje; pucanje, gađanje, paljba, bombardovanje;
izljevanje; kovanje /novca/; množenje, multiplika-
cija; nametanje, određivanje, razrezivanje /poreza/;
sviranje; davanje, navođenje /primjera, poslovice/;
odlaženje u /nužnik/; putovanje, krstarenje
povratni zov ~ خَلْفِيّ
geomantija, gatanje iz pijeska ~ الرَّمْل
topovski hitac u podne ~ مِدْفَع الظُّهْر
(za oznaku tačnog vremena)

spekulirati, igrati na ـ على هـ
i. (trpjeti od) mraza; dobro se أَضْرَبَ
ispeći /hljeb/; šuteći oboriti pogled
odvratiti se od, odreći se, odustati, ـ عن ه هـ
proći se, napustiti, ne htjeti, okaniti se, prekinuti
ostati, boraviti u ـ فى هـ
odustati, okaniti se ـ عَنْهُ صَفْحًا
štrajkovati glađu ـ عَنِ الطَّعَامِ
obustaviti rad, štrajkovati ـ عَنِ الْعَمَلِ
pustiti (mužjaka) da ـ (ه) + هـ
skoči na (da se pari s)
djelovati da se isuši iz ـ هـ
zemlje /voda - vrući vjetar/
priviknuti se na; povinovati se, ـ جَأْشًا ل هـ
odlučiti da preuzme na se
uzburkati se, sudarati se, تَضَرَّبَ
kovitlati se, kretat i se /valovi i dr./
tući se /kamenjem/ ـ (ب هـ)
međusobno se biti تَضَارَبَ
(tući, udarati); sukobljavati se,
b. međusobno oprečni (različiti, proturječni)
b. udaren, pogođen إِنْضَرَبَ
udarati se, tući se, biti se; (us)komešati se, إِضْطَرَبَ
sudarati se, uzburkati se, kretati se, gibati se, lju-
ljati se, vrtjeti se, talasati se, juriti naokolo; b. uz-
rujan, uzrujati se, b. uznemiren, uznemiriti se, b.
uzbuđen, uzbuditi se; b. zabrinut, zabrinuti se; tre-
sti se, (za)drhtati; b. nemiran /san/; b. zbrkan, zamr-
šen, nejasan; b. nesređen, neuredan; b. visok i kli-
mav (slab); loše stajati, b. nesolidan /posao i dr. /
(po)kolebati se; b. smeten, smesti se, b. ـ فى هـ
zbunjen, zbuniti se, splesti se; putovati po /zemlji/
dosaditi, dojaditi ـ من هـ
zbrkati se; rasuti se ـ حَبْلُهُ
poremećena (uzdrmana) je ـ حَبْلُ الأَمْنِ
javna sigurnost (javni red)
/došlo je do nesuglasica ـ حَبْلُهُمْ
među njima, posvadili su se/
dati (zatražili, zamoliti) da mu se izradi ـ هـ
(iskuje, izlije); privređivati, sticati, zarađivati
pobijeljeti i zgusnuti se /med/; إِسْتَضْرَبَ
upaliti se, tražiti mužjaka /deva/
obustava /rada/, štrajk إِضْرَاب جـ ات
lokaut /uskrata poduzetnika ~ أَصْحَابِ الْمَصَانِعِ
radnicima da rade nakon štrajka/

ضَرْجَة، ضَرَجَة /vrsta ptice/
ضَرِيج crveno obojen; brz; žestok /neprijatelj/
ضَرِيجِي obrezan novac
مُضَرَّج (ة) crveno obojen
ـ بدَمه okrvavljen, krvlju umrljan (obljeven)
ـ اليَدَيْن okrvavljenih ruku;
fig. = na djelu /uhvaćen/
مِضْرَج جـ مَضَارِجُ dronjak, tralja;
poteškoća, napor
مَضْرُوجَة tak. = veliko, krupno /oko/
ضرجع * ضَرْجَع جـ ضَرَاجِعُ leopard - zo.
ضرح * ضَرَحَ ـَ ضَرْح هـ odbiti, odbaciti,
ukloniti, odstraniti; iskopati /grob/
ـ هـ عن ه zbaciti sa sebe /odjeću/;
odbiti /svjedočenje/
ـ ل ه iskopati grob za
ـ ـ ضِرَاح، ضَرْح ب هـ ritnuti se;
udariti /nogom - konj i sl./
ـ ضَرْح، ضُرُوح b. slabo, i. slabu
prođu (promet) /tržište/
ضَارَحَ ه bacati (se) na; vrijeđati,
grditi; prići, približiti se
أَضْرَحَ هـ pokvariti; prouzročiti slab
promet (prođu) na /tržištu/
ـ هـ عن هـ udaljiti, ukloniti, odstraniti od (iz)
إِنْضَرَحَ raspuknuti, rascijepiti se, (na, ras)prsnuti
ـ مَا بَيْنَهُمْ razdvojili su se, razišli su se
إِضْطَرَحَ ه (od)baciti (u stranu)
ضَرَاحِ عن ه هـ Odbi! Dalje! Odmakni se (od)
ضُرَاح dvorac na četvrtom nebu
ضَرَح pokvaren(jak) / dalek
ضَرْح koža; otuđenost, podvojenost
ضَرُوح ـ سـ k. se rita /udara nogama - konj i sl. /;
k. daleko odbacuje strijele /lûk/
ضَرِيح dalek, udaljen
ـ جـ أَضْرِحَة، ضَرَائِحُ grobnica, mauzolej;
grob (u udubljenju sa strane)
مَضْرَح jastreb; orao
مَضْرَحِيّ jastreb; orao; plemenit gospodin;
čovjek starog plemenitog roda
ـ (ة) bijel; dugih krila /orao i sl./
ضردح * (ضردح) ضِرْدَاح plemenite sorte /palma/
ضِرْدِح velik, krupan
ضرر * (ضرر) ضَرَّ ـُ ضَرّ، ضُرّ (ب) ه هـ
(na)škoditi; (o)štetiti; povrijediti

مُضَرَّبَة jorgan, poplun
مُضْرِبَة nepokretna /zmija/
مِضْرَبَة klatno, bat /zvona/
مَضْرَبِيَّة، مُضَرَّبِيَّة jorgan, poplun
مَضْرُوب udaren itd.; izmiješan; smušen, lud / vrsta
ـ عَلَيْه množenik, multiplikant - mat.
ـ فيه množilac, multiplikator - mat.
مُضْطَرَب جـ ات logor, tabor; poprište; igralište;
trkalište; mjesto traženja zarade /
pl. tak. = stvari poželjne da se zarade
مُضْطَرِب poremećen, nesredjen, neuredan, zbrkan;
zamršen, nejasan; smeten, zbunjen; zabrinut;
nemiran /san/; uzrujan, uznemiren, uzbuđen; us-
komešan; uzburkan, zatalasan, zaljuljan; neravan
/put/; slab/s nepouzdanim prenosiocima - hadis/
~ العنَان sam (poražen) bježeći /doći/
~ المِزَاج neraspoložen
مُضْطَرَبَات ل هـ stvari poželjne da se dobiju za
مُنْضَرِب svadljivac; ratnik
ضرج * ضَرَجَ ـُ ضَرْج هـ rasjeći, rascijepiti;
raspaliti /vatru/
ـ هـ الى هـ baciti na /zemlju/
ـ هـ ب هـ umrljati, pokapati /krvlju/
ضَرَّجَ ه هـ jako umrljati; crveno obojiti;
nakititi, dotjerati /govor/; potjerati
/u napad - deve/; rastvoriti, raskopčati /košulju/
ه بالأَضَاميم do krvi (is)tući
ـ الأَنْفَ بالدَّم okrvaviti nos
ـ الخَجَلُ وَجْهَهُ pocrvenjeti od stida
ضُرِّجَ: ـ فِي الدِّمَاءِ b. obljeven krvlju
أَضْرَجَ هـ rastvoriti, raskopčati (košulju)
تَضَرَّجَ rascijepiti se, (ras)prsnuti; otvoriti se,
rascvjetati se; krvlju se umrljati; b. crven;
b. crveno obojen; pocrvenjeti; zarumenjeti se
/lice, obraz/; nakititi se /žena/; razgranati se /munja/
إِنْضَرَجَ b. rasječen, rascijepljen, napuknuti;
b. širok, raširiti se /put/; rascvasti se; prolistati
/drveće/; iskočiti s padobranom /avijatičar/
ـ على ه oboriti se na /plijen - orao/
ـ مَابَيْنَهُمْ razdvojili su se; razmak
između njih bio je velik
إِضْرِيج جـ أَضَارِيجُ crvena boja; crvena svila;
žuta haljina; brz rasni konj
ضَارِج Daridž /npl. ili ime vode u Arabiji/
ضَرِج brz, hitar

ـ إِضَافِيَّة prirez; dopunska taksa
ـ تَصَاعُدِيَّة progresivni porez
ـ حَامِيَة zaštitna carina
ـ مُبَاشَرَة neposredni porez
~ الأَرْبَاحِ الإِسْتِثْنَائِيَّة porez na
vanredne zarade
~ الأَطْيَان porez na zemlju, zemljarina
~ الأَعْنَاق glavarina
~ الأَمَان danak, džizja
~ الإِنْتَاجِ المَحَلِّيّ porez na mjesnu proizvodnju
~ الإِيرَاد porez na dohodak, kdohodarina
~ التَّرِكَات porez na nasljedstvo
~ الحَرْب ratni porez
~ الدَّخْل porez na dohodak
~ العَقَار porez na nekretnine
~ كَسْبِ العَمَل porez na dohodak
~ المُسَقَّفَات porez na zgrade
~ المِهَنِ الحُرَّة porez na dohodak
slobodnih profesija
~ المَلاَهِي taksa na zabave /u noćnim lokalima i sl./
مُتَضَارِب (međusobno) proturječni, oprečni, nespo-
jivi; podijeljena /mišljenja/; k. se sukobljavaju
مُضَارِب جـ ون špekulant; konkurent
ـ عَلَى الصُّعُود špekulant na dizanje cijena
ـ عَلَى النُّزُول špekulant na padanje cijena
مُضَارَبَة tuča, borba, bitka; natjecanje,
konkurencija; špekulacija; dioničko društvo
مِضْرَاب bat, tučak, maljica; trzalica, terzijan; reket
/za tenis/; zvono / k. mnogo udara (tuče, bije)
مَضْرَب جـ مَضَارِبُ oštrica /sablje/; sablja, mač;
kost puna moždine/ pl. tak. = ratne varke
مَضْرِب جـ مَضَارِبُ oštrica; sablja, mač;
kost sa moždinom; vrijeme (mjesto); logorište;
veliki šator; mjesto; put; porijeklo, izvor; rod
~ الأَرُزّ mjesto za ljuštenje riže
كَانَ ~ الأَمْثَالِ (المَثَلِ) b. poslovičan, navoditi se
kao primjer, služiti za uzor
مُضَرَّب prošiven
مُضْرِب nepomična /zmija/;
k. obustavlja rad / štrajkaš
مِضْرَب جـ مَضَارِبُ brat, tučak, maljica;
(velik) šator; mješajica /za jaja/;
muhobija, muhotuk; šipka /bubnja/
~ التِّنِس teniski reket
مَضْرَبَة، مَضْرِبَة oštrica /sablje/

/bot..Aristida lanata/; posljednji dio putovanja
ضَرِيرَة جـ ضَرَائِرُ /vrsta biljke/
مُضَارَّة mnogoženstvo, poligamija
مُضِرّ ـ سـ škodljiv, štetan; blizak;
k. puše iznad same zemlje /vjetar/
ـ ـ ذ k. ima dvije (ili više) žena,
poligamist; k. ima (stado) stoke
(k. mu se vraća s ispaše popodne ili naveče)
ـ مـ (ة) k. ima jednu ili više inoča /žena/
غَيْرُ ـ neškodljiv, bezazlen
مَضَرَّة جـ ات ، مَضَارُّ šteta, kvar;
gubitak; nedostatak
مَضْرُور oštećen, pokvaren; k. je pretrpio
gubitak; slab(unjav), boležljiv
مُضْطَرّ الى هـ prisiljen, primoran;
k. ima potrebu za; siromašan
ضرز * ضَرْز pjeskovitost i mekoća te
oskudnost tvrde podloge /zemljišta/
ضِرِزّ lav
ـ (ة) tvrda /stijena/; jako škrt;
f. omalena i opaka /žena/
مُضْرَئِزّ škrt prema samom sebi
ضرزل * ضِرْزِل škrt; pohlepan, lakom
ضرزم * ضَرْزَم ، ضِرْزِم ـ مـ ostarjela /s malo mlijeka ili
s ostatkom mladenačke svježine - deva/
ضِرْزِم tak. = k. žestoko ujeda /zmija/
ضَرْزَمَة žestok ujed /otrovnice/
ضرس * ضَرَسَ ـُ ضَرْس هـ obzidati /bunar, kamenjem/
ـ ـ ضَرَسَ (pre)šutjeti, ne progovoriti čitav dan
ـ ه هـ jako ugristi; snažno zagristi; žvakati
/ne gutajući, lav svoj plijen/; grizući iskušavati
tvrdinu /strijele/; pritijesniti, namučiti, progoniti,
b. teška /sudbina/; otvoriti /dromedaru/ ranu na
nosu pa preko nije vezati remen da bi ga ukrotio
ضَرِسَ ـَ ضَرَس utrnuti /zubi od kiseline/
ضَرَّسَ ه هـ žestoko (raz)gristi (kutnjacima);
mučiti, progoniti, b. teška /sudbina/; očeličiti, pre-
kaliti, izvještiti, pribaviti iskustvo /ratovanje/; izaz-
vati da utrnu /zubi/; (na)oštriti /zube/; nazupčati
ضَارَسَ ratovati, boriti se (međusobno)
ـ هـ upoznati, iskusiti, doživjeti
أَضْرَسَ ه uznemiriti, uzrujati, uzbuditi;
učiniti da utrnu /zubi - kiselina/
ـ ه ب هـ ušutkati
تَضَارَسَ b. neskladna, nezgrapna /zgrada/

previjan; snažan, jak
ضَرَّاءُ جـ ضَرَّاوَات ، أَضَرّ nevolja, nesreća, bijeda;
gubitak; bolest, suša; pomor stoke; guštara, čestar
ضِرَار tak. = Dirar /npo.; c. art. = ime andjela
ضَرَارَة gubitak; sljepilo; stočna počast
ضَرَر جـ أَضْرَار šteta, gubitak; teškoća,
nevolja, bijeda; tjeskoba; rub pećine
لاضَرَرَ Ništa ne znači (ne smeta)!
مَا الضَّرَرُ Šta škodi (smeta)
ضَرَّة potreba, nužda; nevolja, teškoća; gubitak;
kvar, oštećenje, poremećaj, smetnja; dojka,
osnova (korijen) dojke; sisa; vime; mišićno
jastuče u korijenu palca /na dlanu ili na peti/;
stado (mnoštvo) deva, brava/; imetak (stoka) na
k. se neko oslanja, a pripada drugom (od rodbine)
ـ جـ ات ، ضَرَائِرُ inoča
ضَرَّتَان tak. = dva žrvnja (mlinska kamena);
dva komada mesa (sa strana sjednjače)
ضُرَّة جـ ضَرَائِرُ potreba, nužda; prisila; gubitak, šteta
ضَرَائِرُ الشِّعْر pjesnička sloboda (licentia poetica)
ضَرُورَة جـ ات potreba, nužda, neophodnost
الـ ـ الشِّعْرِيَّةُ pjesnička sloboda (licentia poetica)
ـ قَاهِرَة viša sila (vis major)
الـ ـ القُصْوَى krajnja nužda
بالـ ـ potrebno; silom
عِنْدَ الـ ـ u slučaju potrebe
عِنْدَ الـ (لِلـ) ـ القُصْوَى u krajnjoj nuždi
ضَرُورَةً nužno, neophodno; na silu
الـ ـ تَفْتُقُ الْحِيلَةَ Nužda čini domišljatim
لِلـ ـ أَحْكَامٌ /Nužda zakon mijenja/
ضَرُورَات لِسَانِيَّة sloboda jezičnog izražavanja
الضَّرُورَاتُ تُبِيحُ الْمَحْظُورَاتِ ?Nuž da
zakon mijenja/
ضَرُورِيّ potreban, nužan, neophodan, neizbježan
كَانَ مِنَ الـ ـ b. potrebno, nužno
ضَرُورِيَّات potrebe, (neophodne)
potrepštine; dodatak, prilog
ـ الأَحْوَال prigodne (uslovne) potrebe
ـ الحَيَاة životne potrebe
ضَرُورِيَّة važnost, značaj
ضَرِير جـ أَضِرَّاءُ ، أَضْرَار ـ سـ slijep;
izmršao, oslabio, bolestan; oštećen;
strpljiv; snažna, neumoma /deva/
ـ slijepac; poligam; ljubomora; strpljivost;
duša; obala, strana, ivica, rub; leš(ina); osjenica

ـ ه الى هـ primorati, prisiliti, natjerati na
لاَ يَضُرُّكَ عَلَيْهِ رَجُلٌ /Niko ti neće više
koristiti od ovog čovjeka/
ضُرَّ : ـ بَصَرُهُ izgubiti vid, oslijepjeti
ضَرَّرَ ه هـ pričinjati (veliku) štetu, (jako) škoditi
ضَارَّ ه هـ škoditi, štititi; protiviti se;
prepirati se s; tiskati (se), gurati (se); oženiti
se na, uzeti još jednu ženu pored /svoje žene/
أَضَرَّ oslijepjeti; b. mnogoženac (poligamist),
oženiti se na ženu; pretrpjeti veliku štetu
ـ الى (على) ه هـ brzati prema
ـ (الى ، من) ه هـ približiti se, b. blizu
ـ ب ه هـ priljubiti se, pripiti se uz, prionuti za
ـ (ب) ه هـ škoditi, štetiti
ـ على ه uznemiravati, pritješnjavati,
dodijavati, smetati, mučiti, progoniti
ـ على هـ dobro podnositi /naporan
put/; gristi /uzdu - konj/
Δ ـ يَعْدُو malo požuriti
ـ ه على هـ prisiliti, primorati na
تَضَرَّرَ oštetiti se; pokvariti se; stradati; b. povrijeđen
ـ من هـ žaliti se na (gubitak)
إِنْضَرَّ b. oštećen, pretrpjeti gubitak
(nepravdu); b. povrijeđen
إِضْطَرَّ ه الى هـ primorati, prisiliti, prinuditi
أُضْطُرَّ (الى هـ) b. prisiljen na; b. u nevolji
(nuždi); trebati, osjećati potrebu za
إِسْتَضَرَّ ب هـ b. oštećen
إِضْطِرَار prinuda, prisila, pritisak, nužda;
nevolja, potreba, neophodnost; zahtjev
عِنْدَ الـ ـ u nevolji, za nuždu, u slučaju potrebe
لِغَيْرِ مَا ـ bez potrebe
إِضْطِرَارِيّ prisilan, prinudan;
obavezan, obligatan; stihijski
تَضُرَّة : تَضِرَّة loše (teško) stanje
ضَارّ škodljiv, štetan
الـ ـ النَّافِعُ k. daje i štetu i korist /Bog/
ضَارُور potreba, nužda / uzak
ضَارُورَاءُ nevolja, potreba; nesreća, šteta;
gubitak; suša, glad, oskudica
ضَارُورَة nužda, potreba; šteta,
gubitak; oštećenje, povreda
ضَرّ ، ضُرّ šteta, gubitak; nevolja, nesreća
ضُرّ ، ضِرّ mnogoženstvo, poligamija
ضِرّ ، أَضْرَار prepreden, promućuran;

pokoriti se, potčiniti se, poniziti se — ـ الى ه
(pred); ponizno (skrušeno) se moliti
(za)moliti za — ـ ب هـ
prikrasti se, prišuljati se (do) — ـ من ه هـ
إِضَّرَعَ = تَضَرَّعَ
b. međusobno slični, — تَضَارَعَ
(s)ličiti jedan na drugog
b. poslušan, ponizan, slušati, — إِسْتَضْرَعَ ل ه
pokoravati se, poniziti se (pred)
slab(ašan); mršav; — أَضْرَعُ م ضَرْعَاءُ ج ضُرْع
malen; pokoran; ponizan
Tudari' /planina u Nedždu/ — تُضَارِعُ
skrušenost; pokornost; — تَضَرُّع ج ات
ponizna molba, preklinjanje
slab(unjav), suhonjav; — ضَارِع ج ضَرَعَة
malen; poslušan; skrušen
pokornost, poslušnost; poniznost; — ضَرَاعَة
skrušenost; (ponizna) molba
vime; sisa; bradavica /na — ضَرْع ج ضِرَاع، ضُرُوع
sisi/ pl. ḍuru': tak. = bijelo grožđe krupnih boba
igda, grčka (mirisava) vrba, maslenka, — ~ الكَلْبَة
zlolesina, dafina /bor. Elaeagnus angustifolia/
slab; malen; mlad; plašljiv; — ضَرَع ج ضَرَع
siromašan nastojeći uporno da se
obogati; k. ne može trčati /ždrijebe/
slab; ponizan, pokoran — ضَرِع
sličan, nalik / — ضِرْع ج أَضْرُع، ضُرُوع
suk, nit /užeta i sl./
velikog vimena /ovca — ضَرْعَاءُ ج ضُرْع
i sl. velikih grudi /žena/
tak. = ponizan, pokoran — ضَرَعَة ـ ـة
poslušan, ponizan, malen; mlad; slab; — ضَرُوع ـ ـة
velikih grudi odn. vimena /žena odn. ovca i sl./
suho stablo; pokosnica; žitko (slabo) — ضَرِيع
vino; suharak /npr. od 'arfağhullat i dr./;
vrsta biljke; žabokrečina; morska trava; tak. =
'ausağ; bodlje na palmi; hrana griješnika u paklu
velikih grudi /žena/; — ـ م (ة)
velikog vimena /ovca i sl./
pokoran, ponizan — مُسْتَضْرِع
sličan, nalik — مُضَارِع
gr. = imperfekt /u značenju prezenta — ـ
odn. futura/; pros. = mudari' /metar od dvaput
ponovljenih stopa; mafa'īlun fā'ilātun mafā'īlun/
sličnost; primicanje, jednakost; — مُضَارَعَة

i. rijetku bradu i obrve — ضَرِطَ ـَ ضَرَط
izazvati da prdi — ضَرَّطَ ه
prdjeti; usnama oponašati prdež — ـ
šprdati se — ـ ب ه
izazvati da prne — أَضْرَطَ ه
usnama oponašati prdež — ـ
šprdati se — ـ ب ه
rijetke brade i obrva — أَضْرَطُ، ضَرْطَاءُ ج ضُرْط
poprdljiv(ac), prdonja — ضَرَّاط
/bot.Haplophyllum tuberculatum/ — ضَرَّاطَة
prdež — ضَرْط، ضَرِط
/Zar se tužiš iako si jači?/ — أَضْرَطًا وَأَنْتَ الأَعْلَى
tak. = mješanac psa i vuka ili psa i mačke — ضَرَط
prdež — ضَرَّطَة
poprdljiv(ac) — ضَرُوط، ضِرَّوْط
krupan, debeo — ـ، ضَرُّوط
krupan /ovan, ovca/ — ضُرَّيْط (ة)
teška stvar v. → ahd — ضُرَّيْط، ضُرَيْطَاءُ، ضِرِّيطَى
velika gruba stidnica — * (ضرطم) ضُرَاطِمِيّ
trbušast, kuljav ضرطم — ضِرْطِم
b. slab, oslabiti ضرع — * ضَرَعَ ـَ ضَرَاعَة
pokoriti se; ponizno moliti — ـ الى ه
ukrotiti, umiriti /konja/ — ـُ ضَرْع ه ب هـ
primaći se zapadu, zaći /sunce/ — ـ ضُرُوع
približiti se — ـ من ه هـ
b. slab, oslabiti — ضَرُعَ ـُ ضَرَاعَة
b. poslušan, pokoriti se, — ـ الى ه
ponizno (za)moliti, preklinjati
b. slab, oslabiti — ضَرِعَ ـَ ضَرَع
b. pokoran, poslušati; pokorno moliti — ـ الى ه
ukrotiti, savladati — ـ ب ه
(pri)bližiti se zapadu, zaći /sunce/; — ضَرَّعَ
b. vrijeme da se opravi /lonac/
prikrasti se, došuljati se do — ـ من ه هـ
nedovoljno ukuhati /pekmez i sl./ — ـ هـ
klonuti zapadu /sunce/; — ضَارَعَ
b. vrijeme da se opravi /lonac/
(s)ličiti, b. nalik, sličan (na) — ـ ه هـ
izrasti ili b. veliko vime u /ovce/; spustiti — أَضْرَعَ
mlijeko malo prije porođaja /deva, krava, ovca/
poniziti; pokoriti, potčiniti; — ـ ه
iznuriti, iscrpsti, izmožditi /groznica/
natjerati da (za)moli (se obrati na) — ـ ه الى ه
dati, pokloniti — ـ هـ ل ه
smanjiti se, povući se /sjena/ — تَضَرَّعَ

boriti se (ratovati) međusobno — ـ
potpuno /nijem, int. uz ahras/ — أَضْرَسُ
zupčasta izbočina; zubac — تَضْرِيس ج تَضَارِيسُ
neravna tla — تَضَارِيسُ الأَرْضِ
bore na licu — ـ الوَجْه
zubobolja — ضُرَاس
međusobno ugrizanje; — ضِرَاس
nedavni porođaj /deve/
utrnulost /zuba/ — ضَرَس
prekaljenost, iskustvo; zemlja s razbacanim — ضَرْس
biljem ili ona mjestimično nakisla; komad ze-
mlje na k. je kiša padala jedan dan (ili dio dana)
zločast; ljut, razdražljiv — ضَرِس
/zbog gladi/; prekaljen, očeličen, iskusan
opak, prgav — ـ شَرِس
s raštrkanim biljem /zemlja/ — ضِرْس ـ ـة
kutnjak — ـ ج أَضْرَاس، ضُرُوس
(zub)umnjak — ~ الحِلْم
babin(i) zub(i), gložje, volikac — ~ العَجُوز
/bot. Tribulus terrestris/
(zub)umnjak — ~ العَقْل
slatka paprat, sladić, oslad — أَضْرَاسُ الكَلْب
/bot. Polypodium vulgare/
tak. = krševit brijeg; — ضِرْس ج ضُرُوس
dugačak planinski hrbat; (raštrkana) kišica;
kamenje za oblaganje bunara; preklopac otvora
za oči /na kopreni/; dugo zadržavanje u molitvi
utrnuo /zub od kiseline/ — ضَرْسَان
k. ugriza /deva/; strašan, žestok /rat/; — ضَرُوس ـ ـة
opasan, poguban, razoran, destruktivan
jako gladan — ضَرِيس ج ضَرَاسَى
kamenjem obzidan bunar — ـ
pršljenovi, kralješci; šiljato — ـ
kamenje; datulje; dvopeci
mužjak lještarke - orn. — ضِرْيَس
sa šarama u obliku kutnjaka; — مُضَرَّس
unesrećen, stradao; nazubljen, zupčast
lav k. samo žvače, a ne guta meso divljači — مُضَرِّس
kamenjem obzidan (bunar); — مَضْرُوسَة
sa šiljatim (kao kutnjaci) kamenjem /zemlja/
mlitav; loš, nevaljao, — * (ضرسم) ضِرْسَامَة ـ ـة
opak, pokvaren, prost ضرسم
lav; zvijer /mužjak/ — * ضَرْضَم ضرضم
* ضَرَطَ ـِ ضَرْط، ضَرِط، ضُرَاط، ضَرِيط ضرط
(glasno) prnuti /sa smradom/

/krčag/ / (grabljiva) zvijer; lovački pas; krvareća žila
ضَرَاء skrivanje, šuljanje, prikradanje; čestar u dolini; šumovit predio; otvoren prostor
ضَرَاوَة pohlepa, požuda, lakomost; krvožednost, krvoločnost
ضَرْو، ضِرْو smrdljika /bot. Pistacia terebinthus/
ضِرْو tak. = pjega, trag /od elefantijazisa/; kankam /bot. Cancamum/
ـ أَضْرٍ، ضِرَاء lovački pas
ضِرْوَة lovačka kuja
ضَرًى žestina (strahota) rata
ضَرِيّ naučen na lov /pas/; k. stalno krvari /žila/ - / lovački pas; vino od nezrelih datulja
* ضَرَى ـ ضَرْيٌ : ـ بالدَّمِ krvariti /žila/
ضري ضَرْى، ضَرًى، ضَرِيّ tak. → drw
ضَرِيَّة Darijja /obl. u srednjoj Arabiji/
ضزز ضز * (ضزز) ضَزَّ ـ ضَزَزَ i. stisnute krajeve usta ili vilice pa zato nerazgovijetno govoriti
ـ ه više puta obljubiti, često spolno općiti s
أَضَزَّ هـ samljeti
ـ على ه هـ b. škrt prema; gristi /đem - konj/
أَضَزُّ جـ ضُزٌّ (po prirodi) stisnutih krajeva usta ili vilica pa zato nejasno izgovara ili se pomaže glasom „d"; tijesan, uzak
ـ جـ ضُزَّاز zločast, opak, zao; nagao, plahovit, naprasit, razdražljiv, srdit
ضَزَز tjesnoća, uskost, suženost
مُضِزّ zao, opak, ljutit
ضزن * ضَزَنَ ـُ ضَزْنٌ هـ istrgnuti, ugrabiti, oteti
تَضَازَنَ međusobno se otimati za, prepirati se o tome čije je
ضَيْزَان konj k. se nikad nije pario
ضَيْزَن pouzdan, čuvar; dijete, sin; čeljad, porodica, obitelj; drugovi; izdržljiv vodonoša; nabavljač; skladištar; k. se gura na bunaru; bakarna obloga /između stupa i osovine vitla na bunaru/; sin k. se oženi puštenom ili obudovjelom maćehom
الـ~ Dajzen /npp. (idola)/
ضطر * (ضطر) ضَوْطَار čovjek k. bez novca nastoji zaraditi na tržištu
ضَوْطَر، ضَوْطَرَى krupan, ali mlitav /čovjek/
ضَيْطَار krupan ali mlitav / trgovac k. se ne miče s mjesta
ضَيْطَر جـ ضَيَاطِرُ، ضَيَاطِرَة krupan ali mlitav
ضَيْطَرَى ـ ذ čovjek k. bez novca

ـ في هـ silno juriti u /trku - konj/
تَضَرَّمَ raspaliti se, razgorjeti se, rasplamsati se
ـ على ه planuti, razbjesniti se na
إِضْطَرَمَ razgorjeti se, raspaliti se, gorjeti, plamtjeti; raširiti se, bjelasati se /sijeda kosa/
إِسْتَضْرَمَ nabubrivši b. za pečenje /jezgra/
ـ هـ (za)raspaliti, raspirati /vatru/
إِضْرَام paljenje, paljevina, potpaljivanje, raspirivanje
إِضْطِرَام gorenje, buktanje, plamsanje; požar
ضِرَام buktanje, plamsanje; potpala, trijeśće; ravnica
ضِرَامَة lako zapaljivo drvo; smrdljika, terpentin-drvo /bot. Pistacia terebinthus/
ضَرَم drvo za loženje; srdžba zbog gla'di
ضَرِم gladan / orlić; trkaći konj
ضُرَّم، ضِرْم / ة / turski despik, arapska rusa /bot. Lavendula stoechas/
ضِرْم tak. = orlić
ضَرَمَة جـ ضَرَم zapaljena grana, glavnja; žar, žeravica; vatra; oganj
ضَرِيم požar
ضرهز ـ (ras)zapaljen, rasplamtiv
ضرو ضرا ضِرْيَم smola
ضَيْرَم spaljen
مُضْطَرِم (za)raspaljen; uspaljen /dromedar/
* (ضرهز) إِضْرَهَزَّ الى هـ pužući se prikradati (do)
* (ضرو) ضَرَا ـُ ضُرُوّ neprestano krvariti /žila/; sakriti se
ضَرِيَ ـَ ضَرًى، ضَرَاء، ضِرَاء b. jako, žestoko /vino/; b. krvožedan, rasplamtjeti se /borba/
ـ ب ه هـ b. vičan, naučen na /lov - pas/; jesti meso s krvlju /od divljači - pas/
ـ ضَرًى، ضَرْيٌ، ضَرَاءَة، ضَرَاوَة ب (على) هـ b. pohlepan, požudan, lakom za
ضَرَّى هـ raspiriti /rat/; zavezati /vreću/
ـ ه ب (على) هـ naučiti na, dresirati za /lov - pse/; huškati, poticati na; izazivati želju za piti vino
أَضْرَى (pri)naučiti (na), dresirati za /lov/; huškati, poticati na; izazvati želju za
ـ ه ب هـ b. naučen, (na)priviknut
تَضَرَّى iznenaditi /divljač - lovac/
إِسْتَضْرَى ه vičan lovu; k. jede meso
ضَارٍ جـ ضَوَارٍ divljači /pas/; divlji, grabljiv; krvoločan, krvožedan; ranjen; k. zaudara po mesu /kuća/; dajući /vinu i sl./lijep ukus dugim držanjem u njemu

priblizavanje; gr. = oblik (značenje) imperfekta
مُضَارِعِيّ imperfekatski
ضرعمط * ضُرَعْمِط grušalina / za svačim pohlepan, gramziv
ضرغط * (ضرغط) إِضْرَغَطَّ napuhati se /od srdžbe/; b. debeo, krupan, gojazan; b. velik, ogroman; b. mlitav, mlohav
ضِرْغَاطَة blato, glib, kaljuža
مُضْرَغِطّ krupan; debeo, gojazan; mlitav
*ضَرْغَمَ biti (boriti se) kao lav
ضرغم تَضَرْغَمَ biti (boriti se) kao lav
ضِرْغَام جـ ضَرَاغِمَة lav; junak; energičan čovjek; snažan dromedar (pastuh); Dirgam - npp.
ضِرْغَامَة blato, glib, kaljuža
ـ جـ ضَرَاغِمَة ـ ذ lav; junačina; ljudina, otresit čovjek; jak dromedar (pastuh)
ضَرْغَم جـ ضَرَاغِمُ lav
* ضَرْف جـ ضُرُوف mješina /za tekućine/
ضرف ضَرَف / ة / divlje smokve
ضرفط ضُرْفَة (iz)obilje, udobnost
* ضَرْفَطَ ه هـ ب هـ (pri)svezati /užetom/
تَضَرْفَطَ b. /užetom/ (pri)svezan
ـ ه uzjahati na; provukavši (kome) noge ispod pazuha staviti mu ih na vrat
ضُرَافِط جـ ضَرَافِطَة kuljav; krupan
ضِرْفَاطَة ـ ـة trbušast; debeo
ضَرْفَطَى kuljav, gojazan, velik
ضُرَيْفَطِيَّة /vrsta igre u Beduina/
ضرك * ضَرُكَ ـُ ضَرَاكَة b. glup; jadan, bijedan, siromašan; b. slijep; b. debeo; b. jak, snažan, silan
ضُرَاك lav / jak, snažan, žilav, jedar, čvrst; debeo
ضَرِيك جـ ضُرَكَاءُ، ضَرَائِكُ، ضُرُك glup; slijep; mršav; gladan; (kronično) bolestan; bijedan, jadan, siromašan / orao
ضَيْرَاك، ضِيرَاك /vrsta ribe/
ضرم * ضَرِمَ ـَ ضَرَم b. jako gladan, jako ogladnjeti; silno se rasrditi, b. jako ljut; raspaliti se, razgorjeti se /vrata/; rasplamtjeti se, razbuktati se /strast i sl./
ـ على ه هـ planuti, razbjesniti se na
ـ في هـ b. pohlepan, popašan, proždrljiv u /jelu/; silno juriti u /trku, konj i to brže nego što je „ilhāb"/
ضَرَّمَ هـ raspaliti, raspiriti
ـ (النَّارَ في) (pot)zapaliti (vatru)
أَضْرَمَ هـ (za)raspaliti, raspiriti

nastoji zaraditi na tržištu

ضطط ضطن

* ضَطَط veliko (duboko) blato, kaljuža
ضُطُط nesreće, zla
ضَطِيط veliko (duboko) blato, kaljuža
ضَطِيطَة blato, glib
* (ضطن) ضَيْطَنَ ـ ضَيْطَنَة ، ضَيَطَان
od debljine treskati ramenima i dr.
ضَيْطَان kome se tresu ramena
i dr. u hodu od debljine
ضَيْطَن kome se tresu ramena
i dr. u hodu od debljine

ضظغ ضع ضعز ضعضع

* ضَظَغْ /posljednji (8.) vox
memoriae alf. ebdžed na Istoku/
* ضَعْ /itj. za umirivanje deve/;
tak. = imp. < waḍa'a
* ضَعَزَ ـ ضَعْزَ ه هـ (z)gaziti, nogama (z)gnječiti
* ضَعْضَعَ ه هـ srušiti, sa zemljom stavniti,
demolirati, razoriti; raspršiti, razbacati;
osloboditi, otupiti /osjećanje/; poniziti;
poderati; narušiti, uništiti /zdravlje/
تَضَعْضَعَ srušiti se, razvaliti se,
b. razoren; (o)slabiti; otupjeti /osjećanje/;
raspršiti se, b. razbacan; osiromašiti; b. malen,
smanjiti se /imetak/; b. pokvaren; b. prezren,
omražen; b. izbezumljen /bolesnik/; b. skriven
ـ ب هـ poniziti
ـ ل ه poniziti se pred
تَضَعْضُع . . . rušenje, slom, slabljenje...
ضَعْضَاع neodlučan čovjek, slabić;
glupak / slab, loš, nemoćan
ضَعْضَع neodlučan čovjek, slabić;
glupak / slab, nemoćan, loš
ضَعْضَعَة rušenje, razaranje, obaranje; slabljenje;
slabost; potkopavanje; poniznost
~ الكِبَر staračka iznemoglost
* ضَعَطَ ـ ضَعْط ه zaklati

ضعط ضعع ضع ضعف

* (ضعع) ضَعَّ ـ ضَعّ ه uvježbati, ukrotiti;
umiriti povikom „da" /devu/
* ضَعَفَ ـ ضَعْف ه هـ dvostruko (nad)premašiti,
b. dvaput viši (jači); podvo-
stručiti, udvojiti, umnožiti
ـ ـُ ضَعْف ، ضُعْف b. slab (ašan, - unjav),
nemoćan, nježan; oslabiti
ضَعُفَ ـُ ضَعَافَة ، ضَعَافِيَة b. slab; oslabiti
ـ على هـ b. vrednji od (nego)
ـ عن هـ b. preslab za
ضَعَّفَ ه هـ udvojiti, podvostručiti, umnožiti;
dvostruko presaviti, predvostručiti;
iznuriti, iscrpsti, izmožditi; izmršaviti; sma-
trati slabim; držati nepouzdanim /vijest i sl./
ضَاعَفَ هـ ه podvostručiti, udvojiti, umnožiti;
zamrsiti, komplicirati; dvostruko dati
أَضْعَفَ i. slabog konja /ili sl./
ـ ه هـ oslabiti, izmršaviti, iscrpsti,
iznuriti; podvostručiti, udvojiti
أُضْعِفَ dvostruko primiti (dobiti)
تَضَعَّفَ ه هـ smatrati slabim
تَضَاعَفَ (po)udvostručiti se, udvojiti se, umno-
žiti se, povećati se; pogoršati se, komplicirati se
إِسْتَضْعَفَ (o)slabiti
ـ ه هـ držati slabim; umanjiti; potcijeniti,
omalovažiti, ne pridavati važnost;
oholo (prezrivo) se ponašati prema
إِضْعَاف oslabljivanje, slabljenje; (s)umanjivanje
تَضَاعُف (po)udvostručenost,
udvojenost; mnogostrukost
تَضَاعِيفُ nabori, bore; sredina; medju-
prostor; prored; sadržaj, tekst
فى ~ (sadržan) u
تَضْعِيف gr. = udvojenost; reduplikacija;
geminacija /radikala, korijenskih suglasnika/;
slabljenje; postavljanje /odjeće/; kemijski falsifikat
ضَاعِف ـ ه steona /krava/
ضَعْف slabost; slaboumnost; ljudsko sjeme
(sperma); gr. = loša konstrukcija (rečenice)
ضَعَف slabost; slaboumnost; postavljena odjeća
ضُعْف slabost, slabljenje, nemoć, nedostatak,
greška; mršavost, slabunjavost, kržljavost
~ الإِرَادَة slabost volje, bezvoljnost
~ التَّأْلِيف loša sintaksička konstrukcija
~ التَّنَاسُل impotentnost
الـ ~ العَصَبِيّ neurastenija - pat.
ضِعْف جـ أَضْعَاف dvostruko (veći broj);
ista količina; bora, nabor; utroba;
ud, kost / pl. tak. = međuprostor; prored
ضِعْفَان dvaput toliko
أَضْعَافَ أَضْعَافِه ، أَضْعَافًا ، مُضَاعَفَةً
mnogostruko, višestruko
فى أَضْعَاف الْكِتَاب između redova (knjige)
ضَعْفَانُ جـ ضَعَافَى nemoćan, slab(unjav), bolestan
ضَعْفَة maloumnost; malodušnost
ضَعُوف ـ ـ ـ slab(unjav)
ضَعِيف جـ ضِعَاف ، ضُعَفَاءُ ، ضَعَافَى ، ضَعَفَة ،
ضَعْفَى slab, nemoćan; bolestan; mršav; slijep;
plašljiv; glup; nepotpun, nevjerodostojan
/svjedočanstvo i sl./; nepravilan, iskvaren /govor//
~ الإِرَادَة slabe volje, bezvoljan
~ الإِرْتِكَاز slabo naglašen
/slog i sl./; nekoncentriran
~ الذِّرْع slab
~ العَصَا jako blag, popustljiv; vješt /pastir/
~ العَقْل slabouman
~ القَلْب malodušan, plašljiv
هَذَا الـ ~ fig. = moja malenkost
ضَعِيفَان žena i rob
مُسْتَضْعَف smatran slabim; slab;
bijedan, jadan; potlačen
مُضَاعَف dvostruk, dvojan; udvojen, podvostru-
čen; s udvojenim drugim korijenskim suglasni-
kom, s geminiranim drugim radikalom /glagol/
الـ ~ البَسِيط najmanji zajednički višekratnik
مُضَاعَفَات harmoničke komponente
مُضَاعَفَة جـ ات udvajanje, podvostručenje;
pogoršanje, komplikacija /bolesti/; pancir-košulja
مَضْعَف đurdjevak, đurdjica(a)
/bot. Convalla na majalis/
مُضَعَّف (ة) udvojen, podvostručen;
oslabljen; predvostručen,
nadvoje savijen; poškropljena kišicom
ـ jedna od strelica /mejsira/ k. ne dobijaju
مُضَعِّف /elektronski/ multiplikator
مُضْعَف slijep
مُضْعِف k. ima (jaše) slabog konja
/ili sl./; k. ima veliko imanje
مَضْعُوف oslabio; udvostručen; slabouman; slijep

ضعل ضعو ضعا

* ضَعَلَ ـ ضَعَل b. slabunjavo, kržljavo
/zbog bliskog srodstva roditelja/
ضَاعِل snažan dromedar
* (ضعو) ضَعَا ـُ ضَعْو sakriti se
أَضْعَاء nizine
ضَعَة جـ ضَعَوَات /vrsta pustinjskog
drveta ili druge biljke/
ـ ، ضِعَة ← وضع
ضَعَوِيّ /k. se odnosi na biljku ḍa'at/
* (ضغا) ضُغَاء ← ضغو

ضغب
* ضَغَبَ ـَ ضَغْب oponašati glas vuka ili zeca
ـ ه (pre)strašiti; obljubiti
ضُغَاب zavijanje /vuka/; kmečanje /uhvaćengo zeca/
ضَغَابَة loše (slabe) deve
ضَغْب (ة) k. voli sitne krastavice
ضَغِيب zavijanje /vuka/; kmečanje /uhvaćenog zeca/; klokotanje /penisa (konja) u njegovoj kesi/
مَضْغَبَة puna sitnih krastavica /zemlja/

ضغبس
* (ضغبس) ضُغْبُوس ج ضَغَابِيسُ mladunče lisice; nedebeo sredovječan dromedar; slabić; sitan krastavac; grana jestivog grmlja ili tumām-a; vrsta druge biljke

ضغث
* ضَغَثَ ـَ ضَغْث هـ (očnjacima i kut-njacima) žvakati
* ضَغَثَ ـَ ضَغْث ه هـ smiješati, spetljati, zbrkati; slabo oprati, ne doprati; polivši je vodom protrljati /glavu/ opipati da vidi je li debela /deva, grba/; skupiti (na hrpu)
ـ (ضَغِثَ ـَ) oglasiti se, pisnuti /gušter → waral/
ضَغَّثَ هـ izmiješati suho sa svježim /biljem/
أَضْغَثَ هـ zbrkano ispričati /san/
إِضْطَغَثَ هـ skupljati /drva i dr./
تَضْغِيث tak. = kišica
ضَغَث ، ضِغْث ج أَضْغَاث zbrkan /govor/
ضِغْث ج أَضْغَاث svežanj, snop (izmiješane trave i sijena); kita, stručak; zbrka, smjesa
ـ عَلَى إِبَّالَة fig. = nesreća na nesreću; sve gore i gore
أَضْغَاثُ أَحْلَامٍ zbrkani snovi; maglovite fantazije; kule u zraku
ضَغُوث ج ضُغُث ـ ـ k. se opipava da se vidi ima li sala /deva, grba/

ضغد
* ضَغَدَ ـَ ضَغْد ه stegnuti oko vrata, (za)daviti

ضغدر
* (ضغدر) ضَغْدَرَة ، ضُغْدُرَة ج ضَغَادِرُ kokoš

ضغرس
* ضَغْرَس prožđrljiv; lakom (čovjek)

ضغضغ
* ضَغْضَغَ nejasno izgovarati
ـ ه هـ (sa)žvakati /zalogaj - bezubi starac/; (po)škakljiti
ـ هـ فى هـ slabo sažvakati /meso/ u
ـ الكَلَامَ mnogo govoriti
ضَغْضَغَة brbljanje; mljackanje /vuka/ pri žderanju mesa

ضغط
* ضَغَطَ ـَ ضَغْط ه هـ (is)cijediti, izažeti, istisnuti; sabiti, presovati, komprimirati, pritijesniti; primorati, prinuditi, prisiliti
ـ ه هـ الى هـ pritisnuti, pribiti uz
ـ على ه هـ stijesniti; izvršiti pritisak na; potlačiti
ضَاغَطَ ه gurati, tiskati, stješnjavati
أَضْغَطَ ه pritijesniti, gurati, (pri)tiskati
تَضَاغَطَ gurati se, tiskati se, nabijati se, stješnjavati se; (postepeno) zbijati se
إِنْضَغَطَ b. pritiješnjen, potlačen; zbiti se, spresovati se, b. komprimiran
إِضْطَغَطَ على ه pritijesniti, (iz)vršiti pritisak na, (po)tlačiti
إِنْضِغَاط (na)zbijenost; sabitljivost, kompresibilitet
إِنْضِغَاطِيَّة stlačivost, kompresibilnost
تَضَاغُط stješnjavanje, zbijanje; tlak; kompresija; zgušnjavanje, kondenzacija
تَضَاغُطِيّ tlačni; kompresioni; barometarski
ضَاغِط k. pritiskuje; kojim se presuje / naprslina pod pazuhom /deve/; oteklina, guta /pod pazuhom i dr. u deve/; ubirač poreza; kompresor
ـ على ه هـ čuvar; nadglednik, motrilac, promatrač
ضَاغِطَة ج ضَوَاغِطُ presa
ضَاغُوط mora, košmar
ضِغَاط gurnjava, stiska, gužva
ضَغْط pritisak, tlak; izažimanje, cijeđenje; presovanje; pritješnjavanje, tlačenje; primoravanje, prisiljavanje, prinuda; naglašavanje; el. = napetost; sgušnjavanje
~ الدَّم krvni tlak (pritisak)
ـ مُضَادّ protutlak
~ الهَوَاء zračni pritisak
ضَغْطَة pritisak; pritješnjavanje, tlačenje; tjeskoba /groba/; prisila, prinuda, presija
ضُغْطَة stiska, gužva; tjeskoba, tjeskobnost, nelagodnost; prisiljavanje, prinuda; (po)teškoća, nesreća
بالـ~ nakon sniženja cijene /od strane prodavca/ platiti mu odmah ostatak iznosa
ضُغْطَة silom, na silu
ضُغُوطِيَّة pritisak /vjetra/; kompresibilnost, stišljivost
ضَغِيط bunar čiju vodu zagadi drugi pored njega preljevajući se u nju
ـ (ة) ج ضَغْطَى slabouman; slaba /biljka/
مِضْغَاط manometar; presa (za savijanje) /ploča/
مَضْغَط ج مَضَاغِطُ vodom potapana ravan
ـ هَوَائِيّ kompresor
مَضْغُوط zbijen, stisnut; zgusnut, komprimiran /zrak/
* (ضغغ) أَضَغَّ i. obilnu žetvu

ضغف
ضغل
ضغم
* ضَغَفَ ـَ ضَغْف (ب) هـ i. dobro navodnjeno bilje /zemlja/
ـ ، إِضْطَغَّ obilna žetva
ضَغِيغ za cijelog njegova života
فى ~ دَهْرِه bujna bašča, izobilje, udoban život; mnoštvo, gužva; žitko tijesto; tanak hljeb od riže
* (ضغف) ضَغِيفَة bujna bašča
* ضَغَلَ ـَ ضَغِيل ustima proizvoditi šum usisavajući zrak iz kupice /pri vađenju krvi/
* ضَغَمَ ـَ ضَغْم (ب) هـ (u)zgristi /cijelim ustima/; napuniti usta
ـ هـ nerazgovijetno izgovarati /riječi/
ضُغَامَة zagrižen pa bačen komad
ضَغْمَة ugriz, ujed /lava i sl. cijelim ustima/
ضَيْغَم ج ضَيَاغِمُ k. ujeda / lav
ضَيْغَمِيّ lav
* ضَغَنَ ـَ ضَغَن الى هـ b. naklonjen prema

ضغن
ـ على ه (potajno) mrziti
ضَاغَنَهُ mrziti
تَضَاغَنَ mrziti se međusobno
إِضْطَغَنَ mrziti jedan drugog
ـ هـ uzeti pod pazuho
ـ هـ على ه (pri)kriti /mržnju/ prema
ضَاغِن k. potajno mrzi; k. razvije svu brzinu samo ako se tuče /konj/
ضَغِن (ة) savijen, iskrivljen; k. trči svom snagom samo ako ga tuku /konj/
ـ على ه k. potajno mrzi, zloban, kivan, pakostan
ضِغْن ج أَضْغَان potajna mržnja, kivnost, pakost, zloba; sklonost, naklonjenost; čežnja, želja; iskrivljenost, savijenost; strana, kraj; pazuho; podnožje /brijega/
ضَغِينَة ج ضَغَائِنُ prikrivena mržnja, kivnost, pakost, zloba
ضَغِينِيّ lav

ضغو
ضغا
* (ضغو) ضَغَا ـُ ضَغْو ، ضُغَاء mjaukati
ـ ضَغْو varati (u igri)
ـ الى ه poniziti se
ضَغَّى ه primorati na poniznost (moljakanje i sl.)
أَضْغَى ه natjerati na poniznost (preklinjanje i sl.)
تَضَاغَى zajedno vikati; previjati se (jaučući - od gladi, udarca/; bibati se /od masnoće - jelo/
ضَاغِيَة ج ضَوَاغٍ k. viče / lavež
ضُغَاء mjaukanje; tak. = jadikovanje; poniznost, preklinjanje, moljakanje
* ضَفَدَ ـَ ضَفْد ه dlanom udarati, pljusnuti, klep-

ضفد

nuti, ošamariti; šutnuti, udariti nogom po zadnjici
ضَفَدَ ـَ b. debeo i glupav
إِضْفَادٌ napuhati (se od srdžbe); b. krupan i blesav
مُضْفَئِدٌ naborane kože, kuljav, gojazan
ضفضع
* ضَفْدَعَ b. puna žaba /bara/; zguriti se, skvrčiti se, skupiti se, posrati se; prnuti
ضَفْدَع (ضِفْدِع ، ضُفْدَع ، ضِفْدَع) ـ (ة) ج
ضَفَادِعُ ، ضَفَادَى žabe
~ الطِّين (žaba) krastača, gubavica
ضِفْدِع tak. = kost u kopitu konja
الـ ~ الأَوَّلُ (الْمُقَدَّمُ) Fomalhaut - ast.
الـ ~ الثَّانِي /zvijezda u južnom kraku Kita (Cetusa)/
ضفر
* ضَفَرَ ـِ ضَفْرٌ ه هـ (o)splesti /kosu i dr./; ispreplesti; usukati /uže/; zauzdati /konja/; samim kamenjem sazidati /tj. bez /maltara/
ـ هـ فى هـ skupiti, povezati /kosu/ na /glavi/; baciti /hranu/ u /usta životinje/
ـ (od)poskakivati trčeći; trčati; juriti
ضَفَّرَ هـ plesti /kosu/; preplitati; kačkati; upletati; opletati
ضَافَرَ ه على هـ (pot)pomagati, sarađivati s...u
تَضَفَّرَ splesti se, b. spleten
تَضَافَرَ على هـ (pot)pomagati se, sarađivati u; udružiti se protiv
ـ مع هـ b. međusobno isprepleteni, tijesno povezani /dokazi i sl./
إِنْضَفَرَ b. međusobno spleteni, usukani /konopci/
تَضْفِير tak. = vez; opletanje /kablova/
ضَافِر tak. = spletene kose /hadžija/
ضَفَار ج ضُفُر kolan /remen za sedlo/
ضَفَائِرِيّ (namotana) ram-(antena)
ضَفْر pletenje /kose/
ـ ج أَضْفَار ، ضُفُور kolan /remen za sedlo/
ـ ج ضُفُور pletenica; gomila pijeska; kamena građevina bez maltera
ضَفِرَة pun strijela /tobolac/
ـ ج ضَفَر hrpa pijeska
ضَفِير pletenica; kolan; žal, (morska) obala; nokat
ضَفِيرَة ج ضَفَائِر pletenica; an. = pleksus; kita, rojta, pješčani brežuljak; nasip, brana
الـ ~ ، ~ الأَسَد Bereničina kosa - ast.
الـ ~ الشَّمْسِيَّة solarni pleksus - an.
ـ pun strijela /tobolac/
ضَفَائِرُ الْجِنِّ viline (Venerine) vlasi /bot. Adiantum capillus Veneris/

ضفرط
* ضَفْرَطَ h. velik /trbuh/
ضِفْرِط velik; trbušast, kuljav
ضِفْرِطَة kuljavost, mlohavost (opuštenost) trbuha
ضُفْرُوط ج ضَفَارِيط bora /između nosa i obraza ili oko očnih kutova/

ضفز
* ضَفَزَ ـُ ضَفْز trčati; skakati
ـ ه odgurnuti, odbiti; udariti; šutnuti; zažvaliti, zauzdati /konja/; (više puta) obljubiti; staviti zalogaj (silom) u usta /devi/
إِضْطَفَزَه silom utrpati zalogaj u usta
ضَفَّاز klevetnik; spletkaroš, intrigant
ضَفْز odbijanje, guranje; udarac; obljuba; (silom) utrpan zalogaj (u usta)
ضَفِز satrven i namočen ječam /za deve/; klevetnik
ضَفِيز hrkanje
ضَفِيزَة ج ضَفَائِز velik zalogaj; satrven i namočen ječam /za deve/

ضفس
* ضَفَسَ ـِ ضَفْس ه svježu travu /halan/ davati u usta /devi/
* (ضفضف) ضَفْضَفَة skupina, grupa
* ضَفَطَ ـُ ضَفْط ه هـ ب هـ (pri)svezati /užetom/

ضفضف
ـ obaviti nuždu

ضفط
ـ ب هـ izbaciti /izmet/
ـ على ه stalno jahati na
ضَفُطَ ـُ (ضَفِطَ ـَ) ضَفَاطَة b. trbušast, kuljav; b. slabouman, blesav, neznalica
تَضَافَطَ b. jedro, zbijeno, čvrsto /meso/
ضَافِط putnik /k. ne ide daleko/; putujući trgovac; natovarena deva
ضَافِطَة ološ, svjetina; kamilari, iznajmljivači tovarnih životinja; tovarne deve; varalice
ضَفَّاط kamilar; iznajmljivač tovarnih životinja; putujući trgovac, nabavljač
ـ debeo, gojazan; mlitav; kuljav, trbušast; blesav; k. izbaci izmet (i pritom sam se opogani): svojeglavac k. neće da ide sa družinom
ضُفَّاط ološ, svjetina, bagra
ضَفَاطَة def, tambura
ـ ـ س udarač za def (tamburin)
ضَفَّاطَة tovarne deve; karavana, velika putna družina
ـ ـ ذ k. na magarcima putuje iz mjesta u mjesto
ضِفْطٌ jedar, čvrst; svojeglavac; k. neće da ide sa družonom
ضَفْطَة blesavost, tupoglavost
ضُفُوط izmet

ضفطر
ضفع
ضففف
ضف

* ضَفَّطَ debeo; mlitav; kuljav; prožđrljiv; blesav; prgava /deva/; darežljiv, plemenit; k. se pri snošaju ukaki ili prije vremena ejakulira
* (ضفطر) ضِفْطَار stari ružni gušter
* ضَفَعَ ـَ ضَفْع (po, u)srati (se); prnuti /magarac/
ضِفَاع (kravlja) balega
ضَفْع slonov izmet
ضَفْعَانَة plod od → sa'dān /bot. Neurada procumbens/
* (ضفف) ضَفَّ ـُ ضَفّ skupivši prste primaći ih vatri /grijući se/
ـ ه هـ cijelom šakom (po)musti /devu/; sabrati, (sa)kupiti
ـ ضَفَّ ، ضَفَّفَ على هـ tiskati se, gurati se oko
تَضَافَّ (na)tiskati se, zbiti se, natrpati se; b. siromašan
ضَفّ tijesan, uzak; težak
~ الحَال k. je u teškim prilikama
ضُفّ ج ضَفَفَة ، ضِفَّة krpelj - ent.
ضَفَافَة ـ س lud, bezuman, slabouman
ضَفَف siromaštvo, bijeda, neimaština, oskudaica; nužda, nevolja; slabost; žurba, hitnja; brojna obitelj; mnoštvo, masa, gužva; nedovoljna ishrana
~ ضَفَف : ~ الحَال k. je u teškim prilikama
ضَفَّة ج ات skup, masa, gomila; gužva, stiska
~ الشَّخْب širokog mlaza mlijeka pri muži /ovca/
ـ ، ضِفَّة ج ضِفَاف ، ضِفَف obala, žal; strana
ضَفُوف ـ س suzno, puno suza /oko/; k. daje puno mlijeka /deva/; obilan /izvor/
ضَفِيف zajednica, družina
ضَفِيفَة bujno i procvalo /bilje/
مَضْفُوف oko k. se mnogo tiskaju /voda/
ـ (عَلَيْه) ostao bez ičega

ضفق
* ضَفَقَ ـُ ضَفْق odjednom isprazniti crijeva (izbaciti izmet)

ضفن
* ضَفَنَ ـِ ضَفْن ه udariti nogom u zadnjicu; obljubiti; stisnuti /vime - muzući/
ـ هـ ب ه هـ baciti, tresnuti na (o) zemlju
ـ هـ على ه natovariti na /devu/
ـ الى ه prići i sjesti do (kod)
ـ ب هـ lupiti /nogom/; svršiti /posao/
ـ على ه činiti nepravdu (nasilje) prema (nad)
ـ مع ه doći s, dovesti
ـ بغائطه obaviti nuždu
تَضَافَنَ على ه pomoći jedan drugom

obavljanje /dužnosti/; preuzimanje
/odgovornosti/, snošenje /posljedica/
snažan, jak, čvrst, أَضْلَعُ م ضَلْعَاءُ جـ ضُلْع
jedar; krupnih zuba
sposobnost, umješnost; znanje, تَضَلُّع
upućenost, poznavanje, vladanje /npr. jezikom/
k. krivo postupa, nepravedan, ضَالِع
nepravičan, nasilan; kriv, savijen
vješt, spretan; upućen u ـ فى هـ
jačina, snaga, čvrstina, ضَلَاعَة
jedrina /tijela/; stručnost
(na)sklonost prema ضَلْع مع ه
jačina, čvrstina; iskrivljenost, povijenost, ضَلَع
heravost; težina, teret; izdržljivost; velikodušnost
kriv, iskrivljen, (pre)savijen, ضَلِع
(na)poget, (is)naheren,
ضِلْع (ضِلَع) جـ أَضْلَاع ، أَضْلُع ، ضُلُوع ـ م
rebro; strana /trokuta/; kriška /lubenice
i sl./; duga /bureta/; debela (središnja) žila
/biljnog lista/; kotelet /meso s rebara/; kva-
dratni korijen - mat.; astragal /vijenac ispod
kapitela stupa/- / pl. aḍlā', tak. = prsa, grudi
pravo rebro /an. costa vera/ ـ ثَابِت
vito rebro ـ سَائِب
grudno rebro ـ صَحِيح
fig. = žena ـ عَوْجَاءُ
vito rebro ـ كَاذِب
bez žilica /biljni list/ بلاَ ~
on je umiješao svoje prste u لَهُ ـ فى هـ
oni su se nepravedno هُمْ عَلَيْهِ ـ جَائِرَةٌ
udružili protiv njega
u mojim إِنَّ ضُلُوعِى لاَ تَنْحَنِى عَلَى ضِغْنٍ
grudima nema nikakve mržnje
usamljen brijeg; nizak i šiljat ضِلْع
brežuljak; obrva; mus. - lutnja, ud;
zamka, klopka; duguljasta kriška /lubenice/
najdonje rebro; ~ الخَلْف
najstražnje rebro /životinje/
strana ضِلْعَة
/vrsta ribe/ ضَلَعَة
put iz vulkanskog kamenjara; ضَلُوع
neravno (izbočeno) tle
malo povijen luk ضَلُوعَة
rebreni ضِلَعِيّ
snažan, jak, čvrst, jedar; ضَلِيع جـ ضُلُع

malo vode ضَكْل
velik, krupan; ضَيْكَل جـ ضَيَاكِل ، ضَيَاكِلَة
go, nag; siromašan
fino srebro ضلج * (ضلج) ضَوْلَج
ostaci /vode/ ضلضل * (ضلضل) ضَلَاضِل
vješt vodič; krš, kamenjar / ضُلَاضِل
kamenje k. čovjek može podignuti
krš, kamenjar / kamenje ضَلَضِل
k. čovjek može podići
vješt vodič; krš, kamenjar / ضُلَضِل
kamenje k. čovjek može podići
lutanje; zabluda ضَلْضَلَة
krš, kamenjar / ضَلَضِلَة ، ضُلْضُلَة ، ضُلَضِلَة
kamenje k. može čovjek podići
tak = u kojoj se lako zaluta / zemlja ضُلَضِلَة
(is)nakriviti se, naheriti se, * ضَلَعَ ـَ ضَلْع
(pre)saviti se; previše se najesti ili napiti
nageti se prema; (u)činiti krivo (nepravdu), ـ على ه
nepravično postupiti prema; pritijesniti
b. na (čijoj) strani, sarađivati s ضلع ـ مع ه
udariti u rebra; obilno utjecati na ـ ه هـ
b. snažan, jak, čvrst, jedar ضَلُعَ ـُ ضَلَاعَة
b. kriv, iskrivljen, ضَلِعَ ـَ ضَلَع ، ضَلْع
povijen, naget, herav; b. pun
jela ili pića, prejesti se ili prepiti se
(na, po)sageti, (pre)saviti, ضَلَّعَ هـ
iskriviti, (is)naheriti; rebrasto isprugati;
opteretiti; praviti nabore, izbrazdati, izlijebiti
(na, po)sageti, k(pre)saviti; أَضْلَعَ هـ ه
snaći, pritisnuti /nevolje/
moći, b. sposoban za ـ ب هـ
previše se najesti i napiti; تَضَلَّعَ
oporaviti se, udebljati /bolesnik/
b. pun /znanja i dr./; ـ ب (فى ، من) هـ
b. dobro upućen u, temeljito
poznavati; izvrsno vladati /jezikom/
b. jak, snažan إِضْطَلَعَ ، إِضَّلَعَ
moći ponijeti (nositi); ـ ب هـ
b. iskusan u, b. dobro upoznat s, umjeti,
dobro poznavati; uzeti na sebe, preuzeti, primti
se, obavezati se; ispunjavati, izvršavati, obavljati
b. pun /znanja/; b. dobro upućen u, إِسْتَضْلَعَ من هـ
temeljito poznavati, izvrsno vladati /jezikom i sl./
pomagači, saučesnici; sluge أَضَالِع
sposobnost, umijeće; vršenje, إِضْطِلَاع (ب هـ)

(udružiti se protiv)
sam se udariti nogom po zadnjici إِضْطَفَنَ
nizak, omalen; glup ضِفَنّ ، ضِفِنّ (ة)
krupan i blesav ضِفَنَّان جـ ضِفْنَان
pratilac konjanika, paž Δ ضِفْنِين
krupan i mlitav * ضَفَنَّد
velik i glup; krupan i mlitav ضَفَنْدَد ضفند
mek(an); mlitav, mlohav; mnogobrojan * ضَفَنَّس ضفنس
debeo; mek, mlitav; * ضَفَنَّط ، ضَفَنْط ضفنط
kuljav, trbušast ضفو
i. bujnu kosu; * (ضفو) ضَفَا ـُ ضَفْو ، ضُفُوّ ضفا
b. obilan, (pre)pun; preljevati se
/bazen/; b. široka, duga /haljina/
dopuniti, dodati ضَفَّى هـ على هـ
dodavati, dopuniti; أَضْفَى هـ على ه هـ
omotati, raširiti preko, sabrati s
obložiti olovom ـ رَصَاصًا
pobakriti ـ نُحَاسًا
široka i duga /haljina/; obilan; ضَافٍ
pun; prostran; opširan, podroban
jako kosmat, bujne kose ضَافِى الرَّأْسِ
strana, kraj ضَفَا
strana; obilje, raskoš, blagostanje, ضَفْو
dobro; oprema, snast, ivrag, pribor /broda/
izobilje, udobnost, raskoš ضَفْوَة
odjekivati, * (ضقق) ضَقَّ ـِ ضَقّ ضقق
zvečati /kamenje/
stisnuti, stegnuti; (o)kivetati Δ ضَكَزَ ـُ ضَكْز ه هـ ضق
brzati, žuriti * ضَكْضَكَ ضكضك
pritisnuti, uprijeti u ـ هـ
tak. = b. splakana od kiše /zemlja/ ضُكْضُك
(ob)radovati se, veseliti se تَضَكْضَكَ
omalen, dežmekast, čvrst ضُكَاضِك (ة)
jedar, onizak, zdepast ضَكَاضِك (ة)
brzanje, žurba; tiska, gurnjava, gužva ضَكْضَكَة
umoriti se /u hodu/ * (ضكع) ضَوْكَعَ فِى هـ ضكع
izubijati, nabiti, تَضَوْكَعَ من هـ
nažuljati noga /idući bos/
tak. = žena k. teško idući ضَوْكَعَة
kreće bokovima; /vrsta životinje/
krupan, trom i glupav čovjek ـ ـ ذ
pritisnuti; * (ضكك) ضَكَّ ـُ ضَكّ ه هـ ضكك
zaokupiti ضك
pritijesniti, pobijediti /dokazom/ ـ ه ب هـ ضكل
go, nag * (ضكل) أَضْكَل

izdržljiv; sposoban; upućen,
iskusan; savitljiv /lûk/- / znalac, stručnjak
~ الفَمِ velikih (širokih) usta;
krupnih (zbijenih) zuba
ضَوْلَع jako sklon (naklonjen)
مُتَضَلِّع upućen, iskusan/ znalac, stručnjak
مُضْطَلِع ب هـ sposoban, k. može
مُضَلَّع rebrast; valovit; prugast;
mnogokutan, višeugaon
ـ جـ ات mnogokut(nik), poligon
ـ تُسَاعِيّ deveterokut
ـ ثُمَانِيّ osmerokut
ـ خُمَاسِيّ peterokut, petougaonik, pentagon
ـ سُدَاسِيّ šesterokut
ـ عُشَارِيّ deseterokut
~ القُوَى poligon sila
مُضْلِع pretežak /teret/; preslab
za nošenje tereta /konj i sl./
ـ ب هـ sposoban za, k. je u stanju
Δ (ضلف) ضَلْفَة جـ ضَلَف krilo /vrata/, kanat;
kapak /prozorski/
* ضَلْفَعَ هـ obrijati /glavu/
ضلفع ضَلْفَع ـ مـ (ة) žena s velikom
ضلل plodnicom (vaginom)
ضل * (ضلل) ضَلَّ ـِ ضَلَال ، ضَلَالَة (zalutati, - basati,
-bludjeti; propasti; ne uspjeti, b. uzaludan; umrijeti
ـ istrunuti, raspasti se; zaboraviti; ostati
ـ ب ه zavesti, dovesti u zabludu
ـ عن ه هـ izgubiti se, nestati,
iščeznuti; skrenuti s /puta/
ـ فى هـ smiješati se s /mlijekom - voda/
ـ ه هـ izgubiti; zaboraviti
ـ وجْهَةَ أَمْرِه promašiti svoj cilj
ضَلَّلَ ـ تَضْلِيل ، تَضْلَال ه هـ zavesti (s puta),
dovesti u zabludu, obmanuti, prevariti;
izigrati; pustiti, izliti /vodu/; (is)pustiti na
pašu /stoku/; smatrati da je u zabludi, vjero-
vati da je zalutao; izgubiti; prikriti, kamuflirati
ـ صَوَابَهُ izgubiti prisebnost
ـ نَفْسَهُ smatrati samog sebe da je u zabludi
أَضَلَّ ه هـ zavesti (s puta), dovesti u zabludu,
obmanuti, prevariti; upropastiti, pokvariti,
uništiti; (pri)sakriti, kamuflirati; pokopati,
sahraniti; izgubiti; smatrati da je u zabludi (da
je zalutao); držati da je pogrešan; pustiti da zaluta

(ostane u zabludi); otkloniti /zabludu/; ostaviti bez
nagrade, učiniti uzaludnim /dobra djela nevjernika/
ـ ه b. nemoguć za; b. izvan moći
ـ ب ه (u)zakopati
تَضَلَّلَ (za)lutati; otići, nestati /voda/
تَضَالَّ pretvarati se da je zalutao
تَضَالَّ praviti se da je u zabludi
إِسْتَضَلَّ ه htjeti zavesti (s pravog puta), nastojati
obmanuti, željeti dovesti u zabludu
اضْلَال dovođenje u zabludu; obmanjivanje
أُضْلُولَة zabluda; (po)greška;
laž, neistina, izmišljotina
تَضْلَال dovođenje u zabludu
تُضَلِّلُ، تُضَلِّلُ ← وَادِى ~
تَضْلِيل zavođenje, dovođenje u
zabludu; obmanjivanje
ضَالّ جـ ون ، ضُلَّال lutajući; zalutao, zabludio;
izgubljen; netačan, lažan, neistinit,
kriv; k. zaboravlja / lutalica
ـ تَالّ posve zalutao /i sl./
ـ lotosovo drvo, divlji čičimak
(jujub) /bot. Zizyphus lotus/
ضَالَّة جـ ضَوَالّ izgubljena stvar; predmet
izučavanja; ideal; zalutala (izgubljena) životinja;
žena k. zaboravlja dane svoje menstruacije
الـ~المَنْشُودَة traženi cilj,
predmet želja, zavjetna želja
ضَلّ، ضُلّ zabluda, greška; gubitak, šteta; propast
ضُلّ : ~ تَضْلَال isprazan, ništavan
ـ، ضِلّ : ـ أَضْلَالٌ لَّ، ~ أَضْلَال nevaljalac, nitkov
~ بْنُ ~ zabludio (ili nepoznat) čovjek
ضَلَال zabluda, greška; gubitak, šteta; propast
الـ~بْنُ الأَلَال (التَّلَا لِ) nepoznat čovjek
(on kao i otac mu)
الـ ~ بْنُ فَهْلَلَ zabludio
ضَلَالَة zabluda, greška; laž, izmišljotina; propast;
šteta, gubitak; uzaludnost, bezvrijednost
ضَلَل zabluda; (tekuća voda)
pod stijenom ili u šumi
ضَلَّة zabuna, pometnja, neizvjesnost, zabrinu-
tost, nemir; zabluda; odsutnost; ogovaranje
ضُلَّة vještina u vođenju (pokazivanju puta)
ضِلَّة zabluda, greška; čist gubitak; nezakonit
bračni odnos; skretanje s pravog puta
ضِلَّةً u zabludi; neopravdano, nepravedno,

pogrešno /grditi/; neosvećena, nekažnjeno
/b. proljevena - krv/; neznano kuda /otići/
ضَلُول lutajući / lutalica
ضَلِّيل k. mnogo luta
مَضَلّ ـ سـ u k. se može zalutati / zemlja /
مُضِلّ k. dovodi u zabludu; varav,
k. obmanjuje / fatamorgana
مُضَلَّل k. stalno luta; k. je u velikoj
zabludi; k. uporno griješi
مُضَلِّل k. dovodi u zabludu, varav, k. obmanjuje
مَضَلَّة ، مَضِلَّة zabluda, greška;
(zemlja) u k. se lako zaluta
ضُلْمَة جـ ضُلُمَات ه dolma /punjeno povrće/
* ضَلَى ـ ضَلْي propasti, stradati
ضلي تَضَلَّى pridružiti se zabludjelim (otpadnicima)
ضمج * ضَمَجَ ـ ضَمْج هـ namazati, namirisati /tijelo/
ضَمِجَ ـ ضَمَج b. spolno nadražen, uspaliti se
ـ ب هـ priljubiti se uz, prionuti za
ضَمَّجَ هـ ب هـ namazati, namirisati
أَضْمَجَ ب هـ priljubiti se uz, prionuti za
ضَمَج nevolja, nesreća
ضَمْج / ة / stjenice
ضمحل * ضَمْحَلَ هـ rasuti, proćerdati /imetak/
إِضْمَحَلَّ iščeznuti, nestati, izgubiti se; rasplinuti se,
razići se /oblaci/; smanjiti se; (od)razvezati se /uže/
إِضْمِحْلَال nestanak, iščeznuće, gubljenje,
slabljenje, jenjavanje, zamiranje
~ الصَّدَى prigušenje jeke
مُضْمَحِلّ nestao, iščezao, izgubljen; prigušen
ضمحن إِضْمَحَنَّ (ضمحن) * nestati,
ضمخ izgubiti se, iščeznuti
* ضَمَخَ ـ ضَمْخ ه هـ udariti po /licu, oku,
nosu - šakom i sl./; (u)zamoriti
ـ هـ ب هـ natopiti /mirisom/; namazati,
natrljati, parfimirati, namirisati
ضَمَّخَ هـ ب هـ natrljati, namazati, namirisati /tijelo/
هـ(بالتَّوَابِلِ) začiniti /jelo/
تَضَمَّخَ ب هـ namazati se, namirisati se
إِنْضَمَخَ b. namazan, namirisan
إِضْطَمَخَ namazati se, b. namirisan
ضَمْخَة debela žena (ili deva); datulja s k. kapa sok
* (ضمخر) ضُمَاخِر ohol; debeo
ضمخر ضُمَّخْر، ضَمَّخْر (ة) ohol; krupan, debeo, gojazan
* ضُمَخْر، ضَمَخْر velik, krupan, debeo
ضمد * ضَمَدَ ـ ضَمْد ه هـ poviti, povezati

zamjenički, pronominalan ضَمِيرِيّ
pijetlova kresta, tratorak /bot. Celosia ضَوْمَر
cristata/; bosiljak /bot. Ocimum basilicum/
konjski bosiljak, ضَوْمَرَان ، ضَوْمُرَان
vodena metvica /bot. Mentha aquatica/
ili bosiljak /bot. Ocimum basilicum/
konjski bosiljak, ضَيْمَرَان ، ضَيْمُرَان
vodena metvica; bosiljak
trkalište, hipodrom; مِضْمَار ج مَضَامِيرُ
bojište; arena; poprište, polje
/rada/, područje, oblast, domen
trener /konja/ مُضَمِّر
tajan, skriven, latentan; k. se podrazumi- مُضْمَر
jeva, prešućen, impliciran/ gr. = zamjenica
spojena lična (ili prisvojna) zamjenica ـ مُتَّصِل
„skrivena" (tj. neizrečena) zamjenica ـ مُسْتَتِر
odnosna zamjenica ـ مَوْصُول
(lična) zamjenica drugog lica ~ التَّكَلُّم
(lična) zamjenica prvog lica ~ الرَّفْع
(lična) zamjenica trećeg lica ~ الغَيْبَة
zamjenica za razdvajanje ~ الفَصْل
/subjekta od predikata/
skrivene (zadnje) misli; tajne مُضْمَرَات
sasušen, suh مُنْضَمِر
b. neprijatan; težak * ضَمْرَزَ على ه
debeo; stara i s malo mlijeka /deva/; ضُمَارِز
star i još snažan / zloba; osornost
lav; tvrda zemlja ضَمْرَز
gruba žena ـ ـ مـ
tvrdo zemljište ضَمْرُز
stara i još jaka /deva/; ضِمْرِز ـ مـ
stara i s malo mlijeka
vulkanski kamenjar /kojim se noću ne ضَمْرَزَة
prolazi/; gruba žena; zlobnost; osornost, okrutnost
skrovište; * (ضمرط) ضُمْرُوط ج ضَمَارِيطُ
tjesnac, klanac, klisura; uska jaruga /u dolini
među dva brda/; oskudica, neimaština; okolina,
dijelovi oko /zadnjice/ /pl. tak. = bore /na licu,
između nosa i obraza ili oko očnih kutova/
naborana lica مُضَمْرَط : ~ الوَجْه
šutjeti; skupiti usta * ضَمَزَ ـُ ضَمْز
ne progovorivši
prestati preživati /deva/ ضُمُوز
škrtariti s; brižljivo čuvati, ـ على هـ
k. šuti, šutljiv; škrt; ضَامِز ج ضُمُوز

(o)sasušiti se /grana/ إِنْضَمَرَ
b. vitak /konj/; إِضْطَمَرَ
skupiti se, smežurati se /biser/
skrivanje, tajenje; (skrivena) misao; إِضْمَار
ret. = elipsa; pros. = odbacivanje vokala iza
drugog konsonanta stope /npr. od mutafā'ilun
bude mutfā'ilun k. zamijeni mustaf'ilun/
mršav, suhonjav; ضَامِر ج ضُمَّر ، ضَوَامِر
vitak, tanak; kržljav, atrofiran; suh, sasušen;
sitno /zrno/; savitljiva /strijela/; neplodna /zemlja/
nesiguran, neodređen; odgođen, dugoročan ضِمَار
/ skrivenost, tajnost; Dimar /ime idola/
gatara, vračara Δضَمَارَة
tajenje, prikrivanje ضَمْر
vitak, tanak, mršav; uzak, tijesan; skriven; ـ(ة)
s tankim nadočnim kostima (ili obrvama - konj)
mršavost; vitkost ضُمْر ، ضُمُر
vrsta različka /bot. Centaurea ضَمْرَان ، ضُمْرَان
Lippii/; ili /bot. Traganum nudatum/
Dumran /ime psa/ ضُمْرَان (ضُمْرَانُ)
Dumra - npp. ضُمْرَةُ ـ ذ
mršavost, vitkost; ضُمُور
kržljavost, atrofija; nedostatak, greška
/na dragulju/; šteta, kvar, oštećenje; deflacija
srce, duša, unutrina; ضَمِير ج ضَمَائِر
savjest; svijest; um; (skrivena) misao;
zamjenica (pronomen); sasušeno (suho) grožđe
pokazna zamjenica ـ إِشَارِيّ
izgovorena lična zamjenica ـ بَارِز
lična zamjenica ـ شَخْصِيّ
spojena lična (ili prisvojna) zamjenica ـ مُتَّصِل
prisvojna zamjenica ـ مَجْرُور
zamjenica trećeg lica uz rubba ـ مَجْهُول
npr. / رُبَّهُ (رُبَّهَا) امْرَأَةً /
rastavljena lična zamjenica ـ مُنْفَصِل
odnosna zamjenica ـ مَوْصُول
zamjenica za pojačanje ~ التَّأْكِيد (التَّوْكِيد)
zamjenica činjenice ~ الشَّأْن (القِصَّة)
(pripovijedanja) - /tj. - hu, - hā
iza inna, anna, a ispred rečenice/
zamjenica za razdvajanje ~ العِمَاد ، الفَصْل
/subjekta od predikata/, npr. / اَللّٰهُ هُوَ الْحَقُّ /
tajna ضَمِّير
rosopas /bot. Chelidonium/ ضَمِيرَان
(čeoni) uvojak ضَمِيرَة

/ranu; glavu/; imati ljubavnicu odn.
(dva) ljubavnika pored /svoje žene odn. muža/
po glavi udariti /štapom/ ـ ه ب هـ
udariti, zasjeći /mačem po ـ هـ ب هـ
glavi/; otrati /suze rupcem/
(pri)stegnuti oko sebe /odjeću/ ـ هـ على هـ
b. suh, (o)sasušiti se ضَمِدَ ـَ ضَمَد
razjariti se, razbjesnjeti se na; (za)mrziti ـ على ه
povijati, povezivati /ranu, glavu/ ضَمَّدَ ه
u unutrini zametati listiće /biljka arfag/ أَضْمَدَ
skupiti, sazvati ـ ه
b. povijena, povezana /rana/ تَضَمَّدَ
prionuo za, k. se čvrsto drži ضَامَد
(po)zavijanje /rane/; ضِمَاد
povezivanje /glave/; (po)zavoj, bandaža;
posjedovanje (više) ljubavnika; poliandrija
zavoj, bandaža; ligatura ضِمَادَة ج ضَمَائِدُ
upravo hoću da... أَنَا عَلَى ~ مِنْ هـ
svjež, vlažan; suh; debeo; ضَمْد
mršav /najbolje (najgore) bravče; posjedovanje
ljubavnika (ljubavnice); prijetvornost, laskanje
razjarenost, bijes; mržnja; nasilje; ostatak ضَمَد
duga; (o)sasušenost; Damed /npl. u Jemenu/
prijatelj; ljubavnik ضِمْد
krupan, debeo ضَمَدَة ـ ـ
bolničar - ir. مُضَمِّد
bolničarka - ir.; oblog, kompres مُضَمَّدَة
jaram, igo مِضْمَدَة
b. mršav, suhonjav; * ضَمَرَ ـُ (ضَمُرَ ـُ) ضُمُور
b. vitak, tanak; skupiti se, smežurati se, smanjiti se
izmrša(vi)ti, iscrpsti; ضَمَّرَ ه هـ
(s)umanjiti; (u)vježbati, (is)trenirati, dresirati
/konja/; lijepo splesti i namazati /uvojak/
odbaciti vokal iza drugog أَضْمَرَ
konsonanta stope /tako da od mutefā'ilun
bude mutfā'ilun bude mutefā'ilun bude mu-
tefā'ilun koje se zamijeni stopom mustaf'ilun/
izmrša(viti); (u)vježbati, ـ ه هـ
(is)trenirati /konja/; (za)tajiti, (pris)kri(va)ti;
sakriti (zakloniti) od pogleda; imati, gajiti,
osjećati /čuvstvo/; raspitivati se o, istraživati
kriti u duši; (za)misliti; ـ هـ فِي نَفْسِه
naumiti, odlučiti, nakaniti
zlo spremati protiv, mrziti ـ لَهُ الشَّرَّ
smršati, smežurati se /lice/ تَضَمَّرَ

ضمرز
ضمرط
ضمز
ضمر
ض

čuvaran / klevetnik; magarac
ضُمَاز dromedar
ضَمْزَة ج ضَمْز، ضُمُوز neravno tle; uzvisina; usamljen brijeg sa crvenim kamenjem
ضَمُوز lav; bezglasna (opasna) zmijurina; usamljen crven kameni brijeg; glavić /penisa/
ـ ـ ـ k. šuti; stara /deva/
* ضَمْزَرَ على ه b. neprijatan
ضُمَازِر jak, snažan
ضمزر ضَمْزَر tvrdo zemljište; lav
ضمس ـ ـ ـ ه krupna, gruba žena
ضِمْزِر ـ ه jaka deva
* ضَمَسَ ـِ ضَمْس ه kriomice žvakati (jesti)
ضَمِس težak, tegoban
ضمضم * ضَمْضَمَ ohrabriti se, osokoliti se; rikati /lav/
ـ على ه sve uzeti
ضُمَاضِم bijesni lav; cicija, škrtac
ـ smion, hrabar; odlučan; krupan, ogroman; ljut, srdit; prožderljiv, nezasitan
ضَمْضَام k. sve (po)uzima
ضَمْضَم srdit lav / ljutit; odvažan, srčan; odlučan; velik, krupan, ogroman / Damdam - npp.
ضُمَضِم smjeli srditi lav; cicija
ضَمْضَمَة rika /lava/
* (ضمطر) ضَمَاطِير okrajci doline /do k. dopre bujica/
ضمطر
ضمعج * ضَمْعَج ج ضَمَاعِج krupna i skladna /žena, deva/; razmaknutih nogu; brz
ضمك
ضمل * (ضمك) إِضْمَأَكَّ b. zelena, bujna, sočna /biljka/; zazelenjeti se /zemlja/; napuhati se /od srdžbe/; b. puni kiše /oblaci/
ضمم ضم * (ضمل) ضَمِيل suh
ضَمِيلَة oronula (kronično bolesna) ili hroma žena
* (ضمم) ضَمَّ ـُ ضَمّ ه ه sabrati, skupiti; usredsrediti, koncentrirati; centralizirati; sjediniti; sastaviti, kombinirati; u sebi sjedinjavati; sklopiti, zatviriti, stisnuti /usne/; baciti u nevolju, dovesti u nepriliku (škripac), pritijesniti, pritisnuti /sudbina i sl./; (po)žnjeti, (po)kositi; sabrati, zbrojiti; gr. = obilježiti znakom za vokal „u“ /slovo/; izgovoriti s vokalom „u“ /suglasnik/
ـ ه ه الى ه ه pridružiti, prisajediniti, (pri)spojiti, sastaviti, ujediniti, (pri)dodati; anketirati; zagrliti, uza se priviti (stisnuti); zbiti /redove/
ـ ه إِلَى صَدْرِه pritisnuti (priviti) na grudi, zagrliti
ـ ه بَيْنَ أَعْطَافِه sjedinjavati u sebi, obuhvatiti
ـ ه بَيْنَ جَنَبَاتِه kriti u sebi, sadržavati
جَرَامِيزَ ه pokupiti se i otići
ـ جَنَاحَهُ عَنْ ه b. blag prema, smilovati se na
ـ skupiti se, sabrati se
ـ على ه ه (po)zgrabiti, ščepati, uhvatiti, stegnuti; obuhvatiti, sadržavati, uključivati, objedinjavati
ضَامَّ ه ه الى ه ه pridružiti, priključiti, prisajediniti, pripojiti, sastaviti s, dodati
ـ ه على ه udružiti se s... u; saglasiti se, složiti se s... u
ـ ه pridružiti se k... u
أَضَمَّ ه + ه الى ه dati da ponese, poslati po k.
تَضَمَّمَ ه uzeti (progutati) sve
تَضَامَّ (s)ujediniti se, združiti se; skupljati se, sabirati se
إِنْضَمَّ zbiti se, b. zbijeni /redovi/
ـ الى ه ه b. dodan, priklopljen, anektiran; prisajediniti se, pridružiti se, priključiti se, (pri)stupiti (u)
ـ على ه sadržavati, uključivati, obuhvatiti
إِضْطَمَّ ه privući sebi, uzeti
ـ على ه ه prigrabiti, domoći se; obuhvatiti, sadržavati
إِضْمَامَة ج أَضَامِيم skup(ina), grupa; svežanj; fascikl; sveska, bilježnica
أُضْمُومَة ج أَضَامِيم brošura
ـ زُنْبُرْكِيَّة „rajsferšlus“, smičak
إِنْضِمَام prisajedinjenje, priključenje, aneksija; pristup(anje), ulazak, stupanje u
تَضَامّ sjedinjenost; združivanje
تَضَامًّا مَعَ u zajednici s; zajedno, skupa s
تَضَامُمِيّ heterodinski /prijem/
ضَامَّة ـ ـ okupljač(ica)
ضَمّ skupljanje, sabiranje; zbrajanje; žetva; priključenje, prisajedinjenje, aneksija; primanje; dodavanje; gr. = izgovor /suglasnika/ sa samoglasnikom „u“ ili pisanje znaka za njega ili sam taj znak /tzv. ḍammat/
~ قَرِينَةٍ إِلَى قَرِينَةٍ kombinacija
ضَمّ velika nesreća
ضُمَّام žetelac, kosac
ضُمَام، ضِمَام sredstvo za spajanje; spajalica, spojnica
ضِمَام tak. = strašna nesreća
ضَمَّامَة korica /knjige/
ضَمَامَة teret, svežanj; rub / knjige /
ضَمَّة trkači konji
ـ ج ات zagrljaj; gr. = znak za vokal „u“; skupljanje, sjedinjavanje; kita, buket / cvijeća /
ضَمُوم duga dolina ili rijeka / između dva brda /
ضَمِيم svezan, dodan / drug
ضَمِيمَة ج ضَمَائِم drugarica; dodatak; dopuna, suplement
مَضْمُوم skupljen, prisajedinjen, dodat; gr. = izgovoren s vokalom „u“; obilježen znakom za vokal „u“
مُنْضَمّ zbijen / red /; mršav, suhonjav
مُنْضَمَّة dodatni uredjaj
ضمن * ضَمِنَ ـَ ضَمَان، ضَمْن (ب) ه b. odgovoran, odgovarati za, (za)jamčiti, garantirati
ـ ه sadržavati, obuhvatiti, uključivati (u sebe); zakupiti; naučiti, upoznati(se s)
ـ ه من ه osigurati protiv
ـ لِنَفْسِه شَيْئًا b. sasvim siguran u
ـ ضَمَنَ، ضَمَانَة stalno bolovati, b. kronično bolestan
ـ ضَمَنَ على ه brinuti se o, odgovarati za
ضَمَّنَ ه + ه učiniti odgovornim za, tražiti da (za)jamči za; smatrati jamcem odgovornim za; prepustiti na upotrebu, dati pod zakup, iznajmiti
ـ ه (فى) ه staviti, (u)metnuti, uklopiti, uključiti, napuniti; u grob položiti; interpolirati
ـ ه من ه dati da se osigura protiv
ـ uključiti tuđe stihove u svoje / pjesnik /
تَضَمَّنَ b. dat pod zakup; b. zajamčen, osiguran
ـ عن ه uzeti u zaštitu, pod svoje okrilje
ـ ه sadržavati, obuhvatiti, u sebe uključivati
ـ ه عن ه preuzeti odgovornost, (za)jamčiti, garantirati za; (ot)kupiti, iznajmiti, uzeti pod zakup od
تَضَامَنَ b. međusobno složni (solidarni), potpomagati se; združiti se, sjediniti se; jamčiti jedan za drugog
ـ ه ه zajednički jamčiti za
إِنْضَمَنَ b. dat pod zakup; b. zajamčen, osiguran
أَضْمَنُ k. (naj)bolje jamči (osigurava)
تَضَامُن zajedničko jamčenje; kolektivna odgovornost; uzajamna garancija; solidarnost, uzajamnost
بِالـ~ uzajamno, solidarno, zajednički, skupno, kolektivno

ضنفس
ضنفط
ضنك

* ضِنْفِس slab, malodušan; mlitav; zao, opak
* ضَنْفَط debeo, mlitav, kuljav, trbušast
* ضَنُكَ ـُ ضَنَاكَة b. slab, nemoćan, iscrpljen; b. slabouman
ـ ضَنَاكَة ، ضَنْك . ضُنُوكَة b. tijesan, uzak; b. bijedan, težak /život/; b. ogromni, nagomilani /oblaci/
ضَنِكَ ـَ b. jadan, oskudan, tegoban /život/
ضُنِكَ ـَ ضَنْك i. hunjavicu, prehladiti se, (pro)kihati
أَضْنَكَ ه dati hunjavicu (da se prehladi) - /Bog/
ضُنَاك hunjavica, prehlada
ضِنَاك ـ ـِ čvrst, jedar, jak, snažan; debele zadnjice /deva, žena/
ـ velika (stabla)
ضَنَاكَة tjeskoba; oskudica, bijeda; slabost /karaktera/; malodušnost; slaboumnost
ضَنْك oskudica, bijeda, siromaštvo; nevolja nužda
ـ ـ مب uzak, tijesan; oskudan, bijedan, jadan, težak /život i sl./
ضَنَك slab(ouman)
ضُنْكَة kihavica, prehlada
ضُنُوكَة tjesnoća, tjeskoba
ضَنِيك ج ضُنْك slab, malodušan; slabouman /oskudica, bijeda, neimaština; slabić; plaćenik, najamnik; odrezak
مُتَضَنِّك oslabio, iznemogao, iznuren, iscrpljen, izmožden
مُضَانَك nevolje, neprilike
مَضْنُوك prehladjen

ضنن
ضن

* (ضنن) ضَنَّ ـَ ضَنّ ، ضِنّ ، ضَنَانَة ، ب هـ
ضَنَّة ، مَضَنَّة škrtariti s, zadržavati; uskratiti /odgovor/; ne napuštati, b. stalno u
ـ ب هـ على ه b. škrt prema
مَا ـ بِمَشَقَّة عَلَى ne žaliti truda radi
إِضْطَنَّ ب هـ (على ه) škrtariti s. b. škrt prema
ضَنّ škrtarenje; nenapuštanje
ضَنًّا ب هـ s obzirom na
ضِنّ tak.; isključiva svojina, k. pripada
ـ samo; visoko cijenjen i dobro čuvan
ضَنَانَة škrtost; nenapuštanje; okup; svježina, novost, nepromijenjenost
ضَنَائِن vlastite stvari; ljubomorno čuvani predmeti; vrijedne stvari, skupocjenosti
ضَنَن hrabar, odvažan; valjan; vješt, okretan

مُتَضَمَّن uključen, inkluzivan, sadržan
مِضْمَان ج مَضَامِين ـ مـ noseća deva
مُضَمَّن uložen; umetnut / npr. rečenica /, uklopljen, uključen; implicitan, k. se podrazumijeva, prešutan; nedovršen / zvuk, rečenica /; k. je u vimenu / mlijeko /; k. je u posudi / voda/ - / rekapitulacija; zaključak
مَضْمُون zajamčen, garantiran; osiguran; k. znači; sadržan
~ الوُصُول preporučeno, garantno / pismo /
~ اليَد bolesne ruke - gen. sg.
ـ ج مَضَامِين sadržaj, sadržina, sastav; smisao, značenje / pl. tak. = unutarnji spolni organi / mužjaka, a po drugim ženki /
Δ ضَمَى ـِ (ضَمِيَ ـَ) ضَمْي (ضَامَ) ه nanijeti nepravdu, (po)činiti nasilje (prema, nad)
* ضَنَأ ـَ ضَنْء ، ضُنُوء i. mnogo djece; b. mnogobrojna /stoka/
ضنأ ضنء
ـ في هـ izgubiti se; sakriti se; otići u
ضَنِئَ ـَ ضَنْء i. puno djece /žena/
أَضْنَأ i. mnogo stoke; i. puno djece
ـ ، إِضْطَنَأَ ، من ه postidjeti se; povući se pred
ضَانِيء ـ مـ (ة) ج ضَوَانِيء k. ima mnogo djece /žena/
ضَنْء ج ضُنُوء korijen; porijeklo; brojno potomstvo; ruda, mineral
ـ ، ضِنْء djeca
ضُنَاءَة ، ضُنْأَة nužda, nevolja, bijeda, oskudica
* ضَنْأَك čvrst, jedar, žilavih mišića
ضُنْأُك čvrst, jedar, žilav
ضنأك
ـ ـ مـ krupna deva
ضنب
ضُنْأَكَة jedra, žilava žena
* ضَنَبَ ـُ ضَنْب هـ ب ه udariti (tresnuti) o /zemlju/
ـ ب هـ pograbiti, ščepati, uhvatiti, uzeti
* ضِنْبِس ج ضَنَابِس slab, malodušan; mlitav; zao, opak, loš
ضنبس
Δ ضَنْدَل debeloglav
ضنط
ضَنَطَ ـُ ضَنْط i. dva ljubavnika /žena/
* ضَنَطَ ـُ ضَنَط b. zbijen, jedar
إِنْضَنَطَ (na)gurati se, (na)tiskati se, (z)nabiti se
ضِنَاط stiska, gurnjava, gužva / golobrad
ضَنَط živahnost; loj, salo; oskudica žita (ljetine)
ضَنْط tjeskoba; neveolja, neprilika
ضَنُوط ـ مـ žena sa dva ljubavnika

تَضَمُّنِيّ sadržajni
تَضْمِين preuzimanje tuđih stihova (i uklapanje u svoje); aludiranje; pros. = postupak da stih bude potpun tek s onim što mu slijedi; stl. = uključivanje (dijela) tuđeg stiha u svoju pjesmu
ـ بَيْنِيّ interpolacija
تَضْمِينَات odšteta
ضَامِن ج ضُمَّان ، ضَمَنَة k. jamči, osigurava; odgovoran; k. daje u zakup / jamac, garant
ـ ج ضَوَامِن ـ مـ noseća deva
ضَامِنَة ج ضَوَامِن palme na seoskom (gradskom) području; vratni željezni okov
Δ ضَامِنِيّ jamac, garant
Δ ضَامِنِيَّة jamstvo, garancija
ضَمَان ج ـ ات jamstvo, garancija; odgovornost; osiguranje, kaucija; sigurnost, bezbijednost; (davanje pod) zakup; kronično oboljenje; zalog
ـ إِجْتِمَاعِيّ socijalno osiguranje
الـ ~ الجَمَاعِيّ opća sigurnost
~ الوَفَاء jamčevina
ضِمَان nagrada; naknada, obeštećenje
ضَمَانَة jamstvo; osiguranje; com. = polica; kronična bolest, tjelesna mana / ćoravost, uzetost i dr. /; ljubav; štićenički novac
ـ لِلرَّهْن zalog, hipoteka
ضَمَائِن prirodni darovi
ضَمَن kronično oboljenje
ـ ـ مب (kronično) bolestan
ضَمِن ج ـ ون ، ضَمْنَى zaljubljen; kronično bolestan, invalid, sakat
ـ على ه k. se brine o, odgovara za
ضِمْن unutrina, nutrašnjost, unutrašnjost; sadržaj; sadržina; omot, koverta; indosiranje; misao, ideja, smisao; jamstvo, sigurnost; pomoć
مِنْ ~ među; od; uključen u; k. pripada
ضِمْنًا uključivo; implicite, prešutno, tajno, indirektno, zaobilazno; c. neg. = ništa
ضِمْنَ u. unutar, (po)usred, (iz)među
ضُمْنَة kroničan bolest
ضِمْنِيّ uključen, sadržan; unutarnji, unutrašnji; prikriven; posredan, indirektan; implicitan; k. se podrazumijeva
ضَمِين ج ضُمَنَاء ، ضَمْنَى k. jamči, osigurava, odgovoran / jamac
مُتَضَامِن uzajaman, inkluzivan, sadržan

ضهه
ضه
ضهو
ضهي

* ضَهَلَ ـَ ضَهْل ، ضُهُول pomalo (polako) se skupljati; i. malo mlijeka /deva/;
b. u maloj količini; davati malo vode /bunar/
ـ الى ه هـ (po)vratiti se do (kod); dospjeti, stići do
ـ ه + هـ uskratiti, okrnjiti /pravo/ ili pomalo vraćati /dug/
ـ ضُهُول nakupiti se /u posudi - mlijeko/
أَضْهَلَ početi dozrijevati /datulje/; i datulje k. počinju sazrijevati /palma/
ـ هـ الى ه poslati, dostaviti
تَضَهَّلَ الى ه (po)vratiti se kod
إِسْتَضْهَلَ هـ (koliko god je moguće) raspitati se o
ضَاهِلَة جـ ات ، ضَوَاهِل k. ima malo vode /izvor/
ضَهْل malo vode; nakupljeno mlijeko
ـ(ة) malen, neznatan /dat/
ضَهْلَة mala količina, malo
ضَهُول جـ ضُهُل ـ مـ k. daje malo mlijeka /deva i sl./; u k. ima vode /bunar/;
k. izleže puno jaja /nojeva ženka/
Δ (ضهه) ضَهَّ ـُ ضَهّ (ضَاهَى) ه b. sličan, sličiti na
* (ضهو) ضَهْوَاء nerazvijenih grudi, bez mlijeka /žena/; bez bilja, gola /zemlja/
ضَهْوَة جـ أَضْهَاء ribnjak, jezerce
* ضَهِيَ ـَ ضَهًى i. nerazvijene grudi, nemati mlijeka; nemati menstruacije te ne moći zanijeti (ako je i ima) /žena/; b. bez bilja, gola /zemlja/
ضَاهَي ه هـ b. sličan, nalik, (s)ličiti na;
b. ravan, dorastao; odgovarati /čemu/
ـ ه هـ ب (على) ه هـ uporedjivati, sravnjivati
ـ ب ه هـ oponašati, imitirati
ـ بين . . . . . وبين uporedjivati između i
أَضْهَى oženiti se nerodnicom /ženom nerazvijenih grudi, bez mlijeka i menstruacije, a ako je i ima, ipak ne može zanijeti/
ـ ه okaljem napasati /deve/
ضَهًى prelazne godine /žene/, klimakteri[um)
ضَهِيّ (ة) sličan, nalik; ravan, jednak; odgovarajući
ضَهْيَاء جـ ضُهًى nerazvijenih grudi, bez mlijeka i menstruacije ili ako je i ima ipak ne može zanijeti /žena/
ـ golijet, pustara; čkalj, češljuga, čičak /bot. Carduus/
مُضَاه sličan, nalik; jednak, ravan; odgovarajući

ـ ضُهُوب b. slab(ić), nemuževan, neodlučan, mekoputan; ne ispunjavati obećanja
ضَهَّبَ u gomili pojuriti /ljudi/
ـ هـ ispržiti /meso na usijanom kamenju/; nepotpuno ispeći, nedopeći /meso/; vatrom smekšati /luk/
ضَاهَبَ ه ružno (uvredljivo, prostački) postupati prema
ضَهْب rulja, masa, gomila
ضَهْبَاء vatrom smekšan, pa ispravljen (luk)
ضَيْهَب جـ ضَيَاهِب prisojno mjesto na planini /gdje jako žeže sunce/
مُضَهَّب nedopečeno; iskomadano /meso/
* ضَهَتَ ـُ ضَهْت هـ silovito (iz, po)zgaziti
* (ضهج) أَضْهَجَ pobaciti /deva/
* ضَهَدَ ـَ ضَهْد ه vršiti nasilje, nanositi nepravdu, ugnjetavati, tlačiti, pritješnjavati, zlostavljati, maltretirati, šikanirati, progoniti
أَضْهَدَ (ب ضهت ضهج ضهد) ugnjetavati, tlačiti, zlostavljati, progoniti
إِضْطَهَدَ ه činiti nasilje (nepravdu), tlačiti, ugnjetavati, zlostavljati, progoniti
إِضْطِهَاد جـ ات tlačenje, ugnjetavanje, zlostavljanje, nasilje, maltretiranje, šikaniranje, progonjenje
ضُهْدَة nadmoć, nasilje, tlačenje; od svakoga tlačen (ugnjetavan, zlostavljan, progonjen)
ضَهْيَد tvrd, čvrst, jak
مُضْطَهَد potlačen, ugnjetavan, zlostavljan, progonjen
مُضْطَهِد ضهر tak. = tlačitelj, ugnjetavač, nasilnik, progonitelj; lav
* (ضهر) ضَاهِر vrh; dolina
الضَّاهِرِيَّة Dahirijja /npl. u Siriji/
ضَهْر جـ ضُهُور vrh(unac); isturena stijena /različita od podloga/; dolina; udubljenje s vodom u stijeni; kornjača;
Dahr /obl. u alžiru; dio naziva više mjesta u Siriji/
~ القَضِيب Dahru-l-kadib /= ogranci planine Libanona u Libanu/
ضُهُورُ الشُّوَيْر Duhuru-š-šuvejr /npl. u Libanu/
* ضَهَزَ ـَ ضَهْز ه silovito (z)gaziti; obljubiti; (u)gristi prednjim zubima
* ضِهْزِم zao, opak, nevaljao; prost, nizak, bijedan
* ضَهَسَ ـَ ضَهْس ه (u)gristi prednjim zubima
* ضَهْضَبَ هـ zgrnuti /vatru/

ضِنَّة isključiva svojina, k. pripada samo
ضَنِين škrt; oskudan, nedovoljan
مَضَنَّة ، مَضِنَّة جـ مَضَانّ dragocjenost, skupocjenost, blago, rijetkost
مَضْنُون (ة) brižljivo čuvan / miris, parfem /od miska i ambre/
المَضْنُونَة El-Madnuna /epitet bunara Zemzema u Mekki/
* (ضنو) ضَنَا ـُ ضَنًا ، ضَنَاء i. mnogo djece
ضنو ضنا ضَنِيَ ـَ ضَنًا i. mnogo djece
ـ ضَنًى oslabiti, izmršati, iznemoći, b. iscrpljen, b. iznuren, malaksati, klonuti
ضَانَى ه iznuriti, iscrpsti; (na)mučiti, (na)patiti
أَضْنَى zbog bolesti (iznurenosti) ležati (ne ustajati iz postelje)
ـ ه iznuriti, iscrpsti, slabiti, podrivati zdravlje, postepeno uništavati
تَضَنَّى praviti se bolestan (iscrpljen), prenemagati se
إِنْضَنَى b. bolestan, razboljeti se; bolovati; slabiti, ginuti, venuti, propadati, mršati
إِضْطَنَى b. bolestan, mršav; b. škrt
ضَنٍ (مـ ضَنِيَة) جـ أَضْنَاء slab, oslabio, nemoćan, iznemogao, iznuren, iscrpljen; mršav, izmršao; malaksao, klonuo; bolestan
ضِنْو ، ضِنْو (sitna) djeca, dječica
ضَنًى slabost, iznemoglost, nemoć, iscrpljenost; iznurenost, malaksalost, klonulost; bolest; mršavost; loše stanje
ـ slab, iscrpljen, nemoćan, iznuren; bolestan; mršav
ضُنًى djeca
ضِنًى zabrinjavajući (opasni) bolovi
مُضْنٍ k. iscrpljuje, mučan, težak, tegoban
مُضْنًى oslabio, iznemogao, iscrpljen, iznuren; malaksao, klonuo; izmršao; obolio
ـ بالْمَتَاعِب premoren
ـ بالْهُمُوم slomljen od briga
ضني ضها ضهب * ضَنَى ـَ ضَنَاء i. puno djece; povećati se, napredovati
ضَنِيَ ـَ ضَنًى i. mnogo djece; tak. → ḍnw
* (ضها) ضَاهَأَ mjeriti se s, nadmetati se, upoređivati se, izjednačavati se s; b. blag (milostiv) prema
* ضَهَبَ ـَ ضَهْب هـ ب هـ opalivši /vatrom/ promijeniti

مُضَاهَاة sličnost; jednakost
ـ على ه هـ uporedjivanje, sravnjivanje
* ضَهْيَأَ هـ loše uraditi ضهيأ
ضَهْيَأ ـ مـ žena nerazvijenih grudi i bez mlijeka
ـ /vrsta drveta/
ضَهْيَأَة bezvodna pustinja; žena nerazvijenih grudi i bez mlijeka
* ضَهْيَد ← ضهد
* (ضوأ) ضَاءَ ـُ ضَوْء، ضُوء، ضِيَاء ضوأ
(za)sijati, (za)svijetliti (se), (za)blistati ضاء
ضَوَّءَ هـ osvijetliti; upaliti /lampu/
ـ عن هـ odvratiti se od, (na)pustiti, ostaviti, proći se, okaniti se
ضَاوَأَ ه razjasniti, jasno izložiti
أَضَاءَ (za)sijati, svijetliti (se), blistati
ـ ب هـ (is)prskati /mokraću/
ـ ه هـ osvijetliti; obasjati; prosvijetiti; na svjetlu pokazati
أَضِيءْ لِي أَقْدَحْ لَكَ /Pomozi mi, pa ću ti pomoći!/
تَضَوَّأَ svijetliti se, sijati, blistati, b. osvijetljen, b. zapaljen
ـ ه iz tame promatrati onog u svjetlu vatre
إِسْتَضَاءَ b. osvijetljen, obasjan
ـ ب هـ posvijetliti sebi /čime/
ـ من ه tražiti obavještenje (razjašnjenje, uputu, savjet) od
لا تَسْتَضِيء بِنَارِه Ne pitaj ga za savjet!
إِضَاءَة osvjetljenje; iluminacija
ـ مُقَيَّدَة zamračenje /u ratu/
أَضْوَءُ (naj)svjetliji
ضَوْء (ضُوء) جـ أَضْوَاء svjetlo(st), sjaj
الـ ~ الأَزْرَق (jutarnji) suton
الـ ~ الأَسْوَد večernji sumrak
ـ خَاطِف treptavo (žmirkavo) svjetlo
ـ كَاشِف svjetlo reflektora
~ الإِشَارَة svjetlosni signal
~ الشَّمْس sunčev sjaj
~ القَمَر mjesečina
~ النَّهَار danje svjetlo, vid(jelo)
عَلَى ~ u svjetlu (vidu); pod aspektom; prema
ضَوَاء svjetlo(st), sjaj
ضَوَّيّ جـ ـة zapaljivač (uličnih) svjetiljki, fenjerdžija
ضَوِّيَّة krovni prozor(čić)
ضَوِيء svijetao, sjajan, blistav

ضَوْئِيّ svjetlosni
ضَوْئِيَّات : ـ مِجْهَرِيَّة mikroskopija
ضِيَاء svjetlo(st), sjaj
ـ فُسْفُورِيّ fosforescencija
مُسْتَضِيء : الـ ~ بِاللَّه El-Mustedi' bi-l-lah /33. abasovićki halifa/
مُضِيء svijetao, sjajan, blistav; svijetleći /npr. reklama/; rasvjetni /plin/
Δ (ضوب) ضَابَ ـُ ضَوْب sakrivši se
vrebati, b. u zasjedi ضوب ضاب
ضَوْبَان، ضُوبَان ـ مب krupna, snažna deva
ضُوبَان tak. = greben /tj. prošireni dio vrata - u deve/
* ضَوْتَع ← ضتع
* (ضوج) ضَاجَ ـُ ضَوْج b. širok, prostran
/dolina/; b. dosadno, b. mrzovoljan; ضوج
b. u nedoumici (ne znati šta da uradi) ضاج
ـ عن هـ otići ustranu, skrenuti od cilja /strijela/
تَضَوَّجَ vijugati, krivudati /rijeka, dolina/
إِنْضَاجَ ـ إِنْضِيَاج b. širok, prostran
ـ فى هـ doći na /zavoj doline, rijeke/
ضَوْج جـ أَضْوَاج، أَضْوُج obuka, zavoj /rijeke, doline/
ضَوْجَان، ضَوْجَانَة ـ سـ suh, tvrd, čvrst ضوج
* ضَوَّجَ ه dati (da pije) razvodnjenog mlijeka
ـ هـ razvodniti, s vodom pomiješati /mlijeko/
* (ضود) ضَاد . . . . ← ابت
ضَادِيَة جـ ضَوَاد uvredljiva (ili pak laskava) riječ; laž
* (ضور) ضَارَ ـُ ضَوْر b. jako gladan, izgladnjeti
ـ ه هـ (na)škoditi, štetiti ضور ضار
تَضَوَّرَ (pr)uvijati se, prevrtati se, valjati se /od bolova/; zavijati, urlikati /od gladi - vuk/
إِسْتَضْوَرَ uspaliti se, htjeti da se (s)pari /krava/
ضَوْر žestoka glad
ضُور crn oblak ضوز
ضَوْرَة glad ضاز
ضُورَة ـ سـ nizak, prezren, bijedan, jadan, siromašan
* (ضوز) ضَازَ ـُ ضَوْز هـ hrustati, žvakati
/plod/; već sit ili punih usta jesti /protiv svoje volje/
ضُوَازَة komadić, iverak /čačkalice, misvaka/
ضَوْز komadić, iverak /čačkalice, misvaka/
ضُوزَة ـ سـ bijedan, jadan, prezren, nizak, ponizan
ضِيزَّ proždrljiv /dromeda/
مِضْوَاز čačkalica, misvak
* (ضوس) ضَاسَ ـُ ضَوْس هـ (po)jesti
* (ضوض) ضَوْضَأَ vikati, (hala)bučati, galamiti

ضَوْضَى ـ ضَوْضَاة، ضِيضَاء vikati, bučati, galamiti, žamoriti
ضُوَاض krupan, debeo
ضُوَاضِيَة nesreća, nedaća
ضَوْضَاء buka, vika, galama, graja, vreva, žamor; šum
ضَوْضَى buka, vika, vreva, žamor
ضُوَيْضِيَة nesreća, nevolja
ـ ـ ذ uspaljeni dromedar
* ضَوَّطَ هـ skupiti, sabrati ضوط
أَضْوَطَ هـ على ه staviti /omoću - konju/ na gubicu /pri potkivanju/
تَضَوَّطَ skupiti se, b. sabran
أَضْوَطُ مـ ضَوْطَاءُ جـ ضُوط glup; iskrivljene (male) vilice (brade)
ضَوَط iskrivljenost vilice (brade)
ضَوِيطَة mulj /na dnu bazena/; žitko tijesto; istopljeno maslo s lojem /u mješini/
ـ ـ ذ glupak, blesan
* (ضوطر) ضَوْطَار . . . . ← ضطر
* (ضوع) ضَاعَ ـُ ضَوْع ه هـ povijati /grane/; ضوع ضاع
tresti, mahati; prepasti, prestrašiti, pritijesniti, dosaditi, uznemiriti; izmrša(vi)ti; (na)piti /ptiče/
ـ (ra)širiti se, (za)mirisati /mošus i sl./; prevljati se od plača /dijete/
ضَوَّعَ ه هـ micati, tresti; uzrujati, uzbuditi; prestrašiti
تَضَوَّعَ širiti miris, zamirisati /mošus/; previjati se od plača /dijete/; raširiti krila tražiti da se napita /ptiče/; (za)kričati /sova i dr./
إِنْضَاعَ uvijati se od plača; raširivši krila tražiti hranu /ptiče - od majke/
ضَوَّاع lisac /valovit, lelujav
ضُوَاع krik /sove i sl./
ضَوَائِع mršave, vitke (deve)
ضُوَع، ضِوَع جـ أَضْوَاع، ضِيعَان mužjak sove; /vrsta (noćne) ptice/ ili /orn. Charadrius cedicnemus/ ضوف ضاف
مَضُوع prestrašen; plašljiv, bojažljiv
* (ضوف) ضَافَ ـُ ضَوْف عن هـ odvratiti se od, ostaviti, (na)pustiti, proći se, okaniti se, odustati od
مَضُوفَة briga; nužda, potreba
* (ضوك) ضَاكَ ـُ ضَوْك ه skočiti na

ضوك ضاك

ضوس ضاس ضوض

/ženku - mužjak/
تَضَوَّكَ فى هـ opoganiti se,
zamazati se /svojim izmetom/
إِضْطَوَكَ على ه žestoko se (po)svađati
(okomiti se na, grditi)
ضَوَاكَة skupina, grupa
ضَوِيكَة skupina, grupa
* ضَوْكَعَ . . . . ← ضكع
* ضَوْلَج ← ضلج
* ضَوْلَع ← ضلع
ه ضُولْمَة بَغْجَه Dolma Bakče /dvorac
tur. sultana u Carigradu/
Δ (ضوم) ضَامَ ـُ ضَوْم (u)činiti nepravdu,
okrnjiti /pravo/; tlačiti, mučiti, ugnjetavati
* ضَوْمَر ← ضمر
ه ضُومِطُ Dumit - npp.
ه ضُومَنَة domine /igra/
* (ضون) ضَانَ ـُ ضَوْنَة i. mnogo djece ضون
تَضَوَّنَ i. mnogo djece ضان
ضَانَة prsten (halke) u nosu /deve/
ضَوْن sirište, devina želučana kiselina
ضَوْنَة curica, djevojčica; lane; mnoštvo djece
ضَيْوَن جـ ضَيَاوِنُ (divlji) mačak
ضُيَيْن، ضُيَيِّن (divlje) mače
* (ضوو) ضُوَّة vika, buka, galama, ضوو
žamor, gungula; ratna vreva
* ضَوَى ـِ ضُوِيّ، ضَيّ noću doći ضوي
ـ الى ه هـ pribjeći, skloniti se, potražiti
utočišta u (kod); (u, za)pitati o (za)
ـ ه الى ه učiniti naklonjenim
prema; pridružiti, priključiti
ضَوِيَ ـَ ضَوًى b. mršav, smršati; b. suhonjav,
vitak; b. slabo, sasušiti se /drvo/
ضُوِيَ dobiti oteklinu /pod uhom,
u grlu i dr. - deva, i sl./
أَضْوَى b. mršav, smršati, b. suhonjav,
vitak; roditi mršavo (kržljavo) dijete
ـ ه هـ oslabiti, iscrpsti, iznuriti; slabo
(nepotpuno) (iz)uroditi; naškoditi, oštetiti
ـ ه + هـ okrnjiti, povrijediti, ogriješiti se o /pravo/
ـ ه هـ الى ه هـ primorati da se skloni
(svrati, potraži utočišta) u (kod)
إِنْضَوَى الى ه هـ ukloniti se, pribjeći,
potražiti utočišta u (kod); prići,
priključiti se, okupiti se oko; pripadati

ضَاوٍ k. dolazi noću; mršav, suhonjav, vitak
ضَاوِيّ (ة) mršav, suhonjav,
koštunjav; kržljav; vitak
ضَاوِيَّة tak. = mršavost, suhonjavost,
koštunjavost; vitkost; kržljavost
ضَوَاة جـ ضَوًى podušna žlijezda;
tvrda guta; oteklina u grlu /deve i dr./;
izraštaj iz devine stidnice pred porodjaj
* ضَيَّأَ i. mnogo djece
ضِيَاء ← ضوء
* ضَيْأَب ← ضأب
* ضَيْأَز ← ضأز
* ضَيْأَن ← ضأن
ه ضَيَّان jak /čovjek/; dugotrajna /odjeća/
ضَيْب zmo bisera
Δ ـ (ضِئْب) /vrsta morske životinje/
* ضَيْثَم ← ضثم
* (ضيج) ضَاجَ ـِ ضَيْج، ضَيَجَان، ضُيُوج
(ras)klimati se /kosti/ ضيج ضاج
ـ الى ه هـ nageti se prema ضيح ضاح
ـ عن هـ odvraćati se, kloniti se od
* (ضيح) ضَاحَ ـِ ضَيْح b. pust, nenaseljen
ـ هـ (po)miješati s vodom /mlijeko/
ضَيَّحَ ه هـ dati razvodnjena mlijeka
(da popije), razvodniti /mlijeko/
تَضَيَّحَ b. razvodnjeno /mlijeko/;
(na)piti (se) razvodnjenog mlijeka;
b. smiješan i promućkan s vodom /otrov, lijek/
ضَاحَة oko; vid
ضَيَّاح razvodnjeno mlijeko; s vodom
pomiješan i promućkan lijek ili otrov; juha
ضَيْح razvodnjeno mlijeko; juha; med;
zreli plod palme „muql" (= daum)
ضيح ريح ← روح
ضَيَّحَة pijenje razvodnjenog mlijeka
مُضَيَّح razvodnjeno (mlijeko)
مُضَيِّح k. dolazi na skoro iscrpljen bazen
Δ (ضيخ) إِنْضَاخَ (إِنْضَخَّ) sljevati se
ضَاخَة nesreća, nedaća
* (ضير) ضَارَ ـِ ضَيْر ه naškoditi, štetiti, nauditi
ضَائِر škodljiv, štetan
ضَيْر šteta; nesreća, nevolja: ضير ضار
teškoća; nepravda; uvreda
لا ضَيْرَ Ne smeta! - Ne škodi!
* ضَيْرَاك ← ضرك

* ضَيْرَم ← ضرم
* (ضيز) ضَازَ ـِ ضَيْز ه nepravedno postupati, ضيز ضاز
b. nepravičan prema; tlačiti, ugnjetavati
ـ ه + هـ okrnjiti, povrijediti /pravo/
ضَيْز tak. = iskrivljenost
ضِيزَى nepravedna /podjela/
* ضَيْزَن . . . ← ضزن
* (ضيس) ضَاسَ ـِ ضَيْس početi venuti /biljka/ ضيس ضاس
ضَيْس، ضَيِّس tak. = k. je počela venuti /biljka/
* (ضيط) ضَاطَ ـِ ضَيْط، ضَيَطَان ljuljati ضيط ضاط
ramenima i tijelom pri hodu /debela osoba/
ضَيَّاط k. ljulja ramenima i
tijelom pri hodu; trgovac
ضَيْطَان k. ljulja ramenima i
tijelom idući /debeljko/
* (ضيطر) ضَيْطَار . . . . ← ضطر
* ضَيْعَن . . . . . ← صطن
* (ضيع) ضَاعَ ـِ ضَيْع، ضِيع، ضَيَاع، ضَيْعَة ضيع ضاع
izgubiti se, propasti, nestati; istrošiti se; nastradati
ـ من هـ zanemariti; propustiti
ـ أَمَامَ عَيْنَيْه nestati ispred očiju, izgubiti se iz vida
ـ رُشْدُهُ onesvijestiti se
ـ هَبَاءً مَنْثُورًا netragom nestati, rasplinuti se
ضَيَّعَ ه هـ učiniti da izgubi (nestane); upropastiti,
uništiti, pokvariti; izgubiti; rasuti, potrošiti, pro-
ćerdati; zanemariti; propustiti; prouzročiti gubitak
ضَيَّعْتَ البِكَارَ عَلَى طِحَالٍ /Tražiš uslugu od
onog kome si zlo nanio/
أَضَاعَ هـ gubiti, tratiti, trošiti /vrijeme i dr./;
upropastiti, uništiti, pokvariti; rasipati;
zanemariti; propustiti; prouzročiti gubitak;
udati /ženu/ za ono g. joj ne odgovara (nije
ravan); pustiti da propadne (strada i sl.)
ـ صَوَابَهُ izgubiti pamet, poludjeti
ـ عَلَيْه فُرْصَةً skriviti kome da propusti priliku
ـ نُحَاتَتَهُ /izgubiti glavu, smesti se; zalutati/
ـ i. zemlje, b. (zemljo)posjednik;
ustanoviti da je njegova stvar propala
تَضَيَّعَ (za)mirisati /mošus/
إِضَاعَة gubljenje; rasipanje; zanemarivanje,
zapuštanje; tračanje /vremena/
أَضْيَعُ k. (naj)više gubi (propada); - izgubljeniji
تَضْيِيع gubljenje; rasipanje;
zanemarivanje, zapuštanje
ضَائِع جـ ضَيَاع، ضُيَّع izgubljen, propao; nastradao;

siromašan, bijedan, jadan; prazan /želudac/
~ الإِسْم bezimen
~ الرُّشْد onesviješćen
ضَيَاع gubitak; propast; nemar, propust; miris, parfem; ukućani, čeljad
ضَيَاعًا zaboravljen, napušten /umrijeti/; ni od kakve koristi; uz čist gubitak
ضَيْع gubitak; prpast; propust; nemar
ضِيع، ضَيِع، ضيعًا، ضَيِعًا zaboravljen, napušten /umrijeti/
ضَيَعَان، ضِيعَان gubitak, propast, propust, nemar
يَا ~ هُ Kakva šteta!
ضَيْعَة gubitak; propast; nemar, propust
~ ـ ج ات، ضِيَاع، ضَيِع nepokretna imovina; (poljsko, seosko) imanje, dobro; farma; seoce, zaselak; zanimanje; unosan posao
مضيّاع rasipan /rasipnik
مُضَيِّع rasipan /rasipnik
مَضْيَعَة mjesto gdje mnogo propada /nauka i dr./
~، مَضِيعَة propast; gubitak
مُضِيعَة gubljenje, traćenje /vremena/
مَضْيُوع izdgubljen itd. / džeparac
* ضَيْغَم ← ضغم
* (ضيف) ضَافَ ـِ ضَيْف bojati se, plašiti se; (pri)bližiti se zapadu /sunce/ — ضيف ضاف
~ الى ه هـ nageti se prema, skrenuti prema
~ عن هـ skrenuti (otići) ustranu od /cilja - strijela/
~ من ه هـ čuvati se, paziti se
~ ه هـ obuzeti /briga/; dodati
~ ه عن ه هـ odvratiti od
~ ضَيْف، ضِيَافَة ه b. gost (u gostima), doći u goste kod
ضَيَّفَ klonuti zapadu /sunce/
~ الى ه هـ nageti se prema
~ ه ugostiti, primiti u goste; pogostiti, počastiti
~ ه هـ الى ه هـ nageti prema
~ ه + ه svratiti koga u goste kod
أَضَافَ plašiti se, strašiti se; brzati; trčati; bježati
~ الى هـ slušati /glas/
~ على ه هـ b. blizu
~ من ه هـ čuvati se, paziti se
~ ه هـ ugostiti, primiti u goste, ukazati gostoprimstvo; pogostiti, počastiti; nageti
~ ه هـ الى ه هـ dodati, priključiti, priklopiti; povezati s; pripisati, navratiti da se skloni (potraži utočišta) kod; staviti u genitivu (genitivnoj vezi) uz /drugu riječ/; nasloniti na /zid i sl./; sabrati, zbrojiti, sumirati s; kvotizirati
~ ه على ه svratiti koga u goste kod, preporučiti da bude gost kod
~ قَائِلاً dodati (rekavši)
أَضِفْ إِلَى ذَلِكَ dodaj tome; osim toga
تَضَيَّفَ primaknu se zapadu /sunce/
~ الى ه هـ nageti se prema
~ ه doći u goste kod; (za)moliti da ga (po)ugosti
تَضَايَفَ b. uska /dolina/; b. medjusobno povezati; stajati u genitivnoj vezi - gr.
~ على ه هـ stajati uz, ići-pored
~ ه ići (doći, stati) sa dvije strane
~ (على) هـ pogostiti se, počastiti se, pojesti
إِنْضَافَ الى ه هـ b. dodat; priključiti se, pridružiti se, prisajediniti se s, b. povezan s; b. blizu, prići, pristupiti, dodirnuti, povezati se s; b. primljen u goste kod
إِسْتَضَافَ ه هـ (za)moliti da bude gost kod, (za)tražiti gostoprimstvo od; i. u gostima; pozvati u goste; b. gost (u gostima), uživati gostoprimstvo; htjeti još, zahtijevati više (povećanje) od
~ الى ه من ه tražiti od... da ga zakloni od
~ ب ه tražiti pomoći od
إِضَافَة ج ات dodavanje, pripajanje, prisajedinjenje, aneksija; dodatak, dometak; svodjenje; povećanje; gr. = genitivna veza, afiks
~ إِلَى أَجَلٍ odredjivanje (davanje) roka
~ التَّشْبِيه genitivna veza za izražavanje poređenja - stl.
بالـ~ إِلَى هـ u vezi s, s obzirom na; u poređenju s; kao dopunu; osim pored, uz
بالـ~ إِلَى ذَلِكَ osim toga, uz to
إِضَافِيّ dodatni, dopunski, suplementaran; pomoćni, sporedni; vanredan, ekstra; relativan; naknadan; honoraran
ضَافِيَّة relativitet, relativnost
تَضَايُف (međusobni) odnos, veza
ضَائِف k. ugošćuje, gosti; gostoprimljiv / gostoprimac, domaćin
~ ـ ج ضَيْف gost
ضِيَافَة (po, u)gošćenje; gostoprimstvo; gozba, banket
ضَيْف ج أَضْيَاف، ضُيُوف، ضَيْف، ضِيَاف، ضِيفَان، أَضَائِف؛ gost; posjetilac; stranac, tudjinac; strana /doline, brda/
~ الشَّرَف počasni gost
~ ـ ـ هـ gošća; posjetiteljica
ضِيف strana, bok; obala; susjedstvo; ruka
ضَيْفَة gošća; posjetiteljica
مُتَضَائِفَان odredjenica i odredbenica /dvije riječi u genitivnoj vezi/
مُضَاف opkoljen /u borbi/; primljen u goste (zaštitu); dodat, priključen, prisajedinjen; plašljiv, bojažljiv
~ odredjenica /status constructus/, gr. = ime odredjeno drugim u genitivu; uljez, došljak
~ ـ ج ات dopuna, dodatak
الـ~ إِلَيْه odredbenica, ime u genitivu određujući drugo
مُضَافًا إِلَى ذَلِكَ uz to, pored toga
مَضَافَة soba (kuća) za goste, musafirhana; svratište, gostionica
مُضَافَة nevolja, poteškoća
مُضَايِف strana (ili obuke) /doline/
مُضَائِفِيّ ugostitelj
مَضُوف neraspoložen, potišten, tužan
مَضُوفَة ono čega se bojimo (čuvamo)
مِضْيَاف jako gostoprimljiv / gostoljubivi domaćin
مَضِيف kuća za goste, musafirhana; svratište
مُضَيَّف tak. = gost
مُضَيِّف gostoprimac, domaćin
مُضِيف ج ون tak. = ugostitelj, gostoprimac, domaćin; hospitalit /kr. = crkveni vojni red/
مَضْيَفَة ج مَضَايِف soba (kuća) za goste, musafirhana; svratište, han, gostionica
مَضِيفَة briga; tuga
مُضِيفَة domaćica, u gostiteljica; briga; žalost
~، ~ الطَّائِرَات stjuardesa
* ضَيْفَن nezvan gost, nametnik, uljez
* (ضيق) ضَاقَ ـِ ضَيْق، ضِيق b. tijesan, uzak; stijesniti se, otješnjati, suziti se; b. škrt — ضيفن ضيق ضاق
~ ب هـ ه postati pretijesan za; b. pretrpan, prepunjen, nabijen; b. potišten, nujan, neveseo, neraspoložen, (zlo)mrzovoljan; b. dosadno, osjećati dosadu zbog
~ عن هـ ne moći, ne b. u stanju
~ ذِرَاعُهُ (ذَرْعُهُ) ب، ~ بِه (عَنْهُ) ذَرْعًا dosaditi,

nerasposložen, mrzovoljan, srdit, ljut
مُضَايِق k. pritješnjava; dosadan; nezgodan; uznemiravajući, zamoran, neprijatan, neugodan, k. kvari raspoloženje
مُضَايَقَة جـ ات pritješnjavanje; smetanje, dosadjivanje, uznemiravanje; progonjenje; tjeskoba, potištenost; teškoća; neprijatnost; srdžba, ljutnja
مِضْيَاق /čep od krpa natopljen sredstvom za sužavanje rodnice/
مَضِيق جـ مَضَايِقُ، مَضَائِقُ tjesnac, klanac; moreuz, prolaz, vrata; poteškoća; prijevoj, sedlo /planinsko/
~ بَهْرِنْج (بيرينغ) Beringov moreuz
* (ضيك) ضَاكَ ـِ ضَيْك razmaknuti stegna zbog žege /deva/ ضيك
ـ عَلَيْهِ غَيْظًا razbjesniti se na ضاك
ضَائِك جـ ضُيَّك ـ مـ razmaknutih stegana zbog žege /deva/
ضَيَّاكَة razmaknutih stopala zbog debljine butova /žena/
ضَيَكَان geganje /ljuljanje ramenima i tijelom usljed gojaznosti/
* ضَيْكَل ← ضكل
* (ضيل) أَضَالَ، أَضْيَلَ b. obraslo divljim lotosom /mjesto/ ضيل
ضَال / ة / divlji lotosi; neka druga vrsta drveća ضيم
ضَالَة tak. = (cjelokupno) oružje; strijele (i lukovi) / lûk ضام
* (ضيم) ضَامَ ـِ ضَيْم ه nanijeti nepravdu; (na)mučiti, tlačiti, ugnjetavati; štetiti, škoditi; izazivati bolove; ispariti; vrijedjati
ـ ه + هـ (pri)uskratiti, okrnjiti /pravo/
أَضَامَ ه činiti nepravdu, pritješnjavati; mučiti, maltretirati; zadavati bolove
إِنْضَامَ b. jako bolestan, ozbiljno se razboljeti (oboljeti)
إِسْتَضَامَ ه nepravično postupati; vršiti pritisak, mučiti, tlačiti; škoditi, štetiti
ـ ه + هـ okrnjiti, uskratiti /pravo/
ضَامَة nužda, nevolja, potreba; nepravda
ضَائِم nepravedan; nasilan, tiranski / tlačitelj; ugnjetač, nasilnik, tiranin
ضَيْم جـ ضُيُوم nepravda, nasilje, tlačenje, ugnjetavanje, mučenje; oštećivanje
ضِيم strana, padina, obronak, kosa

pojačavanje /blokade/; pritezanje; kompresija
~ الخِنَاق ugnjetavanje, tlačenje
~ الرِّبَاط (pri)stješnjavanje
الـ ~ القَوِيّ /upotreba samo odredjene vrste slova, u stihu i sl. - stl./
ضَائِق جـ ضَائِقَة tijesan, uzak
ضَائِقَة جـ ضَوَائِق teško stanje, kritična situacija; kriza; nestašica, oskudica
ضِيَاق /čep od krpa natopljen sredstvom za sužavanje rodnice/
ضَيْق uzak, tijesan, tjeskoba; briga, žalost
ـ، ضَيَق sumnja, podozrenje
ضَيِّق (ب) tijesan, uzak; ograničen, kratak /vrijeme i sl./; pritiješnjen, u škripcu zbog, smeten, zbunjen; uskotračna /pruga/; gr. = strujni, spirantski /konsonant/, zatvoren /vokal/
~ البَاع škrt; nesposoban
~ الحِيلَة bezazlen, naivan, prostodušan; iskren, otvoren
~ الخُلُق uskogrudan; ljutit; nemiran; nestrpljiv
~ الخِنَاق zadihan, zasopljen
~ الصَّدْر srdit, (zlo)mrzovoljan; neraspoložen, potišten, deprimiran; smeten, zbunjen
~ العُصْعُص loš, beskoristan /ništarija
~ العَطَن uskogrudan
~ العَقْل umno ograničen
~ العُيُون s malim okcima (očicama), gust
~ النِّطَاق malog dometa (obima), ograničen
ضِيق tjeskoba, uskost, suženost, ograničenost; pritiješnjenost; oskudica, neimaština, siromaštvo, bijeda; nevolja, nužda, teškoća, neprilika; briga; (zlo)mrzovolja, neraspoloženje; dosada; ljutnja, srdžba; strah; sumnja; nedostatak /vremena, prostora/; kriza
~ ذَات اليَد neimaština, bijeda
~ الصَّدْر zaduha, astma; tjeskobnost; dosada, čama
~ النِّطَاق mali domet (opseg); oskudica prostora
~ النَّفَس zaduha, astma
~ اليَد siromaštvo
بـ ~ المَكَان (الوَقْت) zbog nedostatka mjesta (vremena)
ضَيْقَة /mjesečeva stanica između Aldebarana i Plejada/
ـ جـ ضَيْق، ضِيقَة جـ ضِيَق oskudica, neimaština, bijeda
مُتَضَايِق ozlojedjen, zlovoljan,

b. sit čega; ne moći podnositi; b. pritiješnjen; ne b. u stanju; ne b. dorastao za (da)
ـ صَبْرًا izgubiti strpljenje, postati nestrpljiv
ـ صَدْرُه stisnuti se u duši, b. teško
صَدْرًا ب هـ b. ljut, rasrditi se
ـ مَذْهَبُه b. u nevolji (neprilici)
ـ الوَقْتُ عن ne biti (nemati) vremena za
ضَاقَتْ أَخْلَاقُه izgubiti vlast nad sobom, ne moći se savladati
ـ بِه الأَرْضُ (السُّبُلُ) naći se u nedoumici; ne znati šta će (šta bi uradio)
ـ بِه الحَيَاةُ život ga je pritijesnio, teško se probijao kroz život
ـ الدُّنْيَا فِي وَجْهِه smrklo mu se pred očima; našao se u bezizlaznoj situaciji
ـ مَقَالِدُه (مَقَالِيدُه) b. u neprilici (teškom položaju)
ـ يَدُه عن هـ b. nesposoban za; b. presiromašan da bi
ضَيَّقَ هـ suziti , stijesniti; stisnuti, zbiti, ograničiti; (pri, u)stegnuti; pojačati /blokadu/
ـ الخِنَاقَ على ه stisnuti za gušu; pritijesniti
ـ على ه هـ pritijesniti, vršiti pritisak na; opsjedati, navaljivati na; pritiskivati
ـ على ه فى هـ strogo postupati prema
ـ عَلَى الخِنَاق uhvatiti za gušu
ـ عَلَى نَفْسِه nametnuti sebi ograničenja
ضَايَقَ ه pritješnjavati; grubo postupati prema; srditi, ljutiti; dodijavati, uznemiravati, dosadjivati, smetati, navaljivati, zadavati jade (brige); sprečavati; pristajati za, nasrtati na, progoniti /ženu/
أَضَاقَ izgubiti imetak, osiromašiti, (za)pasti u bijedu
ـ هـ suziti, stijesniti, zbiti
تَضَيَّقَ b. tijesan, uzak; postati (pre)tijesan (uzak)
تَضَايَقَ b.(postati) uzak, tijesan; osjećati tjeskobu; dosadjivati se; b. neugodno, neprijatno
ـ ب (على) ه pritisnuti, b. teško
ـ من ه هـ (na)ljutiti se na (zbog)
إِنْضَاقَ b. u škripcu (nevolji), b. pritiješnjen
إِسْتَضَاقَ، إِسْتَضْيَقَ (preparatom) prouzročiti sužavanje rodnice /vagine - žene/
أَضْيَقُ مـ ضُوقَى، ضِيقَى (naj)užži, tješnji
تَضْيِيق sužavanje, stješnjavanje, stezanje, stiskanje; pritješnjavanje, pritisak;

مُسْتَضَام kome je učinjena
nepravda; potlačen; uvrijedjen
مَضِيم oštećen; ugnjetavan, zlostavljan, tiraniziran

مُنْضَام teško bolestan, ozbiljno obolio
Δ مِنْضَام kome je krivo učinjeno;
uvrijedjen, potlačen, ispaćen
* ضَيْمَرَان ← ضمر

o (ضين) ضَايَنَ dugo trajati, b. izdržljiva /odjeća/
o ضَيَان ← ابت
* (ضين) ضَيْوَن، ضُيَيْن ← ضون